

Son Gelişmeler Işığında

**TÜRKİYE'NİN
AB ÜYELİĞİ
ve
MİLLİYETÇİ
HAREKET PARTİSİ**

**Temel Yaklaşım
Biçimimiz ve Görüşlerimiz**

Dr. Devlet Bahçeli

MHP

Son Gelişmeler Işığında

TÜRKİYE'NİN AB ÜYELİĞİ
VE
MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ

Temel Yaklaşım Biçimimiz ve
Görüşlerimiz

Dr. Devlet BAHÇELİ

MHP GENEL MERKEZİ

Temmuz 2002

İÇİNDEKİLER

Giriş	7
I- Türkiye-AB İlişkilerinin Genel Seyri ve Aşamaları	13
- AB ile İlişkilerimizin Geçmişine Bir Bakış	14
- Gümrük Birliği ve Sonrasında Yaşanan Gelişmeler	16
- 1997 Lüksemburg Zirvesinde Türkiye'nin Genişleme Sürecinden Dışlanması	18
- 1999 Helsinki Zirvesi ve İlişkilerde Yeni Dönem	20
- Katılım Ortaklığı Belgesi ve Türkiye'nin Ulusal Programı	21
II- 2002 Yılında Türkiye-AB İlişkileri; AB'nin Tutumu ve Millî Hassasiyetlerimiz	29
- AB'nin Türkiye'nin Üyelik Sürecine İlişkin Temel Tutumu ve Ayrımcı Uygulama ve Yaklaşımlar	31
- AB'nin Kopenhag Siyasî Kriterlerini Türkiye İçin Özel Yorumlama Şekli	46
- Türkiye'de Yaşanan Terör Olgusu ve PKK'nın Yeni Siyasallaşma Stratejisi	54
- AB'nin Türkiye'deki Terör Konusuna Yaklaşımı	56
- MHP'nin Temel Yaklaşımı ve Vurguladığı Millî Hassasiyetler	61

III- AB'ye Üyelik Sürecimizin Geleceği ve	
Kritik Tartışma Konuları	69
- Genel Bir Değerlendirme	70
- Ana Dilde Yayın ve Eğitim Hakkı İstekleri	74
- Ana Dilde TV/Radyo Yayınları	79
- Ana Dil Taleplerinin Üyelik Sürecimiz	
Üzerindeki Etkileri	81
- İdam Cezası Tartışmaları ve Gerçekler	83
- 12 Ocak 2000 Liderler Zirvesi Kararları	86
IV- Türkiye-AB İlişkilerinde Temel Bir Sorun	
Alanı Olarak Kıbrıs	91
- Kıbrıs Sorunu ve Türkiye-AB İlişkileri	92
- Türkiye'nin Karşısına Çıkartılmak İstenen	
Kıbrıs Denklemi	95
V- Aralık 2002 Kopenhag Zirvesine Doğru Gelişmeler:	
Tartışmalar, Kampanyalar ve MHP	101
- Aralık 2002 Kopenhag Zirvesi Öncesi Kritik	
Dönem ve MHP	102
- MHP'nin Son Dönemde Dile Getirdiği Görüşler	
ve Uyarılar	107
- MHP Karşısı ve Ön Yargılı Kampanyalara	
Cevabımız	114
- Sayın Cumhurbaşkanı Başkanlığında Yapılan	
Liderler Zirvesi	125
- AB Yönetiminin Türkiye Politikalarındaki	
Tutarsızlıklara ve Art Niyetli Yaklaşımlara Dair	
Uyarılarımız	141
- Genel Değerlendirme ve Sonuç: MHP'nin AB	
ile İlişkiler ve Üyelik Sürecimize İlişkin Siyasetinin	
Esasları	152

GİRİŞ

Ülkemiz içerde ve dışarıda kritik bir dönemden, zorlu dönemeçlerden geçmektedir. Esasen zor şartlarda göreve başlayan ve üçüncü yılını tamamlayan 57. Hükûmetin önünde hassas sorunlarla yüklü bir gündem bulunmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi, ortak siyasî sorumluluğu paylaştığı Koalisyon Hükûmetinin önündeki bu görev ve sorumlulukların, dün olduğu gibi bugün de bilinci içindedir. MHP, Türk devleti ve milletin geleceğini yakından ilgilendiren bu konularda temel siyasî inançlarına ve sorumluluk anlayışına uygun olarak her zaman ilkeli, tutarlı ve yapıcı bir yaklaşım benimsemiştir. Türkiye'nin millî çıkarlarını, millî değerlerini ve hassasiyetlerini her şeyin önünde ve üstünde tutan bu sorumluluk anlayışımız önümüzdeki zorlu dönemde de kararlılıkla sürdürecektir.

57. Hükûmet, bugüne kadar karmaşık ve önemli bir dizi sorunu aşmak için büyük bir gayret göstermiştir. Yılların birikimi sonucunda yaşanan ekonomik güçlüklerin geride bırakılması, Türk ekonomisinin sağlıklı bir yapıya kavuşturulması için gerekli yapısal reformların hayata geçirilmesi, Hükûmet'imizin mesaisinin yoğunlaştığı konular olmuştur. Bunun yanı sıra, Türk milletinin daha

sağlıklı ve güçlü bir demokratik sistem özlemine ve bu yöndeki beklentilerine cevap verecek sosyal ve demokratik dönüşümleri gerçekleştirecek reform süreçlerinin hayata geçirilmesi de diğer bir öncelikli hedefimizi teşkil etmiştir. Avrupa Birliği üyeliği sürecimiz çerçevesindeki reform çalışmaları da bu ortamda başlatılmıştır.

Türkiye'nin üyelik statüsünün tanındığı Helsinki Zirvesi sonrası dönemde Avrupa Birliği ile ilişkilerimizde önemli gelişmeler yaşanmıştır. Önümüzde katedilmesi gereken hassas aşamalar bulunmaktadır.

Geride kalan döneme baktığımızda, bu dinamik süreçte temel konularda çok önemli mesafeler alındığı ve çok ciddi atılımların gerçekleştirildiği görülecektir. Bunların değeri ve önemi ileride daha iyi anlaşılacaktır.

Bugün Avrupa Birliği üyelik sürecimiz, kamuoyunda etraflı biçimde tartışılmaktadır. Bu konuda yanlış zeminde bir kampanya sürdürülmekte; Türkiye'de Avrupa Birliği yandaşları ve karşıtları gibi tehlikeli bir cepheleşme yaratılmak istenmektedir.

Bu kritik dönemde, millî birlik ve beraberliğimizin korunmasına ve dayanışma ruhunun ayakta tutulmasına her zamandan fazla ihtiyaç bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, siyasî istikrar ortamının sürdürülmesi ve Türkiye'nin bekasını ilgilendiren hassas konularda parti farklılıklarını ve siyasî mülâhazaları aşan bir anlayışla millî bir bakış açısı geliştirilmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu konuları iç politika malzemesi ve siyasî istismar konusu yap-

mamak, kişisel ve kurumsal çıkar hesaplarına alet etmemek, iktidar ve muhalefetiyle bütün siyasî kadroların ve sivil toplum örgütleri dâhil bütün kurum ve kuruluşların ortak sorumluluğudur.

Bugünkü ortama, diğer bir deyişle sürdürülen çok yönlü kampanyalara bakıldığında her zaman bu sorumluluk duygusuyla hareket edilmediği görülmektedir.

Kamuoyundaki tartışmalar, idam cezasının tamamen kaldırılması ve ana dilde eğitim ve televizyon yayınları konularıyla sınırlı bir çerçeveye sıkıştırılmış, Türkiye'nin AB üyelik süreci bu üç konuya kilitlenmiştir. Bu konularda gerekli düzenlemelerin yapılması halinde Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğinin önü açılacakmış gibi yanlış bir izlenim ve ümit yaratılmak istenilmektedir.

Bu çerçevede, gerçeklerden kopuk bir teslimiyetçi anlayışı savunanlar, Milliyetçi Hareket Partisinin Avrupa Birliği karşıtı olduğu yolunda her cephede ve her imkânı kullanarak yoğun bir kampanya başlatmışlardır.

Avrupa Birliği, Türkiye'nin temel ve öncelikli siyasî hedeflerinden biridir. MHP, AB üyeliğini samimiyetle desteklemektedir. Ayrıldığıımız nokta, bu konuların millî hassasiyetlerimiz ışığında değerlendirilip bunun sonucu benimsenecek gerçekçi ve güçlü perspektif ve yaklaşıma ilişkindir. MHP, Avrupa Birliği üyelik sürecimizin hakkaniyetli ve sağlıklı bir zeminde ilerletilmesi için gerekli şartların baştan hazırlanmasını öngören tutarlı bir yaklaşımı savunmaktadır.

Türkiye'nin Avrupa ile bütünleşmesinin samimî ve haysiyetli bir iş birliği süreciyle gerçekleşmesi ve Türkiye'nin onurlu bir üye olarak Avrupa Birliği içinde hak ettiği yeri alması, MHP'nin AB yaklaşımının temelini oluşturmaktadır. Bütün karalama kampanyalarına ve Türk halkını yanıltma çabalarına rağmen, olaylar ve gelişmeler zaman içinde gerçekleri ortaya çıkaracaktır.

Bu düşüncelerle, Avrupa Birliği ile ilişkilerimizin bugünü ve geleceği ile üyelik sürecimizin sağlıklı biçimde ilerlemesi konularında Milliyetçi Hareket Partisinin temel görüş ve yaklaşımının esaslarını, toplu olarak bir kere daha Türk kamuoyunun değerlendirmesine sunmak istiyoruz.

Amacımız, bu konudaki gerçeklerin bütün açıklığıyla ve dürüst biçimde Türk milletine anlatılması ve değerlendirmenin milletimizin şaşmaz sağduyusuna bırakılmasıdır.

I

TÜRKİYE - AB İLİŞKİLERİNİN GENEL SEYRİ VE AŞAMALARI

Avrupa Birliği ile İlişkilerimizin Geçmişine Bir Bakış

Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerin 40 yılı aşan uzun bir geçmişı bulunmaktadır. 1959 yılından bugüne uzanan bu sürede, ilişkiler inişli ve çıkışlı bir seyir izlemiş, dönemsel olarak kesintiye uğramış ve güç dönemlerden geçilerek Türkiye'nin adaylık statüsünün kabul edildiği 2000'li yılların başına gelinmiştir.

Bugün, Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üye olarak katılması öncesi süreç yaşanmaktadır.

Türkiye Batı entegrasyonu hareketlerini başlangıcından itibaren yakından izlemiş ve bu oluşumlara ilgi göstermişler. Avrupa Birliğinin tarihsel gelişimine bakıldığında, Türkiye bu oluşumla ortaklık ilişkisi kuran ilk ülkelerden birisidir. Bu konudaki inisiyatif de 1959 yılında yaptığı başvuru ile Türkiye'den gelmiştir.

Türkiye, geleneksel siyasî yönelimine uygun olarak, ortak ideal ve değerleri paylaştığı Batı dünyası ile bağlarını daha da güçlendirmek için ortaklık başvurusunda bulunmuştur. 12 Eylül 1963 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasındaki Ortaklık Anlaşması ilişkilerin yasal temelini oluşturmuştur.

Bundan yaklaşık altı yıl sonra, AET ile Ortaklığın ikinci aşaması olan geçiş dönemine girişin şartlarını belirleyen Katma Protokol imzalanmış ve 1 Ocak 1973'te yürürlüğe girmiştir.

1978 yılı, Türkiye - AET ilişkilerinde belirsiz bir

döneme girilmesinin başlangıcı olmuştur. Türkiye, Ekim 1978'de, dördüncü beş yıllık plân süresince yükümlülüklerinin dondurulması talebinde bulunmuştur. Bu şekilde kesintiye uğrayan ilişkiler 12 Eylül 1980'den sonra askıya alınmış ve malî yardımlar durdurulmuştur.

İlişkilerin canlandırılması, ancak 1986 yılında mümkün olabilmıştır.

Türkiye-AET ilişkilerinin sekteye uğradığı bu dönemde İspanya, Portekiz ve Yunanistan Topluluğa katılmışlardır.

Türkiye, 14 Nisan 1987 tarihinde Avrupa Topluluğuna tam üye olmak için başvuruda bulunmuştur. Türkiye'nin üyelik başvurusu yapmasının üzerinden 15 yıl geçmiştir. Bu süreçte bir dizi hayal kırıklığı ve sıkıntılı dönemler yaşanmıştır.

Türkiye'nin bu başvurusu 1989 yılında reddedilmişti. Türkiye ile üyelik görüşmelerinin başlanmasına, Türkiye'nin ekonomik ve siyasî durumu ile Topluluğun iç bünyesinden kaynaklanan bir dizi gerekçeyle karşı çıkmıştır. Avrupa Topluluğu, bu çerçevede Türkiye'deki insan hakları ve azınlıkların kimliğine saygı konularında kaydedilen gelişmelerin yeterli düzeyde olmadığını, ayrıca iç pazarı oluşturma sürecinde olan Topluluğun yeni adayların katılmalarının yaratacağı sorunlarla baş etme imkânı bulunmadığını belirtmiştir. Bu kapsamda, geniş coğrafi alanı ve ileride Topluluk üyesi ülkelerin hepsini geride bırakacak nüfusuyla büyük bir ülke olan Türkiye'nin Top-

lulukla bütünleşme açısından özel sorunlar yaratacağı kaydedilmiş ve bunun Topluluğa getireceği bütçe yükü ile Türk iş gücünün Topluluk pazarına girmesinin doğuracağı sonuçların endişe kaynağı olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, Türkiye ile Yunanistan arasındaki anlaşmazlıklar ile Kıbrıs sorunu da Türkiye ile üyelik görüşmelerinin başlatılmasını olumsuz etkileyen siyasî unsurlar olarak sayılmıştır.

Türkiye'nin üyelik başvurusunun bu nedenlerle işleme konulmamasıyla, 1990-1995 yıllarında Türkiye-AT ilişkilerinde yeni bir durgunluk dönemi yaşanmıştır.

Gümrük Birliği ve Sonrasında Yaşanan Gelişmeler

Türkiye ile Avrupa Topluluğu arasında Gümrük Birliğinin kurulduğu 1995 yılına bu şartlarda gelinmiştir. 6 Mart 1995'te Gümrük Birliğinin son aşamasına geçilmesi kararlaştırılmıştır. Böylece 22 yıl süren geçiş dönemi tamamlanarak, sanayi ürünleri ile işlenmiş tarım ürünlerini kapsayan Gümrük Birliği 1 Ocak 1996 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye, AB üyesi olmadan Gümrük Birliği kuran ilk ve tek ülke olmuştur. Üstelik bunu Avrupa Topluluğundan malî yardım almadan, kendi kaynaklarından fedakârlık ederek yapmıştır. Gümrük Birliği kararı çerçevesinde taahhüt edilen hibe yardım ve krediler, genellikle Yunanistan'ın vetosu nedeniyle kullanılamamıştır. Ocak 1996'da

ortaya çıkan Kardak krizi sonrası Avrupa Parlamentosunda 19 Eylül 1996 tarihinde alınan bir kararla da Türkiye'ye yapılacak malî yardımlar bloke edilmiştir.

Avrupa Ekonomik Topluluğu ile ilk ortaklık ilişkisi kuran ülkelerden biri olmasına rağmen, Türkiye ile Topluluk arasındaki ilişkilerin aradan geçen otuz küsur yıl sonra geldiği nokta maalesef bu olmuştur.

Buna karşılık 1990 yılında Türkiye'nin üyelik başvurusunu reddederken, yeni ülkelerin kabulü için kendi iç bünyesinde uyum sorunlarının çözümü için zamana ihtiyaç olduğu gerekçesini de kullanan Avrupa Topluluğu, bu tarihten sonra genişleme yolunda önemli adımlar atmıştır.

Bu çerçevede, 1990 yılında Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin hukuka aykırı üyelik başvurusunu kabul ederek işleme koymuş; Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra eski Doğu Bloku ülkeleri Polonya, Macaristan, Çekoslovakya, Romanya ve Bulgaristan'la 1992 ve 1993 yıllarında Avrupa Ortaklığı Anlaşmaları imzalamış; 1994 ve 1995 yıllarında, bu ülkelerin yanı sıra, eski Sovyetler Birliği Cumhuriyetlerinden Litvanya, Letonya ve Estonya'nın tam üyelik başvurularını kabul etmiş ve 1995 yılında İsveç, Finlândiya ve Avusturya'yı üyeliğe alarak üçüncü genişleme sürecini tamamlamıştır.

Gümrük Birliği sonrası dönemde de Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerine ivme kazandırılmamış, Türkiye'ye karşı ön yargılı tutum aşılamamıştır. 1996 Kardak krizi

sonrası Yunanistan'ın vetosu nedeniyle de, ilişkilere hastalıklı bir yapı hâkim olmuştur. Bu dönemde ilişkilerimizin geleceği, Yunanistan'ın şantaj siyasetiyle AB'ye kabul ettirdiği Kıbrıs ve Ege ipoteği gölgesinde bir kriz ve belirsizlik ortamına itilmiştir.

1997 Lüksemburg Zirvesinde Türkiye'nin Genişleme Sürecinden Dışlanması

Avrupa Birliği 1997 yılında Ekonomik, Parasal ve Siyasî Birlik alanlarında önemli mesafeler katetmiş ve Avrupa'nın yeniden yapılandırılması ve bütünleşmesi sürecinde ileri bir aşamaya gelinmiştir.

1997 Aralık Lüksemburg Zirvesi bu konuda çok önemli bir kilometre taşı olmuştur. Zirvede, Avrupa Birliği Ortak Avrupa evinin inşası konusundaki siyasî perspektifini ortaya koymuş ve bu hedef doğrultusunda AB'nin genişleme sürecine ilişkin stratejik öncelik ve tercihlerini belirlemiştir.

Lüksemburg Zirvesinde Türkiye bu süreçten dışlanmıştır. Avrupa Birliğine katılmak için Türkiye'den çok sonra başvuruda bulunan 11 ülke aday olarak kabul edilirken, Türkiye'ye karşı ayrımcılık yapılarak, çıplak bir adaylık statüsü dahi verilmemiştir.

AB ile 35 yıllık ortaklık ilişkisi bulunan ve son olarak Gümrük Birliğini gerçekleştiren Türkiye'ye, birleşik Avrupa'nın içinde değil, yörüngesinde kalmasını sağla-

cak tali bir konum biçilmiştir.

Ortak değerleri paylaştığı Avrupa ile NATO ülkesi olarak soğuk savaş döneminde ortak idealler uğruna birlikte mücadele veren Türkiye bu oluşumdan dışlanırken, bu özgürlük mücadelesi sonunda totaliter rejimlerden özgürlükçü demokrasilere geçiş yapan eski Doğu Bloku ülkeleri, Avrupa'nın yeni siyasî yapılanmasında AB üyeliğine aday ülkeler olarak yerlerini almışlardır.

Lüksemburg Zirvesinde alınan karar, AB'nin Türkiye'ye temel siyasî yaklaşımının bir göstergesi olmuştur. Türkiye için önerilen Avrupa stratejisi çerçevesinde ilişkilerin sınırlı bir yapı içinde geliştirilmesi bile, Türkiye'nin devlet yapısını ve sosyal dokusunu etkileyecek ve Kıbrıs ve Ege gibi hayatî çıkarlarını haleldar edecek siyasî nitelikli ön şartlara bağlanmak istenmiştir.

Lüksemburg Zirvesinde ortaya çıkan siyasî irade, Türkiye ile AB arasındaki ilişkilerin geleceğini Türkiye'de zorla yaratılmak istenen azınlık sorunu ile Kıbrıs ve Ege ipoteği altına sokmuştur.

Türkiye, bu yaklaşıma haklı olarak tepki göstermiş ve bu zihniyet değişmediği sürece ilişkilerin yapıcı bir diyalog zemininde geliştirilmesi beklenemeyeceğinden, AB ile siyasî diyalogu kesmiştir.

1999 Helsinki Zirvesi ve İlişkilerde Yeni Dönem

10-11 Aralık 1999 tarihlerinde Helsinki'de yapılan AB Zirvesinde, Lüksemburg'daki hata düzeltilmiş ve Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam üye adaylığı tescil edilmiştir. Böylece Avrupa Birliği ile uzun ve sıkıntılı bir geçmişini olan ilişkilerimizde yeni bir sayfa açılmış, yeni bir döneme girilmiştir.

35 yıl süren çabalar sonunda, Türkiye'nin AB üyeliği yolunda tüm olumsuz şartlar aşarak bu yeni aşamaya gelinmesi, Türk toplumunda haklı bir iyimserliğe ve beklentilere yol açmıştır. Bu yeni ortamda, kamuoyumuzun yakından izlediği üyelik sürecimiz, toplumun tüm kesimlerinin katıldığı ortak bir tartışmaya açılmıştır.

MHP olarak bunu çoğulcu ve katılımcı demokrasinin vazgeçilmez bir gereği olarak memnuniyetle karşılıyor ve destekliyoruz. Ancak, kabul edilmelidir ki, bu tartışmanın sağlıklı sonuçlara ulaşması, ancak doğrulara ve gerçeklere dayanan, objektif verileri esas alan, doğru bir zeminde yapılmasına bağlıdır.

Helsinki'den bu yana geçen iki buçuk yılı aşkın süredeki tartışmalara bakıldığında, toplumun belirli kesimlerinin bu konuda gerçekleri saptırarak kamuoyunu yönlendirmeye ve şartlandırmaya çalıştıkları, gerçekle yalanın birbirine karıştığı ve kısır çıkar hesaplarına dayalı beklentilerin mutlak doğrular olarak sunulduğu görülmektedir. Bu konularda yapılan değerlendirmeler, çoğu zaman, yeterli ve doğru bilgilere dayanmayan sathî yaklaşımları ve anlaşılması kolay olmayan teslimiyetçi bir

zihniyeti yansıtmaktadır.

Katılım Ortaklığı Belgesi ve Türkiye'nin Ulusal Programı

Aralık 1999 Helsinki Zirvesinden bu yana geçen sürede çok önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Helsinki Zirvesinde Türkiye'nin adaylık statüsünün kabulünden sonra Avrupa Birliği Komisyonu bu yeni süreçte Türkiye'den beklenen adımlara ilişkin görüşlerinin yer aldığı Katılım Ortaklığı Belgesi'ni hazırlamıştır. Bu belge yol gösterici nitelikte bir harita niteliğindedir.

Buna karşılık 57. Hükümet, AB müktesebatına uyum sağlamak ve Kopenhag siyasî kriterlerini yerine getirmek amacıyla atacağı adımları bir takvime bağlayan Ulusal Program'ı 19 Mart 2001 tarihinde hazırlamıştır.

Ulusal Program koalisyon partileri arasındaki uzun bir hazırlık ve değerlendirme süreci sonrası kabul edilmiştir. Siyasî taahhüt belgesi niteliğindeki Ulusal Program, Koalisyon Hükümetini oluşturan üç partinin siyasî iradesini ve mutabakatını yansıtmaktadır. Üç parti Ulusal Program'da üstlenilen yükümlülüklerin ortak siyasî sorumluluğunu paylaşmaktadır.

Helsinki sonrası dönemde Avrupa Birliği üyelik sürecimizle ilgili tartışmalar, Kıbrıs sorununun çözümü, idam cezasının terör suçlarını kapsayacak şekilde kaldırılması, ana dilde TV/Radyo yayınları ile ana dil eğitiminin önünün açılması konularında yoğunlaşmıştır. Bu tartış-

malarda, maksatlı bir kampanya yürüten bazı çevrelerin şaşırtıcı bir biçimde, bu üç konunun Türkiye'nin esasen Ulusal Program'da yer alan somut taahhütleri olduğunu iddia edebildikleri üzüntüyle görülmektedir.

Bu iddialar doğru değildir. Bu konudaki gerçekler şunlardır:

Birinci gerçek; Ulusal Program'da idam ile "kültürel yaşam ve bireysel özgürlükler" konularında çizilen çerçevenin çok açık olduğu ve bu konularda yerine getirileceği vadedilen hususların net biçimde ortaya konulduğu gerçektir. Ulusal Program'ın ilgili bölümlerinin okunması bu konudaki gerçek durumun anlaşılması için yeterlidir.

İkinci gerçek; Ulusal Program Türkiye tarafından 19 Mart 2001 tarihinde kabul edilirken, Kopenhag siyasî kriterlerinin ve AB takviminin varlığının biliniyor olduğu gerçektir. Koalisyonu oluşturan üç siyasî parti bugün yetersiz olduğu iddialarıyla tartışmaya açılan Ulusal Program'ı ve bu üç tartışma konusunda programla çizilen çerçeveyi, bu gerçekleri bilerek kabul etmişlerdir.

Diğer bir ifadeyle, Kopenhag siyasî kriterleri Türkiye'nin Ulusal Program'ından sonra ortaya çıkmamış, bu kriterlere bu tarihten sonra yeni unsurlar ilâve edilmemiştir. Ulusal Program hazırlanırken Kopenhag siyasî kriterleri ne idiye bugün de odur.

Aynı şekilde, Ulusal Program kabul edilirken AB'nin Aralık 2002 Kopenhag Zirvesinde genişleme konusunda bir karar alacağı da bilinen bir husustu. Bugün karşımıza

getirilen AB takvimi, Ulusal Program hazırlandıktan sonra yeni bir gelişme olarak ortaya çıkmamıştır. Bu bakımdan, sürekli yenilenen vadeler ortaya konularak zaman baskısı yaratılmaya çalışılmasının amacını ve mantığını anlamak kolay olmamaktadır.

İdam cezası ve ana dil konularında Ulusal Program'da belirlenen çerçeve, yoruma yer bırakmayacak kadar açıktır. Ulusal Program'a bakıldığında bugün tartışılan üç konuda belirlenen çerçevenin şu unsurlardan oluştuğu görülecektir:

İdam konusunda Türkiye'nin kısa vadeli taahhüdü, 1984 yılından beri bu cezanın fiilen uygulanmaması yönündeki moratoryuma saygı gösterildiğinin belirtilmesinden ibarettir. Orta vadede ise idam cezasının Türk hukukundan kaldırılması hususunun şekil ve kapsam itibarıyla TBMM tarafından ele alınacağı ifade edilmişle yetinilmiştir. Türkiye, Ulusal Program'da, hem ölüm cezasının her suçu kapsayacak şekilde topyekûn, hem de bir an önce kaldırılması konusunda herhangi bir yükümlülük üstlenmemiştir. Sadece, bu konuda münhasıran yetkili olan TBMM'nin idam cezasının kaldırılmasının kapsamını orta vadede ele alacağı belirtilmiştir. Nitekim, TBMM Ekim 2001'de gerçekleştirilen son Anayasa değişiklikleri kapsamında bu konuda Ulusal Program'da yer alan bu temel çerçeveye uygun bir düzenleme yapmış ve idam cezasının kapsamının üç durum dışında daraltılmasını kararlaştırmıştır.

Ulusal Program'da, "kültürel yaşam ve bireysel özgürlükler" başlığı altında ise; "Türkiye Cumhuriyeti'nin resmî ve eğitim dili Türkçedir. Ancak bu, vatandaşlarının günlük yaşamlarında farklı dil, lehçe ve ağızların serbest kullanılmasına engel teşkil etmez. Bu serbestlik, ayrılıkçı veya bölücü amaçlarla kullanılamaz." ifadeleri yer almaktadır. Türkiye Cumhuriyeti, resmî ve bu genel nitelikli tespitin dışında, ana dilde eğitim ve TV/Radyo yayınları gibi günlük yaşam dışında kalan kamusal alana ilişkin bir düzenleme yapılacağı konusunda Avrupa Birliğine herhangi bir taahhütte bulunmamıştır.

Ulusal Program'da kısa vade olarak belirlenen 2002 yılına kadar yapılması taahhüt edilen Anayasa ve yasa değişikliklerinin çok büyük bir kısmı yerine getirilmiştir. Bu çerçevede çok kapsamlı Anayasa ve yasa değişiklikleri gerçekleştirilmiş ve temel hak ve özgürlükler alanındaki standartlarda çok ciddi ilerlemeler hayata geçirilmiştir. Bu değişikliklerin Türk hukuk sisteminde bir reform niteliğinde olduğu tartışma götürmez bir gerçektir. MHP, gerek Ulusal Program'ın hazırlanmasında, gerekse de reformların TBMM'de kabul edilmesinde çok önemli bir siyasî destek sağlamıştır. Türkiye'nin temel siyasî hedeflerinden biri olan AB üyeliğini gönülden destekleyen MHP, bu sürecin ilerletilmesi için bundan sonra da üzerine düşen sorumluluğun gereklerini yerine getirmeye kararlıdır.

AB adaylık sürecimize ilişkin somut gerçekler bunlardır. Son dönemde giderek artan yoğunlukta sürdürül-

mekte olan tartışmalarda bu gerçekler göz ardı edilmekte, AB üyelik süreci, bazen anlaşılmaz bazen de teslimiyetçi bir anlayışla çok dar ve sığ bir zemine oturtulmak istenilmektedir.

Bu çerçevede, Kopenhag siyasî kriterlerine uyum meselesi, yanlış esaslara dayanan bir denklem içine hapsedilmek istenmekte ve bu konularda çizilen tabloyla, Türk milletinin siyah ve beyaz arasında bir tercihle sınırlı bir ikileme karşı karşıya bırakılması amaçlanmaktadır. Bu konuda dile getirilen haklı ve meşru hassasiyetler, önemsizmiş gibi gösterilmeye çalışılmakta ve "Sevr sendromu," "bölünme paranoyası," "değişim paranoyası" gibi benzetmelerle hafife alınmak istenmektedir.

Bu parametreler içine sıkıştırılan tartışma ortamında, Türkiye'nin bekasını ilgilendiren temel konularda milli birlik ve bütünlüğümüzü gözeten ve sosyal dokumuzun zedelenmemesi, iç huzur ve istikrar ortamının bozulmaması konularında haklı endişe ve hassasiyetler sergileyen çevreler ise Türkiye'yi çağın gerisinde bırakmaya çalışan AB karşıtı olmak gibi haksız suçlamaların hedefi hâline getirilmektedir.

Türk milletinin bu konudaki gerçekleri tüm boyutlarıyla iyi bilmesi ve anlaması, bu konuda kimin hangi görüşü hangi düşünce ve hesapla savunduğunu doğru değerlendirmesi büyük önem taşımaktadır.

II

TÜRKİYE - AB İLİŞKİLERİ; AB'NİN TUTUMU VE MİLLÎ HASSASİYETLERİMİZ

Son dönemde gündeme taşınan idam cezasının terör suçlarını da kapsayacak şekilde kaldırılması ve ana dilde eğitim ve TV/Radyo yayını tartışmalarının bu gerçekler ışığında ve bir bütünlük içinde değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

Böyle bir değerlendirme özellikle şu dört unsuru kapsayan geniş bir çerçeve içinde yapılmalıdır:

Bu konuda göz önünde bulundurulması gereken birinci unsur, Avrupa Birliği'nin Türkiye'nin üyelik sürecine ilişkin yaklaşımı ve ayrımcı uygulamaları olmalıdır. Avrupa Birliği'nin Kopenhag siyasî kriterlerini Türkiye için özel anlayış biçimi ile azınlıklar konusunda yönelttiği taleplerin niteliği ve muhtemel sonuçları bu kapsamda özel olarak ele alınmalıdır.

Bununla bağlantılı olarak üzerinde durulması kaçınılmaz olan ikinci unsur ise, bölücü terör örgütünün siyasî plânda yeni zemin ve hüviyet kazanma stratejisinin temel amaç ve hedefleri ile bunları aşamalı olarak uygulama plânıdır.

Üçüncü unsur olarak da, Türkiye'nin AB adaylığı ve üyelik sürecinin aşamaları ve Kopenhag siyasî kriterleri adına Türkiye'nin yerine getirmesi istenen hususların bu sürecin aşamalarıyla ilgisinin ele alınması yerinde olacaktır.

Bu karmaşık konunun tüm yönleriyle ortaya konulabilmesi için dördüncü unsur olarak, Kıbrıs denklemi ve AB'nin "Kıbrıs"ın üyeliği konusunda 2002 Aralık ayında

alması öngörülen kararın üzerinde durulması da kaçınılmaz olacaktır.

AB üyelik sürecimizin geleceği hakkında dile getirilen görüş ve düşüncelerin ne derece doğru ve isabetli olduğu ve gerçeklerle ne ölçüde bağdaştığı, ancak tüm bu unsurları göz önünde bulunduran kapsamlı ve serinkanlı bir değerlendirme ışığında anlaşılabilir.

Avrupa Birliğinin Türkiye'nin Üyelik Sürecine İlişkin Temel Tutumu ve Ayrımcı Uygulama ve Yaklaşımlar

Helsinki zirvesinde Türkiye'nin adaylık statüsünün kabul edilmesi sonrası, ilişkilerde yeni bir dönem başlamıştır. Bu yeni dönemle birlikte, hem Türkiye'nin hem Avrupa Birliğinin dinamikleri açısından tarihî bir fırsat yakalanmıştır.

Bu önemli aşamadan sonra, Türkiye'nin Avrupa ile bütünleşmesi sürecinin tam üyelik hedefinin gerçekleşmesiyle sonuçlandırılması için, Türkiye'nin yanı sıra Avrupa Birliği ülkelerinin ve organlarının da önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Önümüzdeki süreçte ilgili bütün tarafların azamî hassasiyetle ve sağduyunun hâkim olacağı yapıcı ve sorumlu bir anlayışla hareket etmeleri büyük önem taşımaktadır.

Türkiye, bir devlet politikası olarak benimsediği tam üyelik hedefi doğrultusunda, eksikliklerini gidermek

ve Avrupa ile arasındaki açığı kapatmak için çaba harcamak durumundadır.

Ancak, bu konuda tek taraflı gayretlerle bir sonuç alınmayacağı da ortadadır. Avrupa Birliğinin de Türkiye'ye karşı ön yargılarını ve ayrımcı yaklaşımlarını terk etmesi ve Türkiye'nin içinde olacağı bir Avrupa Birliği için rasyonel ve gerçekçi yaklaşımlar üretecek duruma gelmesi de hayati önemdedir.

Avrupa Birliğine uyum sürecini Avrupa açısından sadece bir mevzuat ve müktesebat sorunu gibi görenlerin, Avrupa'nın Türkiye'ye yaklaşımının siyasî, sosyolojik, kültürel ve benzeri mülâhazalardan tamamen arınmış olduğuna inandıklarını düşünmek ancak safdillik olacaktır.

Bu bakımdan Türkiye olarak kendimizi sorgulayarak, karşımızda da kendini sorgulayan, sorgulayabilen bir Avrupa Birliği görmek istiyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi, Avrupa Birliği ile ilişkilerinde Türkiye'nin kendini sorgulaması gerektiğine samimiyetle inanmaktadır. Ancak, bu eleştirel ve sorgulayıcı tutumun Avrupa Birliği için de geçerli olması doğal bir olgu olarak kabul edilmelidir.

MHP bu eleştirel ve sorgulayıcı tutumuyla ülkemizin en modern ve çağdaş partisidir. Bizim Avrupa Birliğine üyelik sürecine yaklaşımımız sığ değerlendirmelere dayalı kör bir iradeye değil, özgür ve çok yönlü bir kavrayışa dayanmaktadır. Avrupa Birliği savunucusu rolünü oynamaya çalışan pek çok çevrenin "Batılı" olmaktan çok

“Batıcı” olduğu bir ortamda, MHP’nin bu tutumunun ve sorumluluğunun önemi daha da artmaktadır.

Sadece “kendini sorgulayıp kötüleme” ve “kendi eksiklikleri üzerine kaygılanmaya” dayalı, karşı tarafı kayıtsız ve şartsız haklı gören, yalnızca “hesap verme” ve “savunma” refleksiyle hareket eden bir zihniyetle herhangi bir dış politika hedefine ulaşamayacağı zamanla daha iyi anlaşılacaktır.

Bu bakımdan, AB ile ilişkilerimiz hakkında gerçekçi bir değerlendirme yapılabilmesi için muhataplarımızın temel anlayışlarının objektif verilere dayalı olarak sorgulanması gerekli ve kaçınılmaz görülmelidir. Bu çerçevede, ilk plânda, Avrupa Birliği’nin Türkiye’nin üyeliğine bakış açısı ve bu konularda dile getirilen görüş ve düşünceler üzerinde kısaca durulması yerinde olacaktır.

Avrupa Birliği’nin üyelik sürecimize ilişkin gerçek niyetleri hakkında haklı tereddütlerin doğmasına yol açan bu yaklaşımların Avrupa Birliği tarafından yapıcı bir anlayışla değerlendirilmesini beklemek en doğal hakkımız sayılmalıdır. Karşılıklı iyi niyet ve saygı bunu gerektirmektedir.

Avrupa Birliği’nin Türkiye’ye karşı ayrımcı ve ön yargılı yaklaşımlarının aşağıdaki on başlık altında incelenmesi yerinde olacaktır.

-Türkiye Avrupa Birliği ile uyum sürecinde iyi niyetli ve samimî bir anlayışla ciddi çabalar harcamakta-

dır. Bu amaçla Helsinki sonrası dönemde çok kapsamlı düzenlemeler yapılmıştır. Avrupalı ortaklarımızın atılan bu somut adımların önemini teslim eden ve siyasî reform çabalarını yapıcı bir anlayışla cesaretlendiren ve teşvik eden bir tutum benimsemesi haksız bir beklenti sayılmayacaktır.

Ancak, AB’nin bugüne kadar sergilediği kuşkucu ve isteksiz tavır bu beklentileri boşa çıkarmıştır. AB’nin bu konularda yaptığı değerlendirmelerde, “Türkiye’nin Kopenhag kriterlerini karşılamaktan çok uzak bir noktada bulunduğu”, “yapılan yasal ve anayasal düzenlemelerin yeterli olmadığı”, “hemen her alanda daha pek çok adım atılması gerektiği” ve “yapılan düzenlemelerin zaman içindeki uygulamasına bakılması gerektiği” gibi yargılar sürekli ön plâna çıkarılmaktadır. Bu konularda çok karamsar bir tablo çizilmesi âdet hâline getirilmiştir.

-Türkiye’nin AB üyelik sürecinin sağlıklı bir zeminde ilerletilebilmesi için en önemli unsur karşılıklı samimiyet ve açıklıktır. Türkiye, Avrupa Birliği normlarına uyum konusunda özel ve ayrıcalıklı bir statü talep etmemektedir. Ancak, Türkiye’nin özürsüz bir aday olarak görülmesi ve böyle gösterilmemesi de gereklidir. Bunu çağrıştıran yaklaşımların ve ön yargıların terk edilmesi AB’nin sorumluluğundadır.

-AB’nin bu yaklaşımının bir sonucu olarak, Türkiye ile üyelik müzakerelerine başlanması konusunda somut sayılabilecek herhangi bir işaret verilmesinden bile bugü-

ne kadar kaçınılmıştır.

14-15 Aralık 2001 tarihlerinde Belçika dönem başkanlığında Leaken’de yapılan AB Zirvesi Sonuç Belgesi’nde, “Türkiye’nin siyasî kriterlere uyum konusunda kaydettiği ilerlemelerin Türkiye ile üyelik görüşmelerine başlanması ihtimalini ileriye taşıdığı” şeklinde, açık bir iradeyi yansıtmayan muğlak bir ifade kullanılmıştır. Bir ihtimalin daha da yakınlaştığının belirtilmesiyle yetinilen bu ifadenin, Türkiye’nin beklentilerini karşılayacak somut bir niyet ve irade beyanı sayılmayacağı bir gerçektir.

Avrupa Birliği’nin bu isteksiz tutumu, son olarak, İspanya Dönem Başkanlığında 21-22 Haziran 2002 tarihinde Seville’de yapılan zirve toplantısında da özde değişmemiştir. Zirve Sonuç Belgesi’nde, “gerekli siyasî ve ekonomik reformların uygulanmaya konulmasının Türkiye’nin katılma perspektifini ileriye taşıyacağı” belirtilmiş ve “bu yıl sonuna kadar geçecek süre içinde, durumda meydana gelecek gelişmeler ışığında Türkiye’nin adaylığının bundan sonraki aşaması için yeni kararlar alınabileceği” ifade edilmiştir.

Görüleceği üzere, Avrupalı dostlarımız “Türkiye ile üyelik görüşmelerine başlanması” kavramının kâğıt üzerinde bile dile getirilmesinden çekinmekte olup, bu konuda zorlama ifade biçimleri bulma arayışına girmişlerdir.

AB’nin anlaşılması kolay olmayan bu yaklaşımının ne anlama geldiğini, AB yetkilileri Seville Zirvesi sonrası açıklığa kavuşturmuşlardır. Bu çerçevede, AB yöne-

timinin genişlemeden sorumlu yetkilisi Gunther Verhaugen 1.7.2002 tarihinde Alman Frankfurter Allgemeine Zeitung gazetesine verdiği demeçte, AB’nin bu konudaki gerçek düşüncelerine ışık tutmuştur.

Verhaugen, demecinde, “Türkiye’ye yüksek beklentiler yönünde umut verilmemesi” konusunda uyarıda bulunmuş ve “AB yönetiminin karşı olmasına rağmen zirvede devlet ve hükümet başkanlarının katılım müzakerelerinin başlatılmasına ilişkin tarihin şimdi daha da yakınlaştığı” şeklinde açıklamalar yaptıklarına işaret ederek, “Türkiye’nin bu açıklamalara güvenerek Kopenhag’da daha belirgin bir sinyal almayı ümit ettiğini” belirtmiştir.

Bunun gerçekçi bir beklenti olmadığını söyleyen Verhaugen, 10 adayın tam üyeliğinin teyit edileceği Kopenhag Zirvesinin “Türkiye zirvesine dönüşmesini istemediğini, Türkiye’nin gerçekleştirdiği ilk anayasal ve yasal düzenlemelere ilişkin reformlarla kıpırdanmaya başladığını, ancak kâğıt üzerindeki bu uyumun insanlar için ne anlama geldiğinin zamanla görüleceğini” beyan etmiştir.

-AB’nin Türkiye’ye karşı ayrımcı yaklaşımları, diğer adaylara uygulanan bazı üyelik öncesi hazırlık süreçlerinde de kendisini göstermektedir.

AB adayı diğer ülkelerin hazırlık döneminde uygulanan bazı süreçlerden Türkiye yararlandırılmamaktadır. Bu çerçevede, müzakerelere başlamamış olan aday ülkelerin AB müktesebatını daha iyi anlayabilmeleri ve bunu kademeli olarak benimsemelerini kolaylaştırmak ve bu

ülkelerin katılım hazırlıklarını hızlandırmak amacıyla geliştirilen “tarama sürecine” Türkiye için hâlâ başlanmamıştır. Bu konuda, diğer adaylardan farklı olarak AB müktesebatının analitik incelemesi olarak tanımlanan farklı bir yöntem ortaya konulmuştur.

AB, Türkiye için tarama sürecinin başlatılmamasını, bu sürecin üyelik müzakereleriyle eş değerde olduğu, Türkiye'nin ise üyelik müzakerelerine geçilmesi için gerekli siyasî kriterleri yerine getirmediğinden, tarama sürecinin başlatılmayacağı gibi inandırıcı olmayan bir gerekçeyle açıklamaktadır. Bu zorlama gerekçe, diğer aday ülkelere yapılan uygulamayı ve fiilî durumu yansıtmamaktadır. Zira, Slovakya, Litvanya, Letonya, Romanya ve Bulgaristan'la üyelik müzakerelerine başlanmadan önce tarama süreci gerçekleştirilmiştir. Bunun da ötesinde, Slovakya ile siyasî kriterleri karşılamadığı bir dönemde bile tarama süreci başlatılmıştır.

Bu nedenlerle, AB'nin Türkiye için önerdiği ve diğer adaylara yapılan uygulamadan farklılık gösteren yöntemin, siyasî açıdan da ayrımcı bir uygulamayı temsil ettiği ve Türkiye'nin meşru beklentilerini karşılamaktan çok uzak kaldığı ortadadır.

-Öte yandan Türkiye'nin Avrupa Birliğinin geleceğine ilişkin bazı projeksiyon ve hazırlık çalışmalarının da dışında bırakıldığı görülmektedir.

Bugün 15 ülkeden oluşan Avrupa Birliğinin yeni üyelerin katılımıyla genişlemesi sonrası kurumsal yapısı,

üyelerin Konseydeki oy dağılımları, Komisyonunda her ülkenin Komiser sayısı ve Avrupa Parlamentosunun üye sayısına ilişkin olarak AB içinde projeksiyon ve hesaplamalar yapılmaktadır. Bu çerçevede, 7-11 Aralık 2000 tarihlerinde Nice'de yapılan AB Zirvesinde, bu konularda 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olacak hesaplamalarda, 27 ülkenin yer alacağı müstakbel genişleme perspektifi esas alınmış ve bu konuda hazırlanan tablolarda Türkiye'ye yer verilmemiştir. AB, bu şekilde, 13 aday ülkeye eşit davranmamış ve Türkiye AB'nin gelecekteki yapısından dışlanmış. Bunu tevil ve telâfi etmek için, bu tablonun sadece katılım müzakerelerine fiilen başlamış olan aday ülkelerin göz önüne alındığına ilişkin açıklamaların, fiili durumu değiştirmeyeceği ortadadır. Bu bakımdan, AB'nin müstakbel genişleme sürecine ilişkin perspektifinde Türkiye'ye karşı bu dışlayıcı yaklaşımı terk etmesi haklı beklentimizdir.

Son olarak 14-15 Aralık 2001 tarihlerinde Leaken'de yapılan Zirve toplantısında, AB'nin genişleme süreci kapsamında yapılacak kurumsal reformları ele almak amacıyla oluşturulan Konvansiyona 13 aday ülkenin de davet edilmesi ve Türkiye'ye de bu kapsamda yer verilmesi olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir. Bu yaklaşımın diğer alanlarda da AB'ye hâkim olmasını beklemekteyiz.

-Avrupa Birliği, Türkiye'nin Kopenhag siyasî kriterlerine uyum süreci kapsamında bugün tartışılan temel konuların dışında da bazı değerlendirmelerde bulunmak-

tadır. Bu çerçevede, yıllık Türkiye İlerleme Raporlarında şu tespitler yapılmakta ve Türkiye'ye bu konularda tenkitler yöneltilmektedir:

Avrupa Birliği, Türkiye'de Müslüman olmayan azınlıklar ve topluluklar ile bazı Müslüman toplulukların inanç özgürlüklerini ilgilendiren kısıtlamaların sürdüğünü öne sürmektedir. Bu çerçevede, Türkiye'nin 1923 Lozan Antlaşmasıyla tanıdığı dinî azınlıkların ibadet özgürlüklerinin bulunduğu, ancak Sünnî İslâm dışındaki din ve mezheplerin ibadet özgürlüklerinin birçok bürokratik kısıtlamalara (ibadethane yeri ve faaliyetlerin genişletilmesi konularında) tâbi olduğu belirtilmektedir. Bu kapsamda, Süryanî Ortodoks dininin dini azınlık olarak tanınmadığı ve dinî eğitim alanında kendilerine baskılar uygulandığı değerlendirilmektedir. Aynı şekilde, Hristiyan kiliselerinin yeni ibadet yeri ve mülkiyete ilişkin güçlüklerle karşılaştıkları ve bazı kiliselerin hukukî statüsünün tanınmasının, yabancı din adamlarının Türkiye'ye gelmesi dâhil çeşitli alanlarda kısıtlama ve sıkıntılara yol açtığı tenkit konusu yapılmaktadır.

Avrupa Birliği, 1923 Lozan Antlaşması'nda tanınan dini azınlıkların inanç ve ibadet özgürlüklerinin korunması çerçevesinde, Türkiye'nin Heybeliada Ruhban Okulunun Fener Rum Patrikhanesine bağlı olarak eğitim faaliyetlerinde bulunmak üzere yeniden açılmasına izin verilmesini de talep etmektedir.

-Avrupa Birliği, Gümrük Birliğinin uygulanması

çerçevesinde Kıbrıs Rum Kesimi'yle ilişkiler konusunda da Türkiye'den bazı taleplerde bulunmaktadır. Bunlar Türk kamuoyunun dikkatinden kaçırılmak istenmektedir. Bu çerçevede, Avrupa Birliği Türkiye'nin Kıbrıs Rum Yönetimi ile Serbest Ticaret Anlaşması yapmasını ve bu amaçla Rum yönetimiyle müzakerelere başlamasını istemektedir. Böyle bir anlaşma yapılmasının Türkiye'nin 1995 Gümrük Birliği Anlaşması'yla üstlendiği bir yükümlülük olduğunu öne sürmektedir.

Avrupa Birliği, aynı şekilde, Türkiye'nin Kıbrıs Rum Kesimi bayrağını taşıyan ticarî gemilere uyguladığı kısıtlamaların da kaldırılmasını talep etmektedir.

-Avrupa Birliğinin Türkiye-Ermenistan ilişkileri ve Güney Kafkasya'da istikrar konusundaki düşünce ve değerlendirmeleri üzerinde de gereken dikkatle durulması yerinde olacaktır. Bu çerçevede Avrupa Parlamentosunun tutumu ön plâna çıkmaktadır.

Avrupa Parlamentosunun Türkiye'deki gelişmeler ve AB üyelik sürecine ilişkin yaklaşımında bazı ön yargının etkili olduğu bir gerçektir. Türkiye aleyhindeki değerlendirmeler sıkça gündeme taşınmakta ve Kıbrıs, sözde Kürt sorunu ve insan hakları konularının dışında Ermenistan konusunda da Türkiye'ye mesnetsiz itham ve isnatlar yöneltilmektedir. Avrupa Parlamentosu Genel Kurulunun 28 Şubat 2002 tarihinde kabul ettiği "Güney Kafkasya Raporu" bu önyargılı yaklaşımın son örneğini oluşturmuştur.

Söz konusu Rapor'da sözde "Ermeni soy kırımını" iddiaları tekrarlanmış ve Türkiye Ermenistan'a abluka uygulamakla suçlanmıştır.

-AB'nin Türkiye hakkındaki gerçek niyetlerinin değerlendirilmesi kapsamında, Türk kamuoyunda yer etmekte olan bir izlenim ve inanış üzerinde de durulması yerinde olacaktır. AB'nin geçmişte Türkiye'yi içine almakta isteksiz davranarak belirli bir mesafede tutmak istemesi ve resmî şahsiyetlerin de katıldığı kamuoyu tartışmalarında, din ve kültür farklılığının zaman zaman ön plâna çıkarılması, AB'nin Türkiye'ye gerçek bakış açısına ve sergilediği bu yaklaşımın gerçek nedenlerine ilişkin kuşku ve tereddütlerin doğmasına yol açmıştır.

Diğer adaylardan farklı özel bir durum olarak görülen Türkiye için Kopenhag siyasî kriterlerine özel anlamlar yüklenmesi ve Türkiye'nin üyelik kriterlerini yerine getirmekten çok uzak olduğunun sürekli vurgulanması, AB'nin gerçek niyetleri hakkındaki bu kuşkuvarı güçlendirmektedir. AB'nin aslında açıkça belirtilmeyen çok farklı mülâhazalarla Türkiye'yi içine almak istemediği, bu nedenle de sun'î engeller çıkarma arayışı içinde olduğu, Türk halkının giderek paylaştığı ortak duygu hâline gelmektedir.

Türkiye'nin bir değerler topluluğu olan Avrupa Birliği üyeliğine hazır olmadığı yolunda geçmişte yapılan beyanlar hatırlandığında, bu kuşkuvarın tamamen yersiz olduğu söylenemeyecektir. Bu çerçevede, AB'nin Türkiye

siyasetinin belirlenmesinde dinî ön yargılarının da rol oynadığının, akademik çevreler dışında da seslendirilmekte olduğu bilinmektedir.

Bu konuda, zaman zaman, batılı resmî çevrelerin de katıldığı tartışmalarda şu görüşlerin dile getirildiği bir gerçektir: "Avrupa kavramının temelinde ortak kültürel köken ve miras bilinci yatmaktadır. Avrupa 2000 yıllık Hristiyan geleneği ile şekillenmiştir. AB bir uygarlık projesidir ve Avrupa kimliğinin belirlenmesinde tek ölçü uygarlıktır. Bugün oluşturulmaya çalışılan Avrupa kimliği, bu Avrupa uygarlığı temelinde şekillendirilecektir."

Bu kapsamda Türkiye'nin Avrupa uygarlığının bir parçası olmadığı yolunda açık beyanlarda bulunduğu da hatırlanacaktır.

Bu tartışmalar, Türkiye'nin AB üyeliğinin gündemde ön plâna çıktığı dönemlerde yoğunluk kazanmaktadır. Ancak, bu yaklaşımların AB'nin siyasî iradesini yansıtmadığını; din ve kültür farklılığına dayalı ön yargıların AB'nin Türkiye'ye bakış açısında belirleyici unsuru olmadığını ümit ve temenni etmekteyiz. Türkiye'nin AB içindeki yerini alması, son tahlilde, batılı ideal ve değerlerin gerçek anlamda evrensel olduğunun somut bir kanıtını oluşturacaktır.

Ancak, AB'nin genişlemesi gerçekten din ve kültür temelinde yaratılacak sığ bir Avrupa kimliği etrafında şekillenecekse, bu durumda kendisinden objektif olarak beklendiği söylenen tüm kriterler yerine getirilirse ve

tüm talepler karşılansa dahi, Türkiye Avrupa Birliğine yine üye olamayacaktır. AB'nin önümüzdeki kritik ve hassas dönemde benimseyeceği tutum ve yaklaşım, bu konulardaki gerçek düşünce ve niyetlere ışık tutacaktır.

Bu durumda, AB'nin kendi kuralları olan bir kulüp olduğu; üyeliğin bu oyunun kurallarına harfiyen uyulmasını gerekli kıldığı; AB'nin Türkiye'yi zorla üye yapmak için çalışmadığı; üye olmak isteyen tarafın Türkiye olduğu ve bunun için de zorunlu olan bu kuralların gereklerini yerine getirmesi hâlinde bu kulübe üye olacağı; AB'nin iyi niyetle ve objektif kriterler temelinde Türkiye'yi bu yönde teşvik ettiği yolunda Türk kamuoyunda dile getirilen sathî değerlendirme ve benzetmelerin de, gerçeklerle ne ölçüde bağdaştığı bu vesileyle anlaşılacaktır.

-Son olarak, Almanya'nın AB üyelik sürecimize ilişkin tutumunun da kısaca hatırlanması yerinde olacaktır. Avrupa Birliğinin en etkili üyesi olan Almanya'nın Türkiye'nin AB'ye üyeliği konusundaki tutumu her zaman özel bir önem taşımıştır. Almanya'nın geçmişte bu konuda yardımcı bir tutum sergilemediği de bilinen bir gerçektir.

Almanya'da parlamento seçimleri 22 Eylül 2002 tarihinde yapılacaktır. Seçim kampanyasında Alman siyasi partilerinin Türkiye'nin AB üyeliği konusundaki görüşleri de ortaya çıkmıştır.

Bu çerçevede, kamuoyu yoklamalarında önde görülen Hristiyan Demokratik Birlik (CDU)-Hristiyan Sosyal Birlik (CSU) ittifakının 6 Mayıs 2002 tarihinde açıklanan

ortak Hükümet Programı'nda, "Transatlantik Partnerliği Kuvvetlendirmek ve Avrupa Bütünlüğünü Teşvik Etmek" başlığı altında, Türkiye'nin AB üyeliği konusu şu şekilde yer almıştır:

"Türkiye güvenilir bir mütteftir. Değişen güvenlik koşullarında stratejik rolü tekrar artmıştır. Türkiye'nin Avrupa vakosyonunu teşvik etmek istiyoruz. Türkiye ile Avrupa Birliği arasında ekonomik, siyasî ve kurumsal olarak, üyelik dışında, sıkı bağların oluşmasını istiyoruz."

Görüleceği gibi Almanya'nın önde gelen iki siyasi partisi Türkiye'nin AB üyeliğine karşı olduklarını açıklamışlardır. Bu iki partinin ittifakının Federal Başbakan adayını olan Bavyera Eyalet Başbakanı Edmund Stoiber, 16 Mayıs 2002 tarihinde yaptığı açıklamada Türkiye'nin AB adaylığına karşı olan tutumlarını daha da açık ifadelerle dile getirmiştir.

Başbakan Adayı Stoiber 17 Mayıs 2002 tarihli gazetelerde yer alan açıklamasında, "AB'nin sürekli büyümesine karşı olduğunu; Avrupa'nın coğrafi sınırları bulunması gerektiğini; NATO'nun önemli bir mütteftiği olan Türkiye'nin Almanya ile dostluk ilişkileri bulunmasını arzu ettiklerini; ancak, bunun Türkiye'nin AB'ye üye olması anlamına gelmediğini" ifade etmiş ve "Avrupa'nın sona erdiği noktanın Türkiye-Irak sınırı olamayacağını" belirtmiştir. Stoiber, ayrıca, "Türkiye'nin AB'ye üye olması hâlinde, Tunus ve Fas'ın da AB'ye katılması taleplerinin geleceğini" belirtmiş ve "bunu istemenin Avrupa'nın bütünlüğü-

nü tehlikeye düşüreceğini” öne sürmüştür.

AB'nin Kopenhag Siyasî Kriterlerini Türkiye İçin Özel Yorumlama Şekli ve Bunlara Yüklediği Farklı Anlam ve Fonksiyon

Helsinki sonrası dönemde, Türkiye-AB ilişkileri tartışmalarının odak noktasını Kopenhag siyasî kriterlerine uyum konusu oluşturmuştur. Bu kriterlerin “azınlıkların korunması ve saygı görmesi” unsuru en hassas konu olarak karşımıza çıkmıştır.

Bazı çevreler, Kopenhag siyasî kriterlerinin tartışmaya ve pazarlığa açık olmadığını; bunlara uyumun katılım görüşmelerine geçilmesi, hatta bu aşama için bir tarih alınabilmesi için olmazsa olmaz nitelikte mutlak ve kesin ön şart olduğunu; bu kriterlerin Türkiye için geliştirilmediğini; AB'nin diğer tüm adaylardan da bunlara uyulması şartını aradığını; AB'ye üye olmayı kendisi isteyen Türkiye'nin de “kulübün bu üyelik şartlarına” uyması gerektiğini öne sürmektedir. Aynı şekilde, bu kriterlerin gereklerinin yerine getirilmesinin tek başına bir çağdaşlık ve medeniyet ölçüsü olduğu da ifade edilmektedir.

Başka hiçbir faktörü dikkate almayan ve sathî değerlendirmelere dayalı bu anlayış, AB üyelik sürecinde önümüze getirilen her şartın, amacına ve muhtemel sonuçlarına bakılmadan, sorgusuz sualsiz kabul edilmesini Türkiye için bir kader olarak gören teslimiyetçi ve ezik bir zihniyetin tezahürüdür.

1993 yılında getirilen Kopenhag siyasî kriterlerine uyumun, başlangıçta AB üyeliği için temel şart olarak düşünüldüğü, daha sonra ise üyelikten önce katılım müzakerelerinin başlatılması için genel bir şart olarak ortaya konulduğu, bunların gereklerinin yerine getirilmesinin üyelik sürecinin ilerletilmesi için önem taşıdığı bilinen gerçeklerdir. Bunlar tartışılmamaktadır.

Ancak, burada özel önem taşıyan husus, Kopenhag siyasî kriterlerinin ve özellikle azınlık boyutunun Türkiye'nin üyelik süreci bakımından nasıl anlaşıldığı ve yorumlandığıdır. Üzerinde durulması ve tartışılması gereken en temel ve öncelikli nokta budur.

Bu konuda gerçekçi bir değerlendirme yapılabilmesi için, ilk önce, Kopenhag siyasî kriterlerinin ne olduğunun hatırlanması gerekecektir.

Kopenhag siyasî kriterleri, aslında, tek paragraflık kısa bir metindir. 1993 yılında Kopenhag'da yapılan AB Zirvesinde belirlenen siyasî kriterler şunlardır:

“Avrupa Birliği üyeliği, aday ülkede demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını ve azınlıkların korunmasını ve saygı görmesini teminat altına alan kurumların istikrarının sağlanmasını gerekli kılmaktadır.”

Görüleceği üzere, Kopenhag siyasî kriterleri, esas itibarıyla, Birliğe üyelik için gerekli bazı ilkeleri hatırlatan genel nitelikte siyasî bir beyandır. Bu ilkeler genel plânda ortaya konulmuş olup, her aday ülkenin bu kriterlere uyum için yerine getireceği şartlar ayrıntılı olarak düzen-

lenmemiştir. Diğer ifadeyle, bazı çevrelerce iddia edildiği gibi, her adayda yeknesak olarak aranacak “AB kulübünün üyelik şartları”nı belirleyen, bunların azınlıklar boyutunun içeriğini somut olarak ortaya koyan standart bir tanımlama veya açıklama bulunmamaktadır.

Bilindiği gibi, Kopenhag siyasî kriterleri AB'nin kuruluşunda öngörülmemiştir. 1993 yılında getirilen bu kriterler, bundan önceki dönemde AB'ye üye olarak katılan ülkeler için de aranmamıştır. Kopenhag kriterleri, Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Doğu Bloku'nun çökmesi sonrası, eski Doğu Bloku ülkeler ile bağımsızlığını kazanan Sovyetler Birliği'nin bazı eski Cumhuriyetleri'nin AB üyeliği için başvuruda bulunduğu dönemde geliştirilmiştir.

Bu dönemden sonra AB'ye üye olmak için başvuran ve adaylık statüsü kabul edilen 13 ülkeye bu kriterlerin ve özellikle azınlıkların korunması boyutunun nasıl uygulanacağı konusunda AB belgelerinde herhangi bir sarahat bulunmaması ve bu konudaki objektif uygulama esaslarının belirlenmemiş olması gerçeği karşısında, AB'nin her aday ülkeye ilişkin yaklaşımının siyasî değerlendirme ve mülâhazalara dayandığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Türkiye'nin Kopenhag siyasî kriterlerine uyumu konusuna bu açıdan bakmak ve Avrupa Birliği'nin Türkiye için benimsediği yaklaşımı bu perspektiften değerlendirmek yerinde olacaktır.

Bu çerçevede, ilk önce, Avrupa Birliği'nin Kopenhag siyasî kriterlerini Türkiye için nasıl anladığı ve yorumladığı

ğının ve bunda etkili olan siyasî unsurların neler olduğunun açıklıkla ortaya konulması gerekecektir.

Avrupa Birliği'nin bu konudaki yaklaşımının ne olduğu, esasen AB'nin resmî belgelerinde, İlerleme Raporlarında ve AB organlarının kararlarında ortaya konulmuştur. Bu konunun değerlendirilmesinde hareket noktası bunlar olmalıdır.

Avrupa Birliği'nin Türkiye'nin Kopenhag siyasî kriterlerine uyumu konusundaki temel anlayışının ve yaklaşımının dayandığı esaslar incelendiğinde ortaya çıkan başlıca hususlar şunlardır:

Avrupa Birliği'nin bu konudaki yaklaşımının dayandığı başlıca unsurun, Güneydoğu sorunu ve bununla bağlantılı olarak Türkiye'de bir “Kürt” azınlık yaratılması anlayışı olduğu görülmektedir.

AB'nin Türkiye'ye bakış açısı, resmî belge ve raporlara şu şekilde yansımıştır:

- 1998 ve 1999 yılları Türkiye İlerleme Raporlarında “siyasî kriterler - azınlık hakları ve azınlıkların korunması” başlığı altında şu tespitler ve değerlendirmeler yer almıştır:

“Türkiye'nin Anayasası'nda Kürtler millî veya etnik azınlık olarak tanınmamaktadır. Kürt kimliğinin siyasî plânda ön plâna çıkarılması ve seslendirilmesi takibata maruz kalma riskini taşımaktadır. Kürtçenin siyasî iletişiminde veya eğitim ve radyo-televizyon yayınlarında kullanılması yasaklanmıştır.

Türkiye’de 1923 Lozan Antlaşması’yla resmî olarak tanınan azınlıklarla bunların dışındaki azınlıklara ilişkin uygulamalar arasında hukukî ve fiilî farklılıklar bulunmaktadır.

Türk Hükûmetleri PKK ile müzakere etmeyi sürekli biçimde reddetmişlerdir.

Türkiye, Güneydoğu sorununa siyasî çözüm bulmak zorundadır.

Siyasî çözüm şunları içermelidir: Kürtlerin kültürel kimliklerinin bazı şekilleri tanınmalı ve bu kimliğin ifade edilmesi ve kullanılmasına imkân verilmelidir.”

-2000 ve 2001 yılları Türkiye İlerleme Raporu’nda da “kültürel haklar” başlığı altında şu hususlar ifade edilmiştir:

“Eğitim alanında (temel ve sonrası eğitim) Türkçe’den başka dillerin öğrenim için kullanılmasına izin verilmemektedir. Türk mevzuatı ve uygulaması, etnik kökenlerine bakılmaksızın tüm Türk vatandaşlarının kültürel haklardan yararlanmalarına engel olmamalıdır. Bu, özellikle Kürt kökenlilerin yoğun olarak yaşadığı Güneydoğu’daki durumun iyileşmesi için önem taşımaktadır.”

- 2000 yılı Türkiye İlerleme Raporu’nun “azınlık hakları ve azınlıkların korunması” başlıklı bölümünde de, Türkiye’de zorlamayla yaratılmak istenen “Kürt azınlığı” konusunda şu değerlendirmeye yer verilmiştir:

“Türkiye’nin kültürel kimliğe ve ortak geleneklere

sahip herhangi bir etnik grubu millî azınlık olarak tanıma konusunda istekli olup olmadığından ayrı olarak, bu gruplara mensup şahısların bazı temel haklardan büyük ölçüde yararlanamadıkları açık bir gerçektir. Etnik kökenlerine bakılmaksızın bütün Türklerin ana dillerinde yayın yapmaları, ana dillerini öğrenmeleri ve ana dillerinde öğrenim görmeleri gibi kültürel hakları teminat altına alınmamıştır.

Türk devleti Kürt kökenli Türk vatandaşlarının Kürt yanlısı görüşleri ifade etmelerine karşı sert bir mücadele yürütmektedir.”

AB raporunda, bu konuda örnek olarak, teröristbaşı Öcalan’ın yakalanması sonrası HADEP’in başlattığı açlık grevlerini yönlendiren parti yöneticilerinin mahkûmiyet cezasına çarptırılmalarının gösterilmesi, AB’nin yaklaşımı hakkında yeterli bir fikir vermektedir.

Avrupa Birliği, temelden sakat bu anlayışın bir sonucu olarak, mahkûm olan eski DEP milletvekillerinin yeniden yargılanması ve Leyla Zana ile “Kürt kökenli hükümlüler” olarak tanımladıkları diğer mahkûmların derhâl serbest bırakılması taleplerini sürekli tekrarlamaktan çekinmemektedir. AB ülkelerinde de geçerli olan yargı bağımsızlığı ve kesinleşmiş yargı kararlarının uygulanması ilkelerine rağmen Türkiye’den bunu talep etmekte herhangi bir beis görmemekte, buna hakları olduğunu düşünmemektedirler.

Yukarıdaki gerçekler AB’nin Kürt kökenli Türk

vatandaşlarını etnik millî azınlık olarak gördüklerini ve Kopenhag siyasî kriterlerine uyum konusunu da bu çerçeveye oturtmak istediklerini göstermektedir. Kürt sorununun demokratik ve siyasî yollardan çözümü konusundaki görüşler de bu çerçevede ortaya konulmaktadır. Kopenhag siyasî kriterlerine bu açıdan da özel bir anlam ve fonksiyon verilmek istenmektedir.

Bu noktada AB'nin Güneydoğu sorununa siyasî çözüm anlayışı üzerinde de kısaca durmak yerinde olacaktır.

AB'nin anlayışı Avrupa Parlâmentosunun kabul ettiği Türkiye raporlarında ifadesini bulmuştur.

Bu çerçevede, "Güneydoğu sorununa siyasî çözüm amacıyla Kürt kimliğinin hukukî plânda tanınması ve PKK ile diyalog ve müzakere sürecinin başlatılması" önerilmiştir. Bunun yanı sıra, "Kürt toplumunun kültürel kimliği ve azınlık hakları başta olmak üzere bir dizi talebinin karşılanması", siyasî çözümün unsurları olarak ortaya konulmuş ve "Kürt sorununa bu temelde müzakereler yoluyla barışçı çözüm bulunması için" Türk makamlarına çeşitli çağrılar yapılmıştır.

Görüleceği üzere, siyasî ve demokratik çözüm adı altında amaçlanan Türkiye'nin devlet yapısının yeniden tanzimi ve kültürel haklardan başlanarak Kürt asıllı vatandaşlarımızın azınlık statüsünün hukukî plânda tanınmasının sağlanmasıdır.

Türkiye'yi Güneydoğu sorunu nedeniyle diğer adaylardan farklı, özel bir durum olarak gören Avrupa Birliği, Kopenhag siyasî kriterlerine de bu amaçla özel anlam ve fonksiyonlar yüklemektedir.

Bu bakış açısının sonucu olarak, Avrupa Birliği, bu vatandaşlarımızın kültürel kimliklerinin tanınmasını Türkiye'de kültürel çeşitliliğin sağlanması için bir ilk adım olarak görmektedir. Bu kolektif kimliğin tanınmasının doğal bir sonucu olarak görülen bireysel kültürel haklar çerçevesinde talep edilen ana dilde TV/Radyo yayınları ve ana dilde eğitim hakkı, bu genel çerçeveye oturtulmaktadır.

Avrupa Birliği, zorla yaratmak istediği "Kürt" azınlığın kolektif azınlık kimliğini hareket noktası kabul etmekte ve yasalarla teminat altına alınmasını istediği bu kültürel hakların yanı sıra, Türkiye'den zaman zaman diğer bazı tamamlayıcı taleplerde de bulunmaktadır.

Bu çerçevede, bu kolektif kimliğin siyasî plânda ifade edilmesi konusunda Türkiye'nin hoşgörülü davranması gerektiği yolunda bazı görüşlerin dile getirildiği hatırlanacaktır. Bundan kastedilen açıktır: Türkiye'den "Kürtçe" iletişim özgürlüğünün önünü açması ve bu etnik kimliğin siyasî plânda kullanılması imkânını tanıması, yani etnik kimlikle siyaset yapılmasına izin verilmesi istenmektedir.

Türkiye'de Yaşanan Terör Olgusu
ve PKK'nın Yeni Siyasallaşma Stratejisi

Avrupa Birliği sürecimizin ve bu kapsamda Türkiye'nin karşısına çıkarılan taleplerin bu genel çerçevede değerlendirilmesinde terör unsurunun da göz önünde tutulması kaçınılmaz olacaktır.

Burada, Türkiye'nin iç dinamikleri ve yaşanan terör olgusu, terör tehdidinin sürmesi gerçeği, terör örgütünün siyasallaşma süreci ve yeni hedefleri büyük önem taşımaktadır.

Bilindiği gibi, teröristbaşının yakalanması sonrası PKK siyasallaşma sürecine hız vermiş, bunun için yeni taktikler belirlemiştir. Terör örgütü bu siyasallaşma sürecinde 4-10 Nisan 2002 tarihlerinde Kuzey Irak'ta yapılan sözde 8.Kongresinde adını KADEK olarak değiştirmiş ve bir dizi eylem kararı almıştır.

Terör örgütünün yeni plân ve projelerini, dolayısıyla siyasî plâtförmünü oluşturan bu kararlar 16 Nisan 2002 tarihinde Brüksel'de düzenlenen bir basın toplantısıyla kamuoyuna duyurulmuştur.

Sorunun, görünürde demokratik bir dönüşüm temelinde çözümünü amaçlayan bu yeni siyasî plâtförmde, ölüm cezasının tamamen kaldırılmasının, Kürtçe eğitim ve yayın hakkı ile Kürtlerin siyasete ve hükûmete katılma haklarının demokratik çözüm yolunun açılmasında hayati önem taşıdığı belirtilmiş ve bu yönde çaba harcanması için Avrupa Birliğine çağrıda bulunulmuştur.

Terör örgütüncü bu amaçla şu hedefler belirlen-

miştir: "Türkiye'nin AB üyeliği desteklenecek ve 'Kürt halkı'nın bundan yararlanması amacıyla bu ilişkinin desteklenmesi için her alanda faaliyette bulunulacaktır. Kopenhag kriterleri çerçevesinde idam cezasının tamamen kaldırılması için mücadele edilecektir.

Kürt kimliğinin tanınması ve Anayasa'da resmîleştirilerek tescil edilmesi temel amaçtır. Bu hedef doğrultusunda Kürt dilinin ve kültürünün gelişmesinin sağlanması ve yasal teminat altına alınması için çok yönlü mücadele verilecektir. Kürt ana dilinde eğitim hakkına hukukî statü kazandırılması için çalışılacaktır."

Terör örgütünün siyasî hüviyet kazanarak gerçekleştirmeye çalıştığı amaçlar bunlardır.

Değişmeyen hedeflerini siyasî bir plâtförmde gerçekleştirmeye çalışan PKK/KADEK'in Avrupa Birliğini de bu amaçla kullanmak istediği ortadadır. Terör örgütünün, Türkiye'nin üyelik sürecini ve Kopenhag siyasî kriterlerine uyum konusunu, bu amaçlar için istismar edebileceği çok yararlı bir konjonktürel araç olarak gördüğü kesindir.

PKK/KADEK'in Avrupa Birliği üyeliğini hararetle desteklemesinin gerçek nedeni budur. Nitekim terör örgütünün bu amacı ve Kopenhag siyasî kriterlerine uyum konusunda atılmasını beklediği somut adımlar kendi sözde programında açıkça ortaya konulmuştur.

Avrupa Birliğinin Kopenhag siyasî kriterlerine uyum adına bu alanlarda Türkiye'den ısrarla talep ettiği

hususlar ile PKK/KADEK'in amaçları ve istekleri örtüşmektedir. Bu konuda Türkiye'deki bazı çevrelerin benimsediği sorumsuz yaklaşım da, son tahlilde PKK/KADEK'in gizli-açık amaç ve faaliyetleri ile AB yönetimlerinin kimi politikaları aynı noktada buluşmaktadır.

Avrupa Birliğinin Türkiye'deki Terör Konusuna Yaklaşımı

Avrupa Birliğinin Türkiye'nin yaşadığı ve henüz tüm unsurlarıyla son bulmayan terör olgusu ve tehdidi konusunda benimsediği tutum üzerinde de durulması yerinde olacaktır.

AB'nin Türkiye'ye karşı ön yargılı bir yaklaşımla çifte standart sergileyip sergilemediği konusunda bir vicdan muhasebesi yapmasını ve bu çerçevede AB ülkelerinin, Türkiye'deki bölücü terörü ve yasa dışı akımları teşvik eden faaliyetlere gösterdikleri hoşgörüyü AB değerleri ışığında gözden geçirmelerini beklemek en doğal hakkımızdır.

Bu çerçevede Avrupalı muhataplarımızın özellikle şu gerçekler üzerinde durmaları yerinde olacaktır: PKK terör örgütü elebaşısının Roma'ya gelişiyle başlayan süreçte, AB'nin siyasî ve hukukî açıdan verdiği sınav ve uluslar arası terörle mücadele alanındaki sicilinin aldığı ağır yara hatırlanmalıdır.. AB'nin dayandığı ortak değerler olan hukukun üstünlüğü ve uluslar arası yükümlülüklerimize saygı ilkeleri, bu olayda siyasî hesaplara ve PKK şantajına

fedâ edilebilmiştir.

Bu konudaki adli süreç, bu teröristin adaletten kaçırılması için, hukukî ve ahlâkî tüm normlar çiğnenerek, siyasî mülahazalarla yönlendirilmiş ve terörizmle mücadele alanındaki uluslar arası sözleşmelerden kaynaklanan ahdi yükümlülükler açıkça ihlâl edilmiştir.

Bu caninin Türkiye'ye getirilerek hak ettiği cezaya çarptırılması bile Türkiye'nin AB ile ilişkilerini olumsuz biçimde etkileyen bir unsur olarak değerlendirilmiştir. Yine yargılama sürecinin sonucunda kesinleşen idam cezası kararı karşısında bile birçok AB yöneticisi, telâşlı ve maksatlı değerlendirmeler yapmaktan geri durmamıştır.

Terör örgütü PKK bazı Avrupa ülkelerinde yasaklanırken, cephe örgütleri ve yan kuruluşları Avrupada serbestçe faaliyet gösterebilmekte ve resmî bürolar açabilmektedir. Avrupa ülkeleri terör örgütünün mevcudiyetinin kendi kamu güvenliklerini tehlikeye düşürme potansiyeli nedeniyle bu faaliyetlere göz yummaktadır. PKK'nın Avrupadaki bu eylem potansiyelini yaratanlar da, aslında izledikleri iltica politikasıyla bu militanlara kucak açan aynı ülkelerdir.

PKK'nın yayın organları Medya TV ve Özgür Politika gazeteleri de Avrupadaki faaliyetlerini bu hoşgörü ortamında serbestçe sürdürmektedir. PKK'nın yanı sıra DHKP-C gibi terör örgütlerinin yan kuruluşları bu ülkelerde melce bulabilmektedir. Türkiye'de hilâfet devleti kurma amacını saklamayan, aksine bu kimliğiyle açıkça

faaliyet gösteren terör örgütleri de aynı hoşgörü ve anlayıştan yararlanmıştı.

Avrupa Birliği'nin Türkiye'nin maruz kaldığı terör tehdidi konusunda sergilediği tutumun samimiyet derecesini göstermesi bakımından, terör listesi uygulamasına ilişkin olarak yaşanan son gelişmeler özel bir anlam taşımaktadır.

Bilindiği gibi, PKK ve DHKP-C gibi terör örgütleri AB'nin hazırladığı ve 28 Aralık 2001 tarihinde AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanan ilk terör örgütleri listesine dâhil edilmemiştir. Terör örgütü olduğu şüphe götürmeyen ve Almanya başta olmak üzere bazı Avrupa ülkelerinde yasa dışı örgüt olarak yasaklandığı ifade edilen PKK'nın ve DHKP-C'nin AB'nin terör örgütleri listesine baştan alınmamasının hiçbir gerekçeyle mazur gösterilemeyeceği ve tevil edilemeyeceği ortadadır.

Avrupa Birliği, bu iki terör örgütünü ısrarlı girişimlerimiz üzerine, ancak dört ay sonra terör listesine dâhil etmiştir. Bu gecikmiş karar, Türkiye'deki bazı çevrelerce, Avrupa Birliği'nin terör konusundaki tutumu bakımından çok önemli ve olumlu bir gelişme olarak takdim edilmeye çalışılmıştır.

Ancak, burada bir temel gerçek Türk kamuoyunun dikkatinden kaçırılmak istenmektedir. Avrupa Birliği, PKK terör örgütünü ancak ismini KADEK olarak değiştirdikten sonra terör listesine almıştır. PKK 4 Nisan itibarıyla kendini feshederek KADEK ismini almıştır. Avrupa

Birliği de bundan sonra PKK'yı terör listesine dâhil etmiştir.

Bu tutumun samimiyetle açıklanması mümkün müdür?

Bunun yanı sıra, PKK kongre kararıyla KADEK ismini aldığını açıklamışken ve PKK'nın sözde yönetici kadrosu ile eylem stratejileri hiç değişmeden KADEK ismi altına geçmişken, bölücü terör örgütünün bu yeni ismiyle Avrupa Birliği terör listesine alınması konusunda bugüne kadar hiçbir gelişme kaydedilmemiştir.

PKK, ismini değiştirdikten sonra şeklen ve usulen AB terör listesine sokulmuş, PKK'nın yerini alan KADEK ise muteber bir örgüt gibi görülerek bu listeye hâlâ alınmamıştır. Bunun yanında, terör listesine alınmanın tek başına anlamlı neticeler doğurmadığı görülmektedir. AB üyesi ülkelerin terörle mücadele konusunda etkin politikalar geliştirmesi ve somut adımlar atması gerekmektedir.

Yukarıdaki gerçekler ışığında, AB'nin Türkiye'nin toprak bütünlüğünü, millî birliğini ve demokratik istikrarını hedef alan terör olgusu ve tehdidi konusundaki tutumuna ilişkin şu sonuçlar karşımıza çıkmaktadır:

Avrupa Birliği, Türkiye'nin terörle mücadele konusunda geride bıraktığı güç dönemlerin bugün de süregelen etkilerini maalesef değerlendirmemektedir.

Bu terör olgusu ve mücadele tecrübesi hiç yaşanmamış gibi, Türkiye'den AB normları adına subjektif değerlendirmelere dayanan bazı adımlar atması istenebilir-

mektedir.

Bu çerçevede, terör örgütünün faaliyetlerini siyasal zeminde meşru bir siyasî hareket olarak sürdürmesine imkân sağlanması sonucunu doğuracak taleplerde bulunabilmektedir.

Aynı şekilde, terör tehdidinin sürmekte olduğu bugünkü ortamda, Türkiye'nin bunu görmezden gelmesi anlamına gelecek düzenlemeler yapılması, AB üyeliğine adaylığın bir icabı olarak karşımıza getirilmektedir.

MHP'nin Temel Yaklaşımı ve Vurguladığı Millî Hassasiyetler

Kopenhag siyasî kriterlerine uyum adına Türkiye'ye yöneltilen somut isteklerin, yukarıdaki tespitler ışığında değerlendirilmesi gerekli ve kaçınılmazdır.

Ana dil eğitimi ve TV/Radyo yayını imkânı bu genel çerçeve içinde değerlendirilmelidir.

Bu taleplerin anlamı ve muhtemel sonuçlarının ayrı ayrı ele alınmasından önce, MHP'nin bu konulardaki yaklaşımının temelini oluşturan ilke ve esasların bir kez daha dile getirilmesi yerinde olacaktır.

MHP'nin bu konulara temel bakış açısını şekillendiren temel ilke ve düşünceler şu noktalarda toplanmaktadır: Türkiye Cumhuriyeti, üniter yapıya sahip bir millî devlet olarak kurulmuştur. Üniter devletin kuruluşunda rol oynayan unsurların tümü, etnik kökenlerine ve kültürel özelliklerine bakılmaksızın Türk milletinin eşit ferdi sayılmış, Türkiye Cumhuriyeti'ne vatandaşlık bağı ile bağ-

lanmıştır.

Türkiye'nin uzun tarihî geçmişine bakıldığında da millet kavramının etnik dil ve kültür gibi farklılıkları aşan, ortak kültür, dil ve tarih üzerine bina edilen bir kavram olduğu görülecektir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda millet kavramı, birleştirici ve kaynaştırıcı bir oluşum olarak görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti, siyasî ve hukukî eşitliğin fertler arasında sağlanmasını esas alan bir devlet ve millet anlayışına dayanmaktadır. Türk devletinde milleti oluşturan temel unsur kan bağı olarak görülmemiştir. Diğer bir deyişle, millî devlet, etnik kökeni ve kültürel farklılıkları aşan vatandaşlık esasına dayandırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti'ne vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes, millet bilinciyle Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türk milletinin eşit ve onurlu bireylerini oluşturmuşlardır. Bireyleri birbirleriyle kaynaştıran temel bağ, aynı milletin eşit fertleri olma ve aynı vatani paylaşma bilincidir.

Atatürk'ün kurduğu Türkiye Cumhuriyeti'nde birleştirici aslî unsur, millet bağı ve millî değerler temelinde oluşmuştur. Atatürk'ün "Ne mutlu Türküm diyene!" vecizesi bu anlayışın bir ifadesidir.

Atatürk'ün yeni devletin kuruluşunda "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türk halkına Türk milleti denir." ifadesi de aynı anlayışı yansıtmaktadır.

MHP'nin Türk milliyetçiliği anlayışı da bu temel kültürel, siyasî ve hukukî esaslara dayanmaktadır.

Anayasamızın “devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü” ilkesi de, Türk milliyetçiliğinin ayrımcılığı dışlayan, toplayıcı ve birleştirici temel vasıflarını ortaya koymaktadır. Devletin bağımsızlığı ile vatan ve millet bütünlüğünün korunmasını amaçlayan bu ilke, üniter devlet dışında yapılanma arayışlarına ve etnik köken farklılıkları temelinde Türk milletinin bütünlüğünün bozulmasına yol açacak yaklaşımlara kapalıdır.

Anayasamıza göre “Türkiye devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.” Bu hukukî tanım Millî Kurtuluş Savaşı yıllarında doğmuş, Cumhuriyeti şekillendiren ve esaslarını belirleyen 1924 Anayasası’nda da bu şekilde ifadesini bulmuştur. Bu genel ve tarihî ilke, devlet ve milletiyle bir bütün olan Türkiye Cumhuriyeti’nde bireysel insan hakları bakımından eşitliğin sağlanması amacıyla yöneliktir. Devletimiz, bu birleştirici ve bütünleştirici temel üzerine kurulmuştur.

MHP’nin millî bütünlük anlayışı da bu vazgeçilmez temele dayanmaktadır.

Demokrasi ve insan hakları standartlarının AB hukuk sistemiyle uyumlu hâle getirilmesinin AB üyelik süreci için taşıdığı önem bilinmektedir. Bu alanda çağdaş normlara ulaşılması, AB üyelik sürecimizden bağımsız olarak da, Türk milletinin daha güçlü ve sağlıklı bir demokratik sistem özlemine karşılık için de vazgeçilmez önemdedir. Bu yöndeki çabalar ve bunun gerektirdiği reform süreçleri kendi dinamikleri içinde mutlaka hayata geçirilecektir.

Eşit vatandaşlar olarak Türk milletini oluşturan bireylerin onur ve haysiyeti ile Cumhuriyetimizi var eden temel niteliklerinin korunması, bu reform süreçlerine yaklaşımımızın özünü ve ruhunu oluşturmak durumundadır. Bu açıdan bakıldığında, etnik ve mezhep ayrımcılığına zemin oluşturacak ve bölücü terörün emellerine siyasî zeminde ve dolaylı yollardan ulaşmasını mümkün kılacak düzenlemelerin sosyal dokuyu tahrip edeceği ve millî birlik ve bütünlüğümüzü bozma potansiyeli taşıyacağı açıkça görülecektir.

Türkiye’de etnik temelde veya mahallî düzeyde bazı farklı kültürel özellikler taşıyan vatandaşlarımız için, bu özellikleri nedeniyle, kültürel haklar adı altında TV/Radyo yayını ve ana dilde eğitim gibi konularda özel hukukî düzenlemeler yapılması, bu farklı kültürel özelliklerin siyasî plânda kullanılması taleplerini de zaman içinde kaçınılmaz olarak karşımıza getirecektir.

Ülkemizde bazı özellikler nedeniyle etnik ve kültürel temellerde siyaset yapılmasına imkân tanınması, aynı şekilde mezhep ve din temelinde de siyasetin önünün açılmasını gerekli kılacaktır. Bunun sonucu Türkiye’nin sürükleneyeceği siyasî ve toplumsal kaos ortamı tarife ihtiyaç gerektirmeyecek kadar açıktır.

Türkiye’nin Avrupa Birliği üyeliği, millî birlik ve bütünlüğümüz, üniter devlet yapımız korunarak gerçekleştirilmelidir. Ülkemizin, sosyal dokusunun zedelenmesine, ortak değerlerin yok olmasına, iç huzur ve istikrar ortamının tehlikeye düşmesine yol açmayacak bir dönüşüm ve

reform süreci ile üye olması için gayret sarfedilmelidir.

Avrupa Birliğinin bu konularda değerlendirme yaparken Türkiye'nin iç dinamiklerini, farklı tarihî gelişme sürecinden kaynaklanan özel şartlarını, hâlâ yaşanmakta olan terör olgusunu, terör örgütünün siyasallaşma sürecini ve bu yeni plâformdaki temel hedeflerini gereğince göz önünde bulundurması gereklidir. Avrupa Birliğinin bu anlayışı göstermesini arzulamak, kabul edilemez bir talep ve gerçekçi olmayan bir beklenti sayılmamalıdır.

Avrupa Birliği, Kopenhag siyasî kriterlerini Türkiye için özel yorumlamamalı ve bu kriterlere farklı anlamlar yüklememelidir. Bu kriterlerin Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne yakınlaştırmaktan çok, Birlikten uzak tutmak amacıyla hizmet edecek bir araç olarak görüldüğü izleniminin haklı olarak doğmasına yol açacak tutum ve yaklaşımlardan kaçınılmalıdır.

PKK'nın Kopenhag siyasî kriterlerini bilinen amaçlarına siyasî zeminde ulaşabilmek için bir araç olarak gördüğü ve istismar ettiği gerçeği artık kabul edilmelidir. PKK'nın bu amaçla ismini bile değiştirmesinin altında yatan nedenleri görmemek, en hafif tabiriyle siyasî basiretsizliktir.

Avrupa Birliği bu ince ayrımı iyi anlayıp değerlendirme olgunluğunu ve siyasî basiretini sergilemeli, bu konuda gerçekçi bir perspektif benimseyerek Türkiye'nin AB ile bütünleşme sürecine ve bu yöndeki çabalarına yapıcı bir anlayışla katkıda bulunabilmelidir.

Böyle bir noktaya gelinebilmesi için ilk adım da,

ismini ve nesebini değiştirmeye de çalışsa, bir terör örgütü olan PKK/KADEK'in bu gerçek hüviyetinin AB tarafından kabul ve tescil edilmesi olacaktır. Bu, Avrupa Birliğinin bir aday ülke olan Türkiye'ye yönelik terör tehdidi konusundaki tutumunun samimiyet derecesinin de bir göstergesini teşkil edecektir.

AB üyelik sürecimize ilişkin olarak MHP'nin sürekli vurguladığı millî değerler ve millî hassasiyetler bunlardır. Bu mülâhazalar "Sevr sendromu" ve "bölünme paranoyası" gibi nitelendirmelerle hafife alınmayacak kadar ciddi ve önemlidir.

Bu çerçevede, eski Yugoslavya'nın ademimerkeziyetçi ve federal bir yapıya sahip olmasına ve bu yapı içindeki siyasî birimlerin sınırlarını aşan çok etkili bir sistemin bulunmasına rağmen, 1990'lı yıllarda büyük acılarla yaşadığı dağılma süreci de unutulmamalıdır. Yine, AB üyesi olan ve olmayan birçok Avrupa ülkesinde ayrılıkçı hareketlerin güç kazandığı, etnik terörizm olgusunun yok edilemediği bir gerçektir.

Diğer yandan, Kuzey Irak'ta bir "Kürt devleti" oluşumuna ilişkin sürdürülen sistemli faaliyetler ve bu konuda kaydedilen gelişmeler üzerinde de gereğince durulmalıdır. Kuzey Irak'ta bağımsız bir "Kürt devleti" kurulmasının Türkiye üzerindeki çok yönlü olumsuz etkileri, bu konuların değerlendirilmesinde ihmal edilecek tali unsurlar olarak görülmemelidir.

AB üyelik sürecinde üniter devlet yapısına sahip

olan Türkiye’de uygulanmak istenen ve sosyal bünyemiz ve dokumuzu tahrip potansiyeli taşıyan tedbirlerin muhtemel sonuçları bu açılardan da iyi tahlil edilmelidir.

Türkiye’nin bölünmesine ve ortak değerlerimizin yok edilmesine elbette müsaade edilmeyecektir. Türk milleti, Misakımillî sınırları içinde üniter yapıya sahip bir millî devlet olarak kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti’nin bölünmesine hiçbir şart altında elbette izin vermeyecektir.

Bu konuda en emin ve rahat olanların başında şüphesiz Türk milliyetçileri gelmektedir. Ancak, buradaki endişemiz AB üyelik sürecinde karşımıza getirilen subjektif talepler ve iyi niyetin ürünü olmayan yaklaşımlar sonucu sosyal dokumuzun, iç huzur ve istikrar ortamımızın tehlikeye düşmesi ve haleldar olmasıdır.

Öte yandan, Türkiye’nin millî birliğinin bu şekilde tartışılır hâle gelmesinin, aynı şekilde, Cumhuriyetin diğer temel niteliklerinin de sorgulanmasına yol açabileceği unutulmamalıdır. Bu riski bertaraf etmeye yönelik hassasiyetleri hafife alanlar, bu nokta üzerinde de iyice düşünmek zorundadır.

Türkiye bu konuda kumar oynamak veya kadercilik anlayışıyla olayları riskli ve kaygan bir zeminde kendi seyirine bırakmak lüksüne sahip değildir.

Bu endişe ve hassasiyetlerimizin Avrupa Birliğine iyi anlatılması ve Birliğin bu konularda daha gerçekçi bir yaklaşım benimsemesine çalışılmasının savunulması, Avrupa Birliği karşıtlığının değil, bilâkis Avrupa Birliği ile sağlıklı ilişkileri ve tam üyeliği dürüstçe ve açıkça ifade etmenin bir delilidir.

III

AB'YE ÜYELİK SÜRECİMİZİN GELECEĞİ VE KRİTİK TARTIŞMA KONULARI

Genel Bir Değerlendirme

Avrupa Birliği sürecinin Türk milletine bütün aşamalarıyla doğru anlatılması, gerçeklerin bütün boyutlarıyla ve açıklığıyla söylenmesi hepimiz için temel bir siyasî ve ahlâkî sorumluluktur.

Bu çerçevede çok önemli bir nokta gözden kaçmakta, kamuoyu tartışmalarında bilinçli olarak sessizce geçitirilmek istenmektedir.

AB üyelik sürecimiz konusunda sürekli pembe bir tablo çizen çevrelerin dile getirdiği görüşlere bakıldığında, Kopenhag siyasî kriterlerinin Avrupa Birliği'nin ve kendilerinin anladığı şekilde bu yıl yerine getirilmesi hâlinde, Türkiye'nin üyeliğe çok yaklaşacağı gibi bir sonuç çıkmaktadır.

Bu doğru değildir.

Bugün Avrupa Birliği'ne aday olan 13 ülke arasında henüz katılma görüşmelerine başlanmamış yegâne ülke Türkiye'dir. AB üyelik sürecimiz konusunda çok iyimser senaryolara inanan çevrelere göre, Kopenhag siyasî kriterlerine uyum adına dayatılan bazı taleplerin karşılanması hâlinde, Avrupa Birliği Aralık 2002 Kopenhag zirvesinde, en iyimser ihtimalle, Türkiye ile muhtemelen 2004 yılında katılma görüşmeleri aşamasına geçilmesi kararı alınacaktır.

Diğer bir ifadeyle, teröristbaşı Öcalan'ın hak ettiği cezadan kurtulmasını sağlamak için diğer PKK teröristleri ile birlikte kendisi için özel af anlamına gelecek şekilde

idam cezasının bu safhada kaldırılması ve ana dilde eğitim ve yayın hakkının tanınması sonucu, Türkiye'ye önümüzdeki dönemde katılma görüşmelerinin başlaması için sadece bir tarih verilmesi ümit edilmektedir.

Türkiye'de bu üç konuya odaklanan tartışmalar ile bu konuda çizilmeye çalışılan pembe tablolara karşılık, AB yetkilileri Türkiye'nin üyelik müzakereleri için bir tarih almasında bunların yeterli olmayacağını, bu konuda yersiz beklentiler yaratıldığı ifade etmektedirler.

Son dönemde bizi ziyaret eden Ankara'daki AB üyesi ülke Büyükelçileri ve AB yetkililerinin bu konudaki yaklaşımları hakkında söyledikleri şunlardır:

“Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik süreci konusundaki kamuoyu tartışmalarını bazen anlamakta güçlük çekiyoruz. Bu tartışmaların idam cezası, ana dilde eğitim ve yayın konuları üzerinde odaklaşmasını ve Türkiye'nin Kopenhag Zirvesinde üyelik müzakerelerine başlamak için bir tarih alabilmesinin bu üç konuya kilitlenmesini yanlış buluyoruz. Bunu tehlikeli bir eğilim olarak görüyoruz. Beklentilerin aşırı derecede yükseltilmesi, hayal kırıklıklarının da aynı ölçüde derin olması sonucunu doğuracaktır.

İdam cezasının kaldırılması Türkiye'nin ileride Avrupa Birliğine üye olmasında yerine getirilmesi gerekli bir şarttır. Kopenhag Zirvesinde Türkiye'nin üyelik müzakerelerine başlaması için bir tarih verilmesinde, idam cezasının kaldırılması aranan bir şart değildir. Müzakere

sürecine geçilebilmesi için idam cezalarının fiiliyatta yerine getirilmemesi yolundaki moratoryumun sürdürülmesi yeterlidir. Bu bakımdan idam cezasının bu safhada kaldırılması etrafında yapılan tartışmaları anlamakta güçlük çekiyoruz.

Öte yandan Türkiye bu aşamada idam cezasını kaldırırsa, ana dilde eğitim ve TV yayınları konusunda gerekli düzenlemeleri yapsa bile, bunlar Kopenhag Zirvesinde Türkiye'ye bir müzakere tarihi verilmesinde yeterli olmayabilecektir. Bunların yanı sıra bir bütün olan Kopenhag kriterleri kapsamında yer alan diğer birçok önemli alanda kaydedilecek ilerlemeler de Avrupa Birliği içinde büyük önem taşımaktadır. Bu alanlarda bazı yönleriyle yetersiz olan yeni yasal düzenlemelerin uygulanmasına bakılacaktır.”

Ancak, AB'nin Kopenhag kriterlerinin tüm unsurlarının yerine getirilmesi ve uygulamanın görülmesi ısrarından vazgeçilebileceği varsayılsa bile, unutulmamalıdır ki, böyle bir tarih için bu üç asgarî talebin karşılanması da tek başına yeterli olmayacaktır. Bu üç şartın yanı sıra Kıbrıs sorununun Yunan/Rum emellerine uygun olarak çözümü veya en azından siyasî çözüm öncesi Güney Kıbrıs'ın tüm adayı temsilen Avrupa Birliğine üye olmasına Türkiye'nin rıza göstermesi de talep edilecektir.

Bunu da kabul etmemiz hâlinde, iyimser çevrelerin beklentilerine göre, muhtemelen 2004 yılında katılım görüşmelerine başlanabilecektir.

Burada bir nokta daha Türk milletinden saklanmak istenilmektedir. En iyimser bir bakış açısıyla AB ile üyelik görüşmelerinin en az 9-10 yıl süreceği tahmin edilmektedir. Bu uzun süreç sonunda Türkiye'nin Avrupa Birliğine resmen üye olabilmesi için de tüm AB üyesi ülkelerin millî parlâmentolarının ayrı ayrı onayı gerekecektir.

Yani, Türkiye'nin üyeliğinin her şart altında Yunan ve "Kıbrıs" Parlâmentoları tarafından da oylanması ve kabul edilmesi zorunludur.

Konunun çok önemli bir diğer yönü daha görmezlikten gelinmektedir. Şimdilik sınırlı bir çerçevede masum bir istek olarak takdim edilen ana dilde yayın ve eğitim gibi isteklerin kabul ettirilmesinden sonra, asgarî 9-10 yıl sürecek katılım görüşmeleri safhasında bu konularda daha ileri bazı tamamlayıcı talepler de karşımıza çıkarılabilecektir.

Bunların kabul edilmemesi hâlinde katılım görüşmelerinde ilerleme sağlanması engellenebilecek, böylece AB üyelik sürecimiz bir şantaj ve tehdit kışkıracınca yozlaştırılacak ve bir belirsizlik ortamına sürüklenebilecektir.

Ana Dilde Yayın ve Eğitim Hakkı İstekleri

Ana Dil Öğrenimi - Eğitimi

Yukarıda özetlenen ana çerçeve içinde bakıldığında, bugün tartışmaların odak noktası hâline getirilen ana dilde yayın ve eğitim isteklerinin bireysel ve kültürel

hakların geliştirilmesi samimî arzusunun yansıyan masum, zararsız ve doğal hak ve talepler olarak görülemeyeceği ortadadır.

Bu konunun değerlendirilmesinde şu unsur ve mülâhazalar göz önünde bulundurulmalıdır:

Önce ana dil kavramını iyi değerlendirmek gereklidir. Türkiye'nin resmî dili Türkçe'dir. Eğitim dili de Türkçedir. Bununla birlikte Müslüman Türk vatandaşlarımızın günlük hayatlarında konuşma dili olarak Türkçeden başka şive, ağız ve lehçeleri kullanmakta oldukları da bir vakıadır. Özel hayatta, özel alanda bunların öğrenilmesi, öğretilmesi ve konuşulması önünde esasen yasal bir engel bulunmamaktadır. Bu ağız ve lehçelerin nesilden nesile taşınması bu şekilde mümkün olmuştur.

Türkiye'de bazı vatandaşlarımızın Türkçe konuşma ve anlama konusunda ciddi sorunları olduğu da doğrudur. Tüm vatandaşlarımızın hâlâ gerekli düzeyde Türkçe bilmemesi Türkiye'nin eksikliği ve hatta bir ayıbıdır. Burada birinci derecede önemli ve acil konu tüm vatandaşlarımızın fırsat eşitliğine sahip olabilmesi için Türkçe eğitimin yaygınlaştırılmasıdır. Bunun için bütün vatandaşlarımızın resmî eğitim dili olan Türkçe ile eğitim hakkından yararlanmalarını sağlayacak imkân ve şartların oluşturulması öncelikli hedefimiz olmalıdır. Türkçe dilinde eğitimin ülke sathında yaygınlaştırılması ve Türk vatandaşlarının Türkçe okuma yazma oranlarının AB ülkelerindeki standartlara yaklaştırılması, fırsat eşitliği

temelinde eşit vatandaşlık hakkının gerçekleştirilmesinin temel koşulu olarak görülmelidir.

Hâl böyle iken bu yerel dil ve konuşma ağzlarına kültürel bir hak olarak hukukî bir statü tanınması, sosyal bir ihtiyaca cevap vermeyeceği gibi Türkiye'nin sosyal dokusunu zedeleyebilecek gelişmelere ve taleplere kapıyı açabilecektir. Bu aslında farklı etnik ve kültürel özelliklere sahip olan vatandaşlarımızın da yararına olmayacaktır. Hayatın Türkiye'de idame ettirecek vatandaşlarımızın fırsat eşitliği temelinde eğitim ve iş imkânına kavuşmaları, maddî ve manevî yönden kendilerini geliştirmeleri daha güç hâle gelebilecektir. Eşit haklara sahip Türk vatandaşlarının bir kısmı, bu suretle dezavantajlı bir konuma itileceklerdir.

Türkiye, farklı din, dil ve kültürlere mensup insanların hoşgörüsü içinde bir arada yaşadığı evrensel bir İmparatorluğun vârisidir. Farklılıklardan ziyade ortak noktaları ön plâna çıkararak bu evrensel formülasyon, zengin tarih ve kültür mirasımızın önemli bir unsurudur. Bu tarih geçmişine sahip Türkiye'de millet kavramı ırk, dil ve kültür gibi farklılıkları aşan ve ortak noktalar üzerine bina edilen birleştirici bir kavram olmuştur. Bu nedenle de Anadolu'da dil temeline dayalı zorlama bir etnik grup yaratılmasına çalışılması mümkün değildir.

Bilimsel araştırmalar bugün Türkiye'de ellinin üzerinde sözlü dil ve diyalekt bulunduğunu göstermektedir. Güncel kelimelerden oluşan bu lehçelerin temel kelime

hazinesi çok sınırlı olup, bunların eğitim ve kültür dili hâline dönüştürülmesi imkânı bulunmamaktadır. Farklı lehçeler konuşan bu grupların birbirleriyle anlaşabildikleri yegâne dil Türkçedir.

Burada şu temel sorunun sorulması kaçınılmazdır: Kültürel özellik olarak kabul edilerek kültürel çeşitliliği sağlamak amacıyla ana dilde eğitim ve yayın için zorlama bir yol ile imkân sağlanmasına çalışılsa dahi, birbirleriyle anlaşması imkânsız 50'den fazla mahallî ağız arasında hangisi seçilecektir? Böyle bir subjektif seçim diğer lehçeleri dışlamış olmayacak mıdır? Öte yandan hiçbir mahallî ağızda eğitim ve kültür dili olarak geliştirilmeye müsait yeterli kelime olmadığı gerçeği karşısında, Türkiye'den aslında istenilen ayrı bir millet yaratmak için devlet eliyle ortak bir dil geliştirilmesi değilse nedir?

Bu sorunun cevabını PKK'nın siyasallaşma stratejisinin esaslarını belirleyen sözde ulusal konferans kararları vermektedir. Bölücü terör örgütü PKK, bir kültür hareketi rolüne soyunarak sözde "Kürt Rönesansını" hayata geçirmek amacıyla, kendi ifadeleriyle "ilk plânda bir halkın kimliğinin temel göstergesi ve kültürün temel taşıyıcısı olan ortak dilin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını" birinci öncelikli hedef olarak ortaya koymuştur. Bu amaçla her imkân zorlanarak her zeminde Kürtçe öğrenim ve eğitim seferberliği başlatmasını kararlaştırmıştır. Bu durum karşısında Kopenhag siyasî kriterlerine bu amacın hayata geçirilmesi için bir fonksiyon yüklemek mi istendiği üzerinde iyice düşünülmelidir.

Bu konudaki istekleri masum göstermek isteyenler, Avrupa Birliğinin devlet eliyle Kürtçe resmî eğitimi değil sadece her ana dilin özel kurslarda öğrenilmesi imkânının sağlanmasını talep ettiğini söylemektedirler. Ancak, bu sığ değerlendirmeler bazı temel gerçekleri göz ardı etmektedir. Türkiye’de PKK’nın talimatıyla son dönemde başlatılan Kürtçe eğitim hakkı için toplu dilekçe kampanyası ile Avrupa Parlamentosunun Kürtçenin seçimlik ders olarak okutulması konusunda aldığı son karar göz önünde tutulduğunda, bu konudaki taleplerin arkasının geleceğini görmek için kâhin olmak gerekemeyecektir.

Bugün özel imkânlarla Kürtçe eğitimi talebiyle başlayacak bu sürecin, bu ilk kazanımlardan sonra, ileride, ana dillerin resmî okullarda seçimlik ders olarak kabul edilmesi, bu amaçla kurulacak okullara devlet desteği ve nihayet bunun Türk eğitim sistemi içerisine alınarak Kürtçe okulların denkliğinin tanınması gibi taleplerle adım adım ilerletilmek istenmesi tehlikesi ve riskinin görmezden gelinmesini anlamak çok güçtür.

Devlet eliyle ana dil öğreniminin yasal teminata kavuşturulmasıyla, Türkçeden başka dil, lehçe ve ağzılara hukukî bir statü tanınmış olacaktır. Terör örgütünün ilân edilen temel siyasî amaçlarından biri de budur. Bunun sonuçları iyi düşünülmelidir.

Öte yandan devletin kontrolünde ana dil öğrenimi konusunda böyle bir başlangıç kabul edilirse, ileride devlet eliyle ve devlet tekelinde verilecek anadil öğreniminin yeterli olmadığı da gündeme getirilebilecektir. Bunun

için devlet okullarının yanı sıra özel imkânlarla da ana dil öğrenimi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması istenecektir.

Teröristbaşının İmralı’da yaptığı ve 19 Ocak 2002 tarihli Özgür Politika isimli gazetede yayımlanan açıklama bu konuya ışık tutacak niteliktedir. Teröristbaşı şunu söylemektedir:

“ Kürtçe eğitim ve kimlik konularında, devletin bize Kürtçe izin vermesinden ziyade, mahallelerde, köylerde özel öğrenme evlerinin kurulması ve Kürtçenin buralarda bilimsel bir temelde öğretilmesi daha iyi olur. Biz, kültürel çalışmalarla faaliyet yapılmasını, Kürt halkının kendi köylerinde, evlerinde Kürtçe öğrenmesini istiyoruz.”

Ana Dilde TV/Radyo Yayınları

Televizyon ve radyo yayınları kamusal alana giren faaliyetlerdir. Ulusal Program’da ise, Türk vatandaşlarının günlük hayatlarında Türkçe dışında farklı dil, lehçe ve ağzuları serbestçe kullanmalarının önünde bir engel bulunmadığı belirtilmiştir. Bu nedenle Türkçe dışında yayın yapılması Ulusal Program’da günlük hayatla sınırlı olarak çizilen çerçevenin dışında kalmaktadır.

Ana Dilde yayın hakkının, eğitim hakkı ile bir arada ele alınması gereklidir. Bunda temel sorun, bir kısım Türk vatandaşlarının farklı kültürel özelliklerinin bir hak olarak kabul ve tescil edilip bunun yasalarla düzenlenmesidir. Bu suretle bu farklı özelliğe hukukî sonuçları da olacak bir statü tanınmış olacaktır.

Kürtçe yayın hakkı ve Kürtçenin yayın alanında

kullanımının kurumsal bir biçimde geliştirilmesi, PKK/KADEK tarafından Kürt birliği'nin demokratik yollardan tescili için önemli bir araç olarak görülmektedir.

Kürtçe ve diğer lisanlarda yurt dışından yapılan yayınların Türkiye'den izleniyor olduğu doğrudur. Ancak, asıl konu bu değildir. Üzerinde durulması gereken husus, Türkçeden başka dillerin ana Dil statüsüne kavuşturularak bunlarla ilgili yasalarda pozitif düzenlemeler yapmak istenmesidir.

Ana Dilde TV yayınlarının devlet eliyle yapılmasının, bunun dışında da bazı sakıncaları olacağını düşünüyoruz. TRT bir kamu tüzel kişisidir. Bu yayınların TRT kanallarından birisinden yapılmasında bu husus göz önünde bulundurulmalıdır.

Devlet eliyle ana dil yayınları konusu ele alınırken şu hususlar üzerinde de gereğince durulması zarureti vardır:

Eşitlik ilkesi uyarınca Türkiye'de konuşulan her dil, lehçe ve ağızda yayın yapılması kaçınılmazdır. Bu konuda nüfus esasına dayalı bir sınıflandırma ve sıralama yapılmayacaksa, bunlardan her birine eşit yayın saati tahsisi gerekecektir. Bunun için 24 saat esasına göre sürekli yayın yapılsa da zaman yetmeyecektir.

Yayınlar konusunda bir öncelik sırası belirlenecekse, yani daha fazla konuşulan lehçe ve ağızlara ağırlık verilecekse, bu da belirli bir lehçenin yaygınlaşmasına ve devlet eliyle "ortak Kürt dili" yaratılmasına ve geliştirilmesine yol açacaktır. Bu konu üzerinde de iyi düşünülmelidir.

Bu yayınlar sadece haber programları ve kültürel amaçlı programları mı kapsayacak, yoksa bu ağızların öğretilmesini amaçlayan eğitim programları mı olacaktır? Yoksa bu yayınların Türkçe bilmeyen vatandaşlarımıza, bildikleri ana dil yoluyla Türkçe öğretilmesi amacıyla mı yapılması öngörüülecektir. Bütün bunlar çok hassas ve karmaşık konulardır. Bu konuda tutarlı bir yayın politikası geliştirilmesinin imkânsızlığı ortadadır.

Öte yandan devlet eliyle ve devlet tekelinde yapılacak yayınların yeterli olmadığı ve devlet güdümünde propaganda amacına yönelik bulunduğu şeklinde eleştirilerle karşılaşılacağı da muhakkaktır. Anadilde yayın devlet imkânlarıyla yapılacak bir hak olarak kabul edildikten sonra, bu imkânın özel yayınlar için tanınmamasının savunulması daha da güç olacaktır.

Bu konuda etkin bir denetime bağlanmış, bu hakkın kötüye kullanılmaması için müeyyideler getirilmiş sınırlı ve kontrollü bir yayın imkânı için düzenleme yapılması da sorunu çözmeyecek, temel sakıncaları gidermeyecektir. Aslında, temel mesele zararlı yayınların kontrolü için etkin bir denetim mekanizması kurulup kurulmaması değildir. Asıl sorun, devlet eliyle ve yardımıyla ortak bir "Kürt dili" oluşturulması için gerekli alt yapı imkânlarının yaratılmasıdır. Unutulmamalı ki, PKK/KADEK'in bir amacı da budur.

Ana Dil Taleplerinin Üyelik Sürecimiz

Üzerindeki Etkileri

Bugün sınırlı bir çerçevede, sadece özel imkânlarla ana dilde eğitim ve yayın yapılabilmesi için gerekli yasal zemin hazırlanması hâlinde, AB'nin Türkiye ile katılım müzakerelerine başlanması için bir takvim vereceği savunulmaktadır.

Böyle bir düzenleme üyelik müzakerelerine başlanması aşamasına geçilmesi için Avrupa Birliği tarafından belki olumlu bir başlangıç olarak değerlendirilebilir. Ancak, 9-10 yıl sürmesi beklenen müzakere sürecinin her safhasında, bu çerçevede daha ileri ve tamamlayıcı taleplerin gündeme getirilmesi çok muhtemeldir. Bu arada, müzakere sürecinde ilerlemiş aday ülkelerin bu tür taleplere muhatap olduğunu hatırlamakta yarar vardır.

Türkiye'nin müzakere sürecinde yeni talepleri yerine getirmemesi hâlinde, üyelik süreci tıkanacak ve Türkiye bu ilişkiyi bir şantaj boyunduruğu altında sürdürmek zorunda kalacaktır.

Bunun sonucu katılım görüşmeleri sancılı ve marazî bir süreç hâline dönüşecek ve sonuçlandırılmayacaktır. Türkiye'nin AB üyeliği fiiliyatta gerçekleştirilemeyecektir.

Bu bakımdan AB üyesi hiçbir ülke bölünmemiştir iddiası bir klişe slogan olarak fazla bir anlam ifade etmemektedir. Zira, bu nedenlerden dolayı Türkiye'nin AB üyeliği gerçekleşmeyecek, buna karşılık bu konulardaki yeni ve aşırı taleplerin iç bünyemizde yaratacağı gerginlik ve huzursuzluk sosyal dokumuzun ve siyasî yapımızın tahrip olması için uygun bir zemin hazırlayacaktır.

Türkiye'de sorumluluk taşıyan bütün çevrelerin bu gerçekler üzerinde çok iyi ve çok yönlü düşünmeleri gerekir.

İdam Cezası Tartışmaları ve Gerçekler

Milliyetçi Hareket Partisinin bu konudaki tutumu baştan itibaren çok açık olmuş ve bütün unsurlarıyla ortaya konulmuştur.

Türk kamuoyunda idam cezasının kaldırılması yönünde bir eğilim bulunduğu doğrudur. Esasen bu ceza 1984 yılından bu yana fiilen infaz edilmemektedir. İdam dosyaları TBMM'de beklemekte, işleme alınmamaktadır. Teröristbaşının dosyasının Başbakanlıkta bekletilmesi hususunu her açıdan sonuna kadar istismar eden siyasî partilerin ve siyasetçilerin hemen hepsinin bu süreçte payı bulunduğu da bir gerçektir.

Avrupa Birliği'nin kısa vade için Türkiye'den beklentisi de, 1984 yılından bu yana fiilen geçerli olan bu uygulamanın sürdürülmesidir.

Ulusal Program'da, kısa vadede, idam cezalarının fiilen yerine getirilmemesi uygulamasının sürdürüleceği ve idam cezasının kaldırılmasının kapsamı ve şeklinin ise orta vadede (2002 sonrası) TBMM tarafından ele alınacağı belirtilmiştir.

Görüleceği üzere Türkiye'nin idam cezasının tüm suçları kapsayacak şekilde tamamen ve hemen kaldıracağına dair Avrupa Birliğine herhangi bir taahhüdü bulunmamaktadır. Ulusal Program ortadadır. Bu gerçeği saptırmak çabaları beyhudedir. Bu konuda yegâne yetkili

merci TBMM'dir. Ulusal Program'da da bu vurgulanmış ve Meclisimizin idam cezasının Türk hukuk sisteminden çıkartılmasının kapsamını belirleyeceği ifade edilmiştir. Burada "kapsam" ibaresinin vurgulanması, Meclisimiz adına idam cezasının her suçu kapsayacak şekilde tamamıyla kaldırılması gibi bir taahhüt altına girilemeyeceği, yürütmenin TBMM'nin iradesine ipotek koyamayacağı gerçeğinin bir ifadesidir.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi, Ulusal Program, Koalisyonu oluşturan üç partinin siyasî iradesini yansıtmaktadır. Bunu takiben konu TBMM'ye gelmiş ve Ekim 2001'de Anayasa'nın 38. Maddesi'nde yapılan değişiklikle idam cezasının kapsamı çok büyük ölçüde daraltılmıştır. Savaş durumu dışında sadece terör suçları için idam cezası hukuk sisteminde kalmıştır. Savaş ve yakın savaş tehlikesi ile terör suçları dışında idam cezası verilemeyeceği Anayasa hükmü hâline getirilmiştir. Bu Anayasa değişikliği de TBMM'nin siyasî iradesini ve muhalefet dâhil ortak mutabakatını yansıtmaktadır.

TBMM'nin bu yönde beliren ortak iradesinin üzerinden kısa bir süre geçtikten sonra, bu konu yeniden gündeme getirilmiş ve sürekli canlı tutulmuştur. Bunun siyasî mantığını ve amacını anlamak kolay değildir. Kopenhag siyasî kriterleri bugün ortaya çıkmamıştır. Son Anayasa değişikliği sırasında da bunların var olduğu bilinmektedir. Aradaki dönemde ne değişmiştir? Bunun Türk milletine açıkça ve dürüstçe anlatılması gerekir.

İdam cezasının Türk hukuk sisteminden tamamen

kaldırılması ve bunun zamanlaması konularının, süregelen terör tehdidi potansiyeli ile teröristbaşı Öcalan'ın henüz tamamlanmamış olan infaz sürecinden bağımsız olarak ele alınması doğru olmayacaktır. MHP, terör tehdidinin tamamen ortadan kalkmasından ve Öcalan'ın infaz süreci için gerekli yasal prosedürlerin işletilmesinden önce idam cezasının tamamen kaldırılmasının sosyal ve siyasî gerçeklerle bağdaşmayacağı ve kamuoyu vicdanını derinden yaralayacağı düşüncesindedir.

Böyle bir adım, fiiliyatta Öcalan ve PKK teröristleri için özel af anlamına gelecektir. MHP'nin bunu kabul etmesi, hiçbir şart altında mümkün değildir. Yukarıda belirtilen şartların olgunlaşmasından ve Öcalan'ın bugün Başbakanlıkta bekletilen mahkûmiyet ilâmı hakkında Anayasa'mızın amir hükümlerine uygun olarak gerekli yasal prosedürlerden sonra, terör tehdidinin son bulup bulmadığına ilişkin devlet organlarının ortak değerlendirmesi ışığında bu konunun ileri bir aşamada yeniden ele alınması düşünülebilecektir.

Bilindiği gibi teröristbaşı Öcalan'ın dosyası Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar işleme konulmayarak Başbakanlıkta bekletilmektedir. Bu konuda 12 Ocak 2000 tarihinde yapılan Liderler Zirvesinde alınan ortak karar Sayın Başbakan tarafından aynı gün açıklanmıştır. Bu karar Koalisyonu oluşturan üç siyasî parti ve liderlerinin ortak siyasî taahhüdüdür. MHP bunun arkasında durmakta, ortaklarının da aynı siyasî

anlayışı sergilemelerini doğal olarak beklemektedir.

12 Ocak 2000 Liderler Zirvesi Kararları

Bugün çarpıtılarak istismar konusu yapılmaya çalışılan 12 Ocak 2000 kararları metninin hatırlanmasında yarar görülmektedir. Kamuoyuna bu konuda, bizzat Sayın Başbakan tarafından yapılan açıklama aynen şu olmuştur:

“Koalisyonu oluşturan Demokratik Sol Partinin, Milliyetçi Hareket Partisinin ve Anavatan Partisinin Genel Başkanları, bugün, Başbakanlık'ta yaptıkları toplantıda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin terörist başı Abdullah Öcalan hakkında kesinleşmiş idam cezasının infazının bir süre ertelenmesine ilişkin ihtiyati tedbir kararını ayrıntılarıyla değerlendirmişlerdir.

Bilindiği gibi, Türkiye'nin de yargı yetkisini kabul etmiş olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türk yargısınca verilmiş kararları değiştirmesi hiçbir şekilde söz konusu değildir. Anayasamızdan ve uluslar arası taahhütlerimizden kaynaklanan süreç tamamlandığında, dosya gereği için ivedilikle Türkiye Millet Meclisine gönderilecektir.

Genel Başkanlar, hukuka saygı içinde aldıkları bu kararın, terör örgütü ve yandaşı çevrelerce, milleti ve devleti ile Türkiye'nin yüksek menfaatleri aleyhine kullanılmak istendiğinin değerlendirilmesi hâlinde, erteleme süreci kesilerek infaz sürecine derhâl geçilmesi hususun-

da görüş birliğine varmışlardır.”

12 Ocak 2000 kararında, ilk olarak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Türk yargısınca verilmiş kararları değiştirmesinin hiçbir şekilde söz konusu olmadığı ortak hükümet görüşü olarak ortaya konmuştur. Bu kararda, ayrıca, teknik bir bekleme süresi niteliğinde olan Avrupa Mahkemesi kararı sonrası dosyasının infaz sürecinin sonuçlandırılması amacıyla ivedilikle TBMM'ye gönderilmesi hususunda siyasî bağlayıcılığı olan kesin ve açık bir tahahhüt altına girilmiştir.

Bu şekilde, Öcalan'ın infaz sürecinin zamana yayılarak sulandırılmasının önüne geçilmiş ve bu sürecin belirli bir vadede sonuçlandırılacağı güvence altına alınmıştır. Bu durumda, infaz süreci TBMM'nin önüne gelerek tamamlanmadan önce, aradaki dönemde, idam cezasının Türk mevzuatından tamamıyla kaldırılması girişimleri, son tahlilde, teröristbaşını hak ettiği cezadan kurtarma operasyonu olacaktır.

MHP'nin bu konudaki tutumu ve görüşü baştan beri çok açıktır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin önümüzdeki aylarda açıklayacağı karardan sonra, Öcalan'ın dosyasının, üç siyasî partinin siyasî taahhüdüne uygun olarak, Başbakanlıktan ivedilikle TBMM'ne gönderilmesi kaçınılmazdır. Meclis'te bu dosyaya ilişkin yapılacak işlem TBMM'nin iradesine tâbi olacaktır. Her siyasî parti ve her milletvekili vicdanı ve inançları doğrultusunda tavır alacak ve oy kullanacaktır. TBMM'nin Öcalan dos-

yasası konusunda benimseyeceği tutuma ve yapılacak işlem konusunda alacağı karara doğal olarak uyulacaktır. İdam cezasının terör suçlarını da kapsayacak şekilde tamamen kaldırılması, terör tehdidinin sona erdiğine de bakılarak, ancak bundan sonra düşünülebilecektir.

MHP'nin bu konudaki ilkeli tutumunun esasları bunlardır. MHP'nin bu mülâhazalarla idam cezasının kaldırılmasını kabul etmesi, buna ortak olması beklenmemelidir.

Ancak, MHP devlet yönetimi sorumluluğu anlayışıyla, bu konuda TBMM içinde muhalefet partileriyle bir uzlaşma zemini bulunabilecekse, bunu Hükûmet sorunu hâline getirmeyeceğini de ortaya koymuştur. Ancak, bunun âdet hâline getirilerek her konuda başvurulacak bir yönteme dönüştürülmemesi de gereklidir. Bu durumda aynı görüşü paylaşan siyasî partilerin yeni bir hükûmet yapılanmasını düşünmeleri kaçınılmazdır. Bu da açıklıkla ifade edilmiştir.

IV

TÜRKİYE - AB İLİŞKİLERİNDE TEMEL BİR SORUN ALANI OLARAK KIBRIS

Kıbrıs Sorunu ve Türkiye - AB İlişkileri

Avrupa Birliği ile ilişkilerimizin geçmişine bakıldığında, Avrupa Topluluğuna 1981 yılında üye olmasından bu yana Yunanistan faktörünün bu ilişkileri etkileyen bir unsur hâline geldiği görülecektir.

Yunanistan'ın Avrupa Topluluğuna girmesi sırasında, bunun Türkiye-AB ilişkilerini etkilemeyeceğine ilişkin olarak Topluluğun Türkiye'ye verdiği teminat, fiiliyatta kâğıt üzerinde kalmış ve Yunanistan AB içindeki şantaj politikasıyla Türkiye-AB ilişkilerinin her aşamasında Ege ve Kıbrıs konularında tavizler koparmak için sistemli çabalar harcamıştır. AB'yi bu amaçla kullanmış ve yönlendirmiştir.

Yunanistan, başta Ege olmak üzere, Türk-Yunan anlaşmazlıklarını kendi emelleri doğrultusunda çözmek için Avrupa Birliği Üyeliği'ni Türkiye'ye karşı stratejik bir avantaj olarak görmekte ve bunun için her imkânı zorlamaktadır. Bu sorunlara ilişkin amaçlarını AB vasıtasıyla gerçekleştirmek ve bunları Türkiye - AB sorunu hâline getirerek zaman içinde lehine çözmek beklentisi ve hesabı içindedir. Bunun için, Türkiye'nin AB ile ilişkilerinin geliştirilmesi sürecinin Kıbrıs ve Ege ipoteği altına sokulması amacıyla her fırsatta azamî ölçüde yararlanmıştır. AB'nin Türkiye'ye vermeyi vadettiği yardımları ve malî iş birliğini de bu amaçla veto ederek işlersiz hâle getirmekten çekinmemiştir. AB ülkeleri de Yunanistan'ın bu şantajını

aşma arzu ve iradesini gösterememişlerdir.

“Kıbrıs”ın (Güney Kıbrıs Rum Kesimi'nin) AB üyelik süreci de Yunanistan'ın bu politikası sonucu başlatılmış ve bugün ileri bir aşamaya getirilmiştir. Yunanistan, Türkiye ile AB arasında Gümrük Birliği kurulması sürecini de bu amaçla kullanmış ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin tek taraflı ve meşru olmayan üyelik başvurusuyla üyelik görüşmelerinin başlatılmasını sağlamıştır.

AB, bu süreci siyasî bir kararla başlatmış olup, siyasî mülahazalarla ilerletmektedir. AB'nin bu konudaki tutumunun temelden sakat olduğu ve hukuka aykırı bulunduğu açıktır. Bu başvuru ve “Kıbrıs”ın AB üyeliğine kabul edilmesi hukuka aykırıdır. 1960 Kıbrıs Kurucu Antlaşmaları ve bu çerçevede Garanti Antlaşması, Kıbrıs'ın herhangi bir ülke ile tamamen veya kısmen siyasî ve ekonomik birliğe katılmasını yasaklayan açık hükümler içermektedir. AB üyeliği Yunanistan ile dolaylı olarak birliğe girilmesine yol açacaktır.

1960 Kurucu Antlaşmalarının amir hükümleri karşısında, Kıbrıs'ın Türkiye ve Yunanistan'ın birlikte üye olmadıkları uluslar arası kuruluşlara, ekonomik ve siyasî birliklere katılamayacağı ortadadır. Buna rağmen, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin (GKRY) yasal olmayan başvurusu sonucu AB'ne üye yapılması, 1960 Antlaşmalarıyla Kıbrıs'ta Türkiye ve Yunanistan arasında tesis edilen dengeleri temelden yıkacaktır.

Kıbrıs konusunda kritik bir aşamaya girilmektedir. KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denктаş'ın, AB'nin arkasına saklanarak çözümde ayak direyen Rum tarafını masaya oturtmak için ısrarla sürdürdüğü çabalar sonuç vermiştir. 16 Ocak 2002 tarihinde Lefkoşa'da yapılan Denктаş-Klerides görüşmesiyle başlayan bu yeni süreç büyük önem taşımaktadır.

Kıbrıs sorunu Türkiye için hayatî önemi olan millî bir davadır. Bu sorunun Kıbrıslı Türkler ve Rumlar arasında çözümlenmesi gerektiği de açıktır. Garantör ülkeler olan Türkiye, Yunanistan ve bir ölçüde İngiltere de siyasî çözüm arayışlarına katkıda bulunmak durumunda olan ülkelerdir. Avrupa Birliği bu sorunun tarafı değildir. Kıbrıs konusu AB'nin yetki alanına girmemektedir.

Ancak, Kıbrıs sorunu Yunanistan'ın sistemli çabalarıyla Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkiler denklemine sokulmuştur. Rum yönetiminin yasal olmayan başvurusuyla "Kıbrıs"ın AB üyesi olması ihtimali, Kıbrıs sorununu Türkiye ile Avrupa Birliği ilişkilerini etkileyen çok önemli bir unsur hâline getirmiştir.

Avrupa Birliğinin bugünkü tutumuyla Kıbrıs sorununun çözümüne yapıcı bir katkıda bulunma imkânı yoktur. Tam aksine, Avrupa Birliği sorunun çözümünü engelleyen bir taraf hâline gelmiştir. Nitekim Rumların yasal olmayan başvurusuyla başlatılan Avrupa Birliği üyeliği süreci bugün ileri bir aşamaya getirilmiştir. Çözümün önündeki en büyük engel budur. Rum tarafı nasıl

olsa AB üyesi olacağı beklentisiyle, adil bir siyasî çözüm bulunması yönünde hiçbir gayret göstermemekte, ayak diremektedir.

Ancak, Avrupa Birliğinin bu konudaki tutumu ortadadır. Kıbrıs Rum kesimi de, Avrupa Birliği üyeliğinin bu durumda nasıl olsa gerçekleşeceği beklentisiyle, KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denктаş'ın çabalarıyla başlatılan yeni görüşme sürecinde yapıcı bir tutum sergilememektedir.

Avrupa Birliği, Kıbrıs'la teknik anlamda üyelik müzakerelerini kısa sürede tamamlamayı öngörmekte ve Aralık 2002 Kopenhag Zirvesinde Kıbrıs'ı siyasî çözüm öncesi üye olarak almaya hazırlanmaktadır. Bu gelişmeler, Helsinki Zirvesinde Türkiye'nin AB üyelik süreci ile Kıbrıs konusu arasında bir bağlantı kurulamayacağı yolundaki bize verilen teminatların fiiliyatta anlamsız ve geçersiz hâle gelmesi tehlikesinin bulunduğunu göstermektedir.

Türkiye'nin Karşısına Çıkartılmak İstenen

Kıbrıs Denklemi

Sayın Cumhurbaşkanı'nın başkanlığında 7 Haziran 2002 tarihinde yapılan liderler zirvesinde ve sonrasındaki basın toplantısında, Kıbrıs konusunda gözlenen bu eğilimler ve bunun tehlikeleri Türk kamuoyunun dikkatine getirilmiştir.

Bu durumda şu temel sorunun cevabını hep birlikte

aramak gerekir: Türkiye, idam ve ana dil eğitimi ile TV yayınları konusundaki üç şartı yerine getirirse ve Aralık 2002 Kopenhag Zirvesinde de Avrupa Birliği Türkiye'ye üyelik görüşmelerinin başlaması için bir tarih verirse ve aynı zamanda siyasî çözüm olmadan bölünmüş Kıbrıs'ı Avrupa Birliği üyeliğine kabul ederse, Türkiye'nin tavrı ne olacaktır?

Siyasî çözüm öncesi bölünmüş Kıbrıs'ın zorlama yoluyla üye kabul edilmesinin çok ciddi sonuçları olacaktır. Türkiye, böyle bir gelişme karşısında sessiz kalmayacağını ve bazı adımlar atacağını 55. ve 56. hükümetler zamanında açıklamıştır. Böyle bir gelişme hâlinde Türkiye'nin sessiz kalması her hâlde düşünülmemektedir.

Bu bakımdan Kıbrıs konusu AB ile ilişkilerimizde önümüzdeki dönemde en önemli "kırılma noktası" olma-ya adaydır. Bu bakımdan bu konunun da Avrupa Birliği ile behemehâl ele alınması ve Birliğin gerçekçi bir tutum benimsemesinin sağlanması hayati önem taşımaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisinin vurgulamak istediği husus şudur: İdam ve ana dil konusunda üç ön şartın yerine getirilmesinin, Avrupa Birliği ile üyelik görüşmelerine başlanmasının önünü açacağına inanan siyasî partilerimiz, bunun yeterli olmayacağını, aynı şekilde bir Kıbrıs faturasının da önlerine getirileceğini bilmek durumundadırlar.

Türkiye'nin önüne getirilecek denklem şudur: "Size süresi belirsiz de olsa müzakere sürecinin başlaması için

bir tarih verdik. Bu durumda, ya Kıbrıs sorununun çözümünde temel tezlerinizden vazgeçerek fedakârlık yapın ve böylece birleşik Kıbrıs'ın üyeliğine hemen razı olun. Ya da, siyasî çözüm olmadan önce bölünmüş Kıbrıs'ın üye alınmasını kabullenin, bu konuda alacağınızı açıkladığınız tedbirleri uygulamaya koymayın."

Türkiye, Kıbrıs sorununa siyasî eşitlik ve adadaki iki egemen halk ve devlet arasında yeni bir ortaklık yapılması temelinde kalıcı bir çözüm bulunmasını samimiyetle istemektedir. Adadaki iki liderin böyle bir yeni ortaklık için ortak vizyon oluşturacaklarını ümit etmekteyiz.

Kıbrıs'ın AB Üyeliği, ancak böyle bir kapsamlı çözüm çerçevesinde ve bu çözümün bir parçası olarak öngörülebilir. Bu kapsamda, Türkiye ile Yunanistan arasındaki dengenin tüm unsurlarıyla korunması da vazgeçilmez niteliktedir.

Kıbrıs Türk halkının ve aynı zamanda Türkiye'nin temel çıkarlarını korumak için Sayın Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın uzun yıllardır büyük bir sabır ve feragatla sürdürdüğü onurlu mücadeleye olan desteğimiz tamdır.

Kıbrıs Türk halkının ve bağımsız devleti KKTC'nin, Türkiye'nin AB Üyeliği perspektifinin korunması uğruna feda edilebileceğini düşünenler tarihi bir yanılgı içindedir.

Türkiye'nin AB Üyeliği süreci ile Kıbrıs sorunu ara-

sında organik bir bağ kurulması ve Kıbrıs'ın ihmal edilebilir tali bir unsur olduğu yolundaki değerlendirmeler esef vericidir. Türkiye böyle bir bağı hiçbir şart altında kabul etmeyeceğine ilişkin siyasî iradesini ortaya koymuştur. Bu tutum kararlılıkla sürdürülecektir.

Kıbrıs'ın bu şekilde AB üyeliği ile Türkiye'nin üyelik süreci arasında bir bağ kurulmasının çok yönlü yansımaları ve sonuçları olacaktır. AB'nin bu konuda gereken sorumluluk duygusuyla ve basiretle hareket edeceğine inanmak istiyoruz. Türkiye'yi böyle bir seçimle karşı karşıya bırakmak, AB'nin çıkarlarına da aykırı olacaktır. Hiç arzu etmediği böyle bir tercihe zorlanırsa, Türkiye'nin yapacağı seçim bellidir. Bundan kimse kuşku duymamalıdır.

AB üyeliği perspektifinin korunması karşılığı Kıbrıs konusunda katlanabileceğimiz bir bedel bulunmamaktadır. Kıbrıs Türk halkının mutlu geleceği için ödemeye hazır olduğumuz bedelin ise sınırı olmadığı herkesçe bilinmelidir.

Türkiye'nin AB üyeliği yolunu ebediyen kapatmak için GKRY'nin başvurusu sonuçlandırılarak "Kıbrıs"ın AB'ye alınmasını düşünenler varsa, bilinmelidir ki bu yaklaşım AB ile ilişkilerimizde geçerli olması gereken asgarî iyi niyet ve samimiyetle bağdaşmayacaktır.

Bu noktaya gelinirse, bunun sonuçlarına ilgili her taraf derece derece katlanmak durumunda kalacak ve 40

yıllık geçmişi olan ilişkilerimizde ortaklarımızın gerçek niyetleri nihayet anlaşılacak olacaktır.

V

ARALIK 2002 KOPENHAG
ZİRVEŞİNE DOĞRU
GELİŞMELER:
TARTIŞMALAR,
KAMPANYALAR ve MHP

Aralık 2002 Kopenhag Zirvesi Öncesi Kritik Dönem ve MHP

Helsinki Zirvesinde Türkiye'nin adaylık statüsünü kazanmasının üzerinden iki buçuk sene geçmiştir. Bu dönem içinde, Türkiye Avrupa Birliği ile uyum yolunda reform niteliğindeki önemli anayasal ve yasal düzenlemeleri hayata geçirmiştir.

Avrupa Birliği ile ilişkilerimizde kritik bir döneme girilmiştir. Avrupa Birliği 2002 yılı Aralık ayında Kopenhag'da yapılacak Zirve toplantısında, Birliğin önümüzdeki dönem hangi ülkeleri bünyesine alarak genişleyeceğini kararlaştıracaktır.

Bu çerçevede, aralarında Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin meşru temsilcisi sayıldığı Kıbrıs dâhil 10 aday ülkenin üyeliğe kabulü beklenmektedir. Bu ülkelerin Avrupa Birliğine katılmalarına ilişkin antlaşmaların onay işlemlerinin üye ülkeler parlâmentolarınca 2004 Mart ayına kadar tamamlanarak, bu ülkelerin 2004 Avrupa Parlâmentosu seçimlerinden önce Birliğe tam üye olmaları öngörülmektedir.

Diğer iki aday ülke olan Bulgaristan ve Romanya'nın üyeliği için de 2006-2007 yılları öngörülmektedir.

Kopenhag Zirvesinde 12 aday ülkenin üyeliği bu suretle hukukî teminat altına alınacaktır.

13. aday ülke olan ve diğer adaylardan farklı olarak henüz üyelik görüşmelerine bile başlanmayan Türkiye için Kopenhag Zirvesinde alınacak karar, Avrupa Birliği

ile ilişkilerimizin geleceği bakımından hayati önem taşımaktadır.

Türkiye'de bugün sürmekte olan tartışmaların odak noktasını da bu konu oluşturmaktadır.

Türkiye, Ulusal Program'da yer alan hedeflerinin başlıcalarını büyük ölçüde gerçekleştirmiştir. Ancak, Kopenhag Zirvesinde üyelik müzakerelerine başlanması için bir tarih verilmesi Ulusal Program'da yer alan çerçevenin dışındaki bazı ilâve adımların atılması şartına bağlanmıştır. Aslında bu da kesin değildir. Türkiye bunları da yerine getirirse, Avrupa Birliğinin bir tarih vermesi ihtimalinin giderek arttığını gösteren işaretler bulunduğu söylenmektedir.

Öte yandan burada çok önemli bir nokta gözden kaçırılmak istenmektedir. Bugün tartışılan idam ve ana dilde eğitim ve yayın konularında ilerleme sağlansa bile, bunlar Türkiye'ye bir tarih verilmesi için yeterli olmayacak, bunlara ilâve olarak Kıbrıs konusu da Türkiye'nin önüne getirilecektir.

Türkiye'nin karşısına bu şartlar getirilirken, PKK'nın siyasallaşma stratejisinin ileri bir aşamaya geldiği görülmektedir. İsmi KADEK olarak değiştiren terör örgütünün yeni stratejisinin siyasî hedeflerinin odak noktasında ana dil eğitimi ve yayın istekleri ile idam cezasının kaldırılması yer almaktadır. Terör örgütünün siyasî eylem plâtfonunda Kürt kimliğinin Anayasa'da resmîleştirilerek tescil ettirilmesi temel amaç olarak belirlenmiştir.

Terör örgütünün Avrupa Birliğine üyelik sürecimizi

bu amaçla kullandığı ve Birlik yönetiminin bu konularda Türkiye'nin önüne getirdiği taleplerle PKK/KADEK'in siyasî hedeflerinin örtüştüğü de bütün açıklığıyla ortaya çıkmıştır. Terör örgütünün Kürtçe seçimlik ders için başlattığı dilekçe kampanyası ile Avrupa Birliğinin buna verdiği destek, bu örtüşmenin son bir çarpıcı göstergesi olmuştur.

Bunun yanı sıra, Avrupa Birliği PKK'nın terörle mücadele listesine alınması konusunda isteksiz bir tavır sergilemiş ve ancak ismini değiştirdikten sonra PKK'yı bu listeye dâhil etmek durumunda kalmıştır. Yeni ismiyle KADEK olan terör örgütünün bu listeye alınması konusunda ise bugüne kadar somut bir gelişme sağlanamamıştır. Bütün bunlar Avrupa Birliğinin bir aday ülke olan Türkiye'de yaşanan terör tehdidi karşısındaki tutumunun samimiyet derecesini ortaya koymaktır.

Öte yandan, Türkiye'de yaşanan nisbi huzur ve güven ortamına rağmen bölücü terör tehdidi bütün unsurlarıyla henüz son bulmamıştır. Terör örgütü Türkiye içinde ve mücavir bölgelerde hâlâ çok sayıda silâhlı militan barındırmaktadır.

Aynı şekilde, terör örgütünün Avrupa'daki faaliyetleri bu ülkelerin müsamahasıyla sürmektedir.

2002 Aralık Kopenhag Zirvesi öncesi içinde bulunduğumuz durumun ana unsurları bunlardır. Zirve toplantısına bu şartların belirleyici olduğu bir ortamda gidilmektedir.

Kopenhag Zirvesi yaklaşırken Türk kamuoyunda Avrupa Birliği konusundaki tartışmalar ve tek yanlı kam-

panyalar yoğunluk kazanmıştır.

Kamuoyunu aydınlatmak adına yapıldığı söylenen tartışmalarda, çoğu zaman kamuoyunun yanıltılmak ve yönlendirilmek istendiği, gerçekleri yansıtmayan beyanlarla AB konusunda haklı beklentileri olan halkımızın duygularının siyasî hesaplarla istismar edilmeye çalışıldığı görülmektedir.

Kopenhag siyasî kriterlerine uyum konusundaki beyanlar ve bu yıl sonunda Türkiye ile üyelik görüşmelerine başlanması hususunda bir karar alınmadığı takdirde AB treninin kaçırılacağı yönünde dile getirilen görüşler bunun en açık örneklerini oluşturmaktadır.

Adaylık sürecimiz etrafında yoğunlaşan tartışmaların bir kavram kargaşası ortamında sürdürülmek istendiği üzüntüyle görülmektedir.

Türk milleti objektif verilere ve gerçeklere dayanmayan böyle bir tartışma ortamında, AB yanlıları ile AB karşıtları gibi sun'î bölünmelere ve kutuplaşmalara sürüklenmek istenmektedir. Tartışmaları bu mecraaya yönlendiren çevreler iyi niyetle hareket ediyor da olsa, veya siyasî basiretten yoksun olarak AB'yi bir iç politika malzemesi yapmak için bilinçli bir siyaset izliyorlar da olsa, yaratılmak istenen bu toplumsal kamplaşma tehlikeli ve risklidir.

Milliyetçi Hareket Partisi, son dönemde hız kazanan bu maksatlı ve gürültülü kampanyanın hedefi hâline getirilmiştir. Partimize yöneltilen haksız ve maksatlı suçlamaların giderek arttığı görülmektedir.

Sürdürülen bu tartışmalara bakıldığında farklı

ideolojileri, çatışan amaçları ve çelişen çıkarları olan çevrelerin fırsatçı bir yaklaşımla aynı safta yer aldıkları görülmektedir.

PKK/KADEK ve cephe örgütleri, Türkiye’de kendi amaçları doğrultusunda sözde bir demokratik dönüşümü sağlayacağı hesabıyla Avrupa Birliğinin her konudaki talebinin gönüllü avukatlığını yapmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin temel niteliklerini hedef alan diğer radikal siyasî akımlar da, insan hakları adına aynı çizgide çaba göstermektedir.

PKK ile bu çevreleri ve diğer terör örgütlerini aynı amaç etrafında bir araya getiren asgarî müşteregin Türkiye sevdası olmadığı yeterince açıktır.

Öte yandan, bazı iş çevreleri ve meslek kuruluşları da üstlendikleri toplum mühendisliği rolü doğrultusunda bu koro içerisinde yer alabilmektedir.

Bazı partilerin de siyasî geleceklerini her şart altında Avrupa Birliği savunuculuğuna bağladıkları ve bunu siyasî beka meselesi hâline getirdikleri görülmektedir.

Bu konuda farklı amaçlarla da olsa böyle bir gökkuşağı koalisyonu oluşması anlaşılması kolay olmayan bir olgu olarak karşımızdadır.

Bu çevrelerin Milliyetçi Hareket Partisini açık, gizli veya örtülü AB düşmanlığı ile suçlamalarının yadırganacak bir yönü bulunmamaktadır. Bu bir tesadüf değildir. Aslında bu haksız ve maksatlı suçlamaların temel hedefi Milliyetçi Hareket Partisinin savunduğu millî değerler ve

millî hassasiyetlerdir. Ancak, Milliyetçi Hareket Partisi, bu çevrelerin karalama kampanyalarına aldırmandan ilkeli tutumunu sürdürecektir ve Türk milleti ve devleti için doğru olduğuna inandığı yolda kararlılıkla ilerleyecektir.

MHP’nin Son Dönemde Dile Getirdiği Görüşler ve Uyarılar

Milliyetçi Hareket Partisi, içinden geçtiğimiz bu hassas dönemde de devlet ve siyaset ciddiyeti anlayışına uygun olarak sorumlu bir yaklaşım izlemeyi sürdürmüştür.

Bu konudaki görüşlerimiz Çin Halk Cumhuriyeti Hükûmetinin davetlisi olarak bu ülkeye yaptığımız resmî ziyaret sırasında, 28 Mayıs 2002 günü Pekin’de Türkiye Büyükelçiliğinde yaptığımız basın toplantısıyla ortaya konulmuştur.

Bu basın toplantımız 57. Hükûmetin kuruluşunun üçüncü yıl dönümü vesilesiyle yapılmıştır.

Türkiye’de geniş bir yankı uyandıran, ilgili ilgisiz pek çok çevre tarafından değişik biçimde takdim edilen ve düşündürücü ve talihsiz bazı yorum ve değerlendirmeleri davet eden bu basın toplantısındaki ifadelerimiz şunlar olmuştur:

“Bugün, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimiz de çok kritik bir dönemece girilmiştir. Önümüzdeki Aralık ayında Kopenhag’da yapılacak Zirvede, Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerin geleceğini etkileyecek hayati nitelikte kararlar alınacaktır. Aynı zamanda Zirvede Kıbrıs’ın

Avrupa Birliği Üyeliği konusu da karara bağlanacaktır.

Avrupa Birliğinin Türkiye ile ilgili olarak benimseyeceği tutumun yanı sıra, Kıbrıs konusunda alacağı siyasî kararın da çok yönlü etkileri ve sonuçları olacaktır.

Kıbrıs'ta siyasî bir çözüm bulunmadan önce Rumların yasal olmayan başvurusu sonuçlandırılarak Kıbrıs'ın üye yapılması, hem Kıbrıs sorununun çözümünü imkân-sız hâle getirecek hem de Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki ilişkilerin geleceğini kaçınılmaz olarak derinden etkileyecektir.

Bu bakımdan, içine girdiğimiz hassas dönemin bütün bu unsurları kapsayacak şekilde ve gerçekçi bir bakış açısıyla değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

Bilindiği gibi Avrupa Birliği Üyeliğine aday olan 13 ülke arasında, henüz üyelik görüşmelerine başlamayan tek ülke Türkiye'dir. Üyelik müzakerelerinin 10 ilâ 12 yıl süreceği tahmin edilmektedir. Avrupa Birliği bu kadar uzun zaman alacak bir sürecin başlatılması için bile, Türkiye'nin bazı ilâve adımlar atmasını olmazsa olmaz ön şart hâline getirmiştir.

Kopenhag kriterlerine uyum adına Türkiye'den idam cezasının terör suçlarını da kapsayacak şekilde kaldırılması, ana dilde eğitim ve televizyon yayınlarına izin verilmesi istenilmektedir. Uzun bir zamandır Türk kamuoyunda da tartışılmakta olan bu hassas konular geçen hafta yapılan Liderler Zirvesinde de yeniden ön plâna çıkartılmıştır.

Milliyetçi Hareket Partisinin bu konulardaki tutu-

mu, başından beri çok açıktır ve tutarlıdır. Milliyetçi Hareket Partisi Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini samimiyetle istemektedir. Bu amaç için son üç yıldır atılan somut adımlar MHP'ye rağmen değil, MHP'nin faal desteğiyle mümkün olmuştur. Bu bakımdan, Milliyetçi Hareket Partisine bu konularda yöneltilen tenkit ve suçlamalar, eğer maksatlı değerilse en azından yersiz, haksız ve dayanaksızdır.

Milliyetçi Hareket Partisi, bu konularda Türkiye'ye ön şart olarak dayatılmak istenen hususlardaki görüşlerini ve hassasiyetlerini baştan itibaren bütün açıklığıyla esasen ortaya koymuştur. Bununla birlikte önümüzdeki günlerde yeniden gündeme geleceği anlaşılan bu konulardaki düşüncelerimizi bu vesileyle biraz daha açmak istiyorum:

Türkiye 17 yılı aşkın bir süredir bölücü terörle mücadele etmektedir. Teröristbaşının yakalanarak hak ettiği mahkûmiyet cezasına çarptırılmasından sonra da, terör tehdidi ve potansiyeli son bulmamıştır. Kanlı terör örgütünün sınırlarımıza yakın bölgelerde hâlâ silâhli militanları bulunmaktadır. PKK, bilinen amaçlarını terk etmeden sadece ismini değiştirmiş, bu hedeflere siyasî yollardan ulaşmak için yeni bir strateji belirlemiştir. Geçtiğimiz Nisan ayında "KADEK" ismini alan terör örgütünün bu yeni stratejisinin hedefleri 16 Nisan günü Brüksel'de yapılan basın toplantısıyla dünya kamuoyuna da duyurulmuştur.

PKK/KADEK'in yeni siyasî plântformu ve uygulama

stratejisinin ana ekseninde, Türkiye'nin Avrupa Birliği Üyeliği süreci ve Kopenhag siyasî kriterleri yer almaktadır.

Avrupa Birliği üyelik sürecimizle ilgili tartışma ve değerlendirmelerde bu gerçeğin görmezden gelinmesi veya hafife alınması mümkün değildir. Milliyetçi Hareket Partisinin üzerinde ısrarla durduğu millî hassasiyetler ve endişeler bundan kaynaklanmaktadır.

Kopenhag siyasî kriterleri adına Avrupa Birliğinin Türkiye'den talep ettiği hususlar ile terör örgütünün siyasî hedefleri örtüşmektedir. Bu gerçek karşısında bu taleplerin demokratikleşmenin gereği masum istekler olarak görülmesi ve değerlendirilmesi mümkün değildir.

Türkiye'ye yönelik terör tehdidi bütün unsurlarıyla ve kesin olarak sona ermeden, Devletin ilgili organları yapacakları ortak bir değerlendirme sonucu terör tehdidinin artık son bulduğuna kani olmadan önce, terör örgütünün değişmeyen amaçlarına bu yolla ulaşmasına yardımcı olacak ve Türkiye'nin sosyal dokusunu, birliğini ve iç huzurunu tahrip edecek adımlar atılması düşünülmeyecek bir husustur. Milliyetçi Hareket Partisinin bu yöndeki girişimleri desteklemesi beklenmemelidir.

Bununla birlikte, terör tehdidinin ortadan tamamen kalkmasından sonra, bazı alanlarda atılması mümkün ve gerekli olacak ilâve adımlar konusu, kendi boyutları ve çerçevesinde ayrıca ele alınabilecektir.

Bu konularda devlet katında böyle bir değerlendirme yapılmasını mümkün kılacak bir aşamaya gelinebilme-

si için öncelikle şu 5 konuda somut gelişme sağlanmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz:

Birinci konu teröristbaşının infaz sürecidir. Bilindiği gibi İmralı Mahkemesinin kesinleşen mahkûmiyet ilâmı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılan başvurunun sonuçlanmasına kadar Başbakanlıkta bekletilmektedir. Bu konuda 12 Ocak 2000 tarihinde yapılan Liderler Zirvesinde, Avrupa Mahkemesinin kararının Türk Mahkemesi'nin verdiği kararı hiçbir şekilde etkilemeyeceği ve Avrupa Mahkemesinin kararının açıklanmasından sonra teröristbaşının dosyasının Türkiye Büyük Millet Meclisine sevkedileceği hususunda ortak bir mutabakata varılmıştır. Koalisyonu oluşturan partilerin liderlerini bağlayan bu karar yazılı olarak da kamuoyuna açıklanmıştır.

Avrupa Mahkemesinin kararının önümüzdeki kısa dönemde açıklanması beklenmektedir. Bu durumda, Liderler Zirvesinde alınan karara uygun olarak, Avrupa Mahkemesinin vereceği karar ne olursa olsun, karar açıklandıktan sonra Öcalan dosyası sür'atle Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmelidir. Bu dosya hakkında yapılacak işlem, doğal olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin iradesine ve kararına tabi olacaktır.

Öte yandan, teröristbaşı hâlâ mahkemenin görüldüğü yer olan İmralı'da tutulmaktadır. Avrupa Mahkemesi de sonuçlanma aşamasına geldiğinden, Öcalan'ın İmralı'da özel şartlarda tutulması için artık hiçbir hukukî gerekçe ve zorunluluk kalmamıştır. Bu bakımdan İnfaz Kanunu'muza göre teröristbaşının ivedilikle "F" tipi bir

cezaevine nakledilmesi ve infaz sürecinin sonuçlanmasına kadar geçecek sürede, cezasını mevzuatın öngördüğü çerçevede tecrit şartlarında çekmesi için gerekli düzenlemeler hemen yapılmalıdır.

Avrupa Birliğinin terörle mücadele konusunda samimî ve kararlı olduğunu somut ve açık biçimde ortaya koyması da, bu kapsamda büyük önem taşımaktadır. Bu bakımdan, ilk adım olarak, Avrupa Birliği “KADEK”i de terörle mücadele listesine almalı ve Türkiye’ye yönelik terör tehdidinin tüm unsurlarıyla mücadelede kararlı bir tutum sergilemelidir. Türkiye bunu Avrupalı ortaklarımızdan resmen talep etmeli ve bu konunun ısrarlı takipçisi olmalıdır.

Öte yandan, Türkiye’ye yönelik terör tehdidinin bütün unsurlarıyla sona ermesi için, terör örgütünün sözde yöneticileri ve silâhlı militanlarının da koşulsuz olarak ve ivedilikle Türk Devleti’ne teslim olmaları elzemdir. Aynı şekilde, bunların barındığı ülkelerin de bunun için gerekli tedbirleri almaları kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Nihayet, yıllardır kanlı bir terörü acımasızca uygulayan PKK/KADEK’in, bundan tamamıyla vazgeçtiğini Türkiye ve dünya kamuoyuna inandırıcı bir biçimde açıklaması ve bunu hareketleriyle göstermesi de şarttır. Bunun yanı sıra, terör örgütü elebaşlarının Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın temel ilkelerine ve Anayasa’nın değiştirilmesi mümkün olmayan hükümlerine bağlı olduklarını ve bunlara sadakat göstereceklerini açık ve kesin biçimde ortaya koymaları da, Türkiye’ye yönelik terörün son bul-

duğu değerlendirmesinin yapılabilmesi için elzemdir.

Milliyetçi Hareket Partisinin bu konulara bakış açısının esasları bunlardır. Kopenhag siyâsî kriterlerine uyum konusuna bu gerçekçi bakış açısıyla yaklaşılmalıdır. Kopenhag kriterlerinin terör tehdidi ve potansiyelinden soyutlanarak ele alınması ve değerlendirilmesi doğru olmayacaktır. Bu kriterler, Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizin geleceğini rehin alan katı ön şartlar manzumesi hâline getirilmemelidir.

Üyelik müzakereleri en az 9-10 yıl kadar sürecek uzun bir süreçtir. Kopenhag Zirvesinde Türkiye’ye bu konuda bir tarih ve takvim verilmesi, Avrupa Birliği ile ilişkilerimizde yeni bir dönem başlatacaktır. Bu şekilde oluşacak böyle bir olumlu ortamın iç dinamikleri, bugün sorun olarak görülen bazı konuların zaman içinde pürüz olmaktan çıkması için gerekli şartları da hazırlayacaktır. Bu nedenle, üyelik sürecimizde dayatma mantığı ve anlayışı terk edilmeli, bu tarihî fırsat iyi değerlendirilmelidir. Aksi takdirde bunun tarihî vebali büyük olacaktır.

Sonuç olarak şunun altını bir kez daha çizmek istiyorum: Türkiye’ye bu yıl sonunda üyelik müzakereleri için bir tarih verilerek bu süreç en kısa zamanda başlatılırsa ve Türkiye’de terör tehdidinin son bulması için yukarıda belirttiğim konularda da somut gelişme sağlanırsa, Türk vatandaşlarının demokratik hak ve özgürlükler alanının genişletilmesi için atılması gereken adımların, bu yeni ortamda yeni bir anlayışla ele alınması mümkün olabilecektir.

MHP Karşıtı ve Ön Yargılı Kampanyalara Cevabımız

Pekin'deki Büyükelçiliğimizde yaptığımız açıklamalara karşı, Avrupa Birliğinin her şart altında gönüllü avukatlığını yapma misyonunu üstlenen çevreler, bazen anlaşılması gerçekten güç tepkiler göstermişlerdir.

Bu durum üzerine, bu konularda ortaya atılan iddialara ilişkin görüşlerimiz 4 Haziran 2002 tarihinde yapılan Meclis grup toplantısında bir kez daha ifade edilmiştir.

Bu konuda şu hususlar dile getirilmiştir:

“Ülkemizde, Avrupa Birliğiyle olan ilişkilerimizin aşamaları, sorunları ve geleceği üzerine yapılan tartışmalarda, zaman zaman ürkütücü boyutlara varan çarpıklıklar ve yanlışlıklar dikkati çekmektedir.

Türkiye, her kritik aşama öncesinde bir “yol ayrımı sendromu” içine sokulmakta, ilişkilerin her önemli aşamasında tam üyeliğe bir adım kalmış beklentisi yaratılmaktadır.

İlişkilerin çok değil 10-15 yıllık seyrine dikkatlice bakıldığında bugün kopartılmak istenen fırtınaların, aşırı ama plânlı iyimserlik rüzgarlarının benzerlerine rastlanmaktadır.

Yine, 2001 yılının son günlerinde gereksiz yere açılan Kıbrıs, idam ve 312 tartışmalarında da, benzer çevreler benzer söylemleri dile getirmişlerdir. Son günlerde ise, Kopenhag kriterleri ve Kıbrıs sorunu çerçevesinde yine

fırtınalar kopartılmaya çalışılmakta, Türk toplumuna yönelik olarak tek yanlı bir propaganda bombardımanı uygulanmaktadır.

Böylelikle, çoğu kez de yersiz ve zamansız bir şekilde meselelerin çarpıtılmasına ve abartılmasına yol açılmaktadır. Sonuçta ise, Türkiye, bu konular etrafında yürütülen tartışma anaforuna saplanıp kalmaktadır.

Türkiye Avrupa Birliği ilişkilerinin serinkanlı bir yaklaşımla ve sağlıklı bir zemin üzerinde ilerlemesini temin etmek yerine, daha çok günlük siyasî manevraların ve çıkar hesaplarının sıradan bir tüketim unsuru hâline getirilmesi yeğlenmektedir.

İşte, birinci temel yanlış budur ve Milliyetçi Hareket Partisi de hiçbir biçimde bu yanlışta ortak olmayacaktır.

Bilinmelidir ki, bu doğru, millî ve gerçekçi yaklaşımı Avrupa Birliği karşıtlığı gibi kolayca ve basit bir mantıkla karalamaya çalışmak, sonucu değiştirmeyecektir.

Bu zamana kadar ülkemizin Avrupa Birliğine üyeliği sürecinde somut adımların atılmasını temin edemeyenler, ülkemizin çıkarlarını yeterince gözetemeyenler, artık başkalarını suçlamak, geçmişteki kutuplaşmacı anlayışları çağrıştıran söylemler geliştirmek yerine, konu üzerinde ciddi ciddi düşünmek ve özeleştiri yapmak zorundadır.

Türkiye'yi, Avrupa Birliğine karşı olanlarla olmayanlar şeklinde ikiye bölmek, yine değişimcilerle statükocular arasında mücadeleyle kitlelemenin, Avrupa trenini kaçırsak ülkenin geleceği karanlık gibi söylemlerin hiçbir kimseye yararı yoktur. Özü ve mantığı itibarıyla lâik-anti lâik kutuplaşmasını çağrıştıran bu tür anlayışla-

rın, şüphesiz üyelik süreci üzerinde de olumlu bir katkısı bulunmamaktadır.

Bütün bunlar, sonuçta ülkemizin konumunu zayıflatmakta, sağlıklı ve gerçekçi tartışmaların yapılmasını engellemektedir.

Aynı şekilde, Avrupa Birliğine girmezsek millî bütünlüğümüz şu kadar yıl sonra tehlikeye girer ya da ülke olarak ikinci, üçüncü sınıf ülke durumuna düşeriz, ekonomik krizden çıkamayız söylemleri de birçok açıdan yanlış ve tehlikeli bir anlayışı yansıtmaktadır.

Bu tür söylemler, en başta Türk milletine ve devletine derin bir güvensizliğin ve saygısızlığın ifadesidir.

Ancak, Türkiye'nin gücüne ve imkânlarına güvenmeyenlerin, ülkemizin Avrupa Birliğine eşit ve onurlu bir üyeliğini öngörmesi ve temin etmesi mümkün değildir.

Bilinmelidir ki, herhangi bir hedef ve niyet için, ülkemizin ve milletimizin geleceğini acz içinde göstermeye kimsenin hakkı yoktur.

Bugün, Avrupa Birliğine üyelik hedefimizin yanında, birçok devlet politikamız, millî hedefimiz ve duyarlılıklarımız vardır.

Bunlar arasında, Türk Cumhuriyetleriyle olan ilişkilerimizin çok yönlü olarak zenginleştirilmesi, Kıbrıs davamız, Türkiye'nin millî birlik ve bütünlüğünü muhafaza ederek lider ülke olması, hayatî bir dava, bir büyük hedef olarak önümüzde durmaktadır.

Kıbrıs'ta adil ve kalıcı bir çözümden yana olan Türkiye'nin, Kıbrıs Türk Toplumunun varlığını ve haklarını, hiçbir konum ve hedef için peşkeş çekmeyeceğini her-

kes iyi bilmelidir.

Unutulmamalıdır ki, Kıbrıs'ta hem tarihî ve insanî, hem de hukukî anlamda görev ve sorumlulukları bulunan bir Türkiye'nin bütün bunları bir kenara iterek elde edeceği bir başarı, alacağı hiçbir mesafe bulunmamaktadır.

Bunları kavramadan yapılan değerlendirmeler sadece Türkiye'ye zarar vermekte, Rum-Yunan ikilisinin konumunu güçlendirmektedir.

Son zamanlarda, millî bütünlüğümüz ile birlikte Kıbrıs'taki oldu bittiye ve adaletsizliğe göz yumarak ses çıkartmamamız gerektiğini öğütleyenlerin, yakın tarihi geçmişe ve Yunan yetkililerinin yaklaşımlarına göz gezdirmesi gereklidir. Bu asgarî bir vatanseverlik ve vatandaşlık görevidir.

Türkiye'ye yönelik olarak en üst düzey Yunan yetkililerin yaptığı açıklamalar ile Pontus senaryolarının tekrar tedavüle sokulması gibi gerçekler, ne yazık ki ülkemizdeki bazı çevrelerin dikkatini hiç çekmemektedir.

Bazı medya ve siyaset çevrelerinin, Milliyetçi Hareketi zaman zaman Türkiye'nin Avrupa Birliğine üyelik sürecinde gerekli reformlara engel olarak göstermeye çalıştıkları bilinmektedir.

Şimdi sormak lazımdır. Milliyetçi Hareket Partisi tarafından engellendiği iddia edilen ve adına reform denilen konular nelerdir? Son üç yılda tam on yıldır konuşulan reformlar hangi partilerin ortaklığında hayat bulmuştur?

Ülkemizde, maalesef, engellendiği, bloke edildiği söylenen konular, birinci olarak etnik ayrımcılık zeminini

güçlendirecek yasal ve kurumsal düzenlemelerdir. İkinci olarak, zaten büyük ölçüde sınırlandırılan idam cezasının hem tamamen hem de bir an önce kaldırılmasıdır.

Aslında olan biten çok basittir. Tam 15 yıl boyunca bölücü ve yıkıcı terörizm karşısında çok önemli manevî ve maddî kayıplar veren bir Türkiye'nin göstermek istediği titizliği ve temkinli tavrı, ısrarla anlamak istemeyenler sürekli kampanyalar açmakta, demokratikleşme atılımlarını ve Avrupa Birliği Üyeliğimizi belirli ve kritik bir alana hapsetmektedir.

Bugün, bölücü-yıkıcı terör odakları ülkemiz için bir tehdit unsuru olmaya devam etmektedir. Türkiye tabii ki, Avrupa'dan da destek alan siyasallaşma oyunlarına karşı uyanık olmak, teröristbaşı etrafında odaklanan çeşitli kampanyaların gelecekte alabileceği muhtemel biçimleri hesaba katmak zorundadır. Yine, mahallî ağız ve dillerde yapılacak yayın ve eğitim meselesi üzerinde, en az üç kere düşünmek durumundadır.

Bu bağlamda, önemli sanayici ve iş adamları örgütlerinden bir olan TÜSİAD'ın bazı gazetelere verdiği tam sayfa ilânı da ele almak gerekmektedir. TÜSİAD, Avrupa Birliği-Türkiye ilişkilerinin düzeyi ve geleceği hakkındaki bilinen görüşlerini bu kez değişik bir yöntem ve üslupla dile getirme yolunu seçmiştir.

TÜSİAD'ın ilânında, örtülü bazı suçlamalar da yer almakta ve Birlik yönetiminin taleplerinin bir an önce tartışmasız yerine getirilmesi çağrısı yapılmaktadır. Yine, ülkemizin geleceği tamamen bu konuya endekslenmek

istenmektedir. Diğer bir deyişle, bazı siyaset ve medya çevrelerinin yaptığına benzer şekilde, muhtemel AB üyeliğimiz "mahkûmiyet ve mecburiyet denklemi"nin içine hapsedilmeye çalışılmaktadır.

Türkiye'nin Avrupa Birliği trenini kaçırmaması için gösterilen aşırı hassasiyet, millî bütünlüğümüz ve çıkarlarımız için de gösterilmelidir.

Bu çerçevede şu soruların sorulması ve cevaplandırılması çok önem arz etmektedir. Türk kamuoyunu etkilemeyi öngören, hatta baskı altına alma manasına gelen tam sayfa ilânların, bu zamana kadar Avrupa Birliği üyesi ülkelerde verilmesi gerekmez miydi?

Benzeri bir kampanyanın, Türkiye aleyhinde güçlü bir direncin bulunduğu ve olumsuz kanaatlerin yaygın olduğu Avrupa kamuoyunu bilgilendirmek ve Birlik yönetimini etkilemek amacıyla plânlanması ve düzenlenmesi ülkemizin üyelik sürecine daha fazla katkı sağlamaz mıydı? Örneğin; terörizmle mücadele konusunda Türkiye'nin haklı duyarlılıklarının ve beklentilerinin anlatılması, Avrupa Birliği politikalarının eksikliği ve yanlışlığının giderilmesi bakımından yararlı olmaz mıydı?

Bu ve benzeri kuruluşları, Türkiye'de Avrupa Birliği karşıtları avcılığını terk ederek bu tür konular üzerinde çok yönlü düşünmeye davet ediyorum.

İşte o zaman ülkemize daha fazla iyilik yapılacak, kendi enerjimizi boş yere heba etmekten vazgeçilecektir.

Ülkemizde, son günlerde idam cezasının bir an önce tamamen kaldırılması ve terörist başının durumuyla ilgili hararetli bir tartışma yürütülmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi diğer meselelerde olduğu gibi, bu konuda da yegane tutarlı ve açık politika izleyen parti konumundadır.

Son üç yıl boyunca idam tartışmalarıyla ilgili olarak dile getirilen bütün görüşlere bakıldığında bu farklılığımız hemen görülecektir.

Bugün, idam cezasının tamamen kaldırılması gerektiğini, partilerinin iç dengeleri ve temel söylemleri açısından savunmak isteyenler, Milliyetçi Hareketin konuyu istismar edeceği görüşünü ileri sürerek net bir tavır sergilemekten kaçınmaktadırlar.

Konunun istismar edileceği korkusunu dışa vuranlar, acaba dün ne yapmışlardır? Türkiye'nin uluslar arası yükümlülükleri gereği, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki sürecin tamamlanmasını bekleme kararında uzlaşıldığında ortalığı ayağa kaldırmaya çalışanlar kimlerdir? O dönemde aylarca Partimize karşı, haksız ve insafsız eleştiriler yöneltenler kimlerdir? Partimize oy vermiş insanlara yönelik olarak akıl almaz kampanyalar açanlar, bugün Milliyetçi Hareketin konuyu istismar edeceği korkusunu yaşayanlar değil midir?

İdam cezasının kaldırılması tartışmalarında altının çizilmesi gereken bir başka husus da şudur: İdam cezası tartışmaları, diğer konularda olduğu gibi, çarpıtılmış bir şekilde ve tek yönlü olarak ele alınmakta ve sürdürülmektedir. Bugün tartışılması gereken, idam cezasının kaldırılıp kaldırılmaması değildir.

Zaten idam cezası büyük ölçüde kaldırılmış ve bu

konuda partimizin de katkılarıyla bir Anayasa değişikliği yapılmıştır. İdam cezasının, savaş, yakın savaş tehlikesi dönemlerinde ve terör suçlarında uygulanması prensibi getirilmiştir.

İdam cezasının kaldırılmasını isteyenler aslında Meclisteki bütün partilerin katılımıyla şekillenmiş olan bu prensibin uygulanmasına karşı çıkmaktadırlar. Ceza'nın tamamen kaldırılmasının, bazı Avrupa Birliği yöneticilerinin sık sık dillendirdikleri gibi, bir an önce olmasını talep etmektedirler. Bu durumda, açıkça ifade edilmese de, teröristbaşının konumu göz önüne alınmaktadır.

Kopenhag kriterlerinin ve hatta Türkiye'nin Birliğe üyeliğinin bu konuyla ilişkilendirilmek istendiği dikkat çekmektedir. Terör örgütünün yeni yüzüyle dile getirdiği taleplerle Kopenhag kriterlerinin bazı yorumları arasında maalesef paralellikler göze çarpmaktadır.

Unutulmamalı ki, Kopenhag kriterlerinin bu şekilde yorumlanmasının ve terör örgütünün amaçlarına ulaşabilmek için bu durumu bir araç olarak kullanmasının önüne geçmek herkesin görevidir.

Bizim, Milliyetçi Hareket Partisi olarak böyle bir ayrıma özen göstererek çarpıklığa meydan vermememiz, hem gerekli hem de önemlidir. Türk milletinin ve devletinin birlik ve dirliğine musallat olmuş örgütler ve caniler hak ettikleri sonuca katlanmak zorundadır.

Bunun için de, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesindeki yargılama tamamlandığında, infaz süreci işlemeli ve dosya Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmelidir.

Çünkü, nihaî kararı verecek olan, Türkiye Büyük

Millet Meclisidir.

Daha şimdiden, terör örgütünün siyasallaşma projelerinin hayata geçirilmeye çalışıldığı, teröristbaşını kurtarma düşüncelerinin açığa vurulmaya başlandığı görülmektedir.

Terör örgütünün bütün unsurlarıyla Türk adaletine teslim olması ve terörist başının F tipi ceza evine nakledilmesi gerektiğini ifade etmemiş karşısında gösterilen tepkileri anlamak ise mümkün değildir. Özel muamelenin son bulmasının ve terörizm tehdidinin tamamen ortadan kalkmasının birçok açıdan hayati öneme sahip olduğu gözden uzak tutulmamalıdır.

Ayrıca, yurt içinde ve dışında çeşitli oyunların tezgâhlanmaya çalışıldığına dair göstergeler ciddiyetini muhafaza etmektedir.

En son, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası önerisi bağlamında yapılan bazı yorumlar, Türkiye'nin önüne ileride çıkması muhtemel gelişmeler açısından da aydınlatıcı olmaktadır. Teröristbaşının kurtarılması için kampanyalar açılması, terör örgütünün siyasallaşma sürecinin yeni bir aşaması olarak ülkemizin gündemine sokulabilecektir.

Türkiye'nin, bu oyunlara fırsat anlamı taşıyan ve ileride telâfisi mümkün olmayan yanlışlara ortam hazırlayacak adımlarla bir yere varması imkânsızdır. Yüce Meclis, meseleyi kendi iradesiyle ele almalı, tartışmalı ve Türk milleti adına karar vermelidir.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak dün olduğu gibi bugün de aynı görüşü savunuyoruz. Yarın da aynı

görüşü savunmaya devam edeceğiz.

Yine unutulmamalı ki, Ulusal Program'da takvime bağladığımız taahhütler arasında, idam cezasının şekil ve kapsamının Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından orta vadede belirlenmesi hükmü yer almaktadır.

Bunun aksini iddia etmenin, ciddi bir inandırıcılık ve güvenilirlik sorunu yaratacağı unutulmamalıdır.

Sonuç olarak vurgulamak isterim ki; Türkiye kendi taahhütlerine sadıktır ve üyelik yolunda birçok somut ve önemli adım atmış bulunmaktadır. Ama maalesef, aynı somut adımları ve iyi niyeti, Avrupalı muhataplarımızdan görmek mümkün olmamaktadır.

Türkiye'de Birliğe ne pahasına olursa girelim söylemini dillerinden düşürmeyenlerin dikkat etmesi gereken öncelikli ve hayati mesele budur.

Bu çarpık durumun düzelmesi için de ellerinden gelen gayreti göstermek zorundadırlar.

Aksi takdirde, Türkiye sonu belirsiz bir süreç için en hassas konularda alelacele adımlar atan, bunun karşılığında Avrupalı muhataplarımızdan aynı ilgiyi ve iyi niyeti göremeyen bir ülke konumuna sokulacaktır.

Bunun için diyoruz ki, Türkiye'nin böyle bir duruma düşürülmesine seyirci kalınması ve rıza gösterilmesi mümkün değildir.

Türkiye - Avrupa Birliği ilişkilerinde kabul edilebilir ve gerçekçi tek bir yol bulunmaktadır. Bu yol da, üyelik sürecinin hakkaniyetli ve onurlu bir ilişki zemininde ilerlemesi ve sonuca varmasıdır.

Bunun dışındaki herhangi bir yol, Milliyetçi Hareket Partisi tarafından, tek yanlı bir bağımlılık ve sonu belirsiz bir macera olarak kabul edilmektedir.

Bilinmelidir ki, Türkiye'nin böyle bir maceraya atılmaya, ne niyeti ne de ihtiyacı vardır.

Bu gerçek, hem ülkemizdeki lobiciler, hem de Avrupalı muhataplarımız tarafından böyle bilinmelidir.

Sayın Cumhurbaşkanı Başkanlığında Yapılan Liderler Zirvesi

Sayın Cumhurbaşkanımızın daveti üzerine TBMM'de grubu bulunan siyasî parti genel Başkanlarının iştirakiyle 7 Haziran 2002 tarihinde Çankaya Köşkü'nde bir zirve toplantısı yapılmıştır.

Zirve öncesi, 4 Haziran 2002 tarihinde yapılan Grup toplantısında, ele alınacak konuların hayatî önemi karşısında Zirve görüşmelerinin tutanak altına alınarak, bilâhare kamuoyuna açıklanmasını önermişim.

Zirve toplantısı MHP, ANAP, DYP, Saadet Partisi ve AK Partinin Genel Başkanları ile Sayın Başbakan'ın rahatsızlığı nedeniyle DSP Genel Sekreterinin katılımlarıyla yapılmıştır.

Zirve toplantısındaki görüşmeler yararlı olmuş, siyasî partilerimizin bu konularda ne düşündüğü anlaşılmıştır. Yayınlanan bildiri de, sorunların ve tartışmaların çözüm yerinin Meclisimiz olduğunun altı çizilmiştir.

Zirve toplantısına DYP Genel Başkanı katılmamış-

tır. Bu nedenle ele alınan nazik konularda DYP'nin kamuoyuna yansıyan, ancak bazı noktalarda muğlak ve çelişkili tutumunun bu vesileyle ve resmi zabıt tutulan bir ortamda açıklığa kavuşturulması mümkün olmamıştır.

Hatırlanacağı üzere, bu toplantı siyasî partilerin iktidar ve muhalefet kimliklerine göre değil, partilerin Mecliste grubu bulunması ve tüzel kişilikleri esas alınarak düzenlenmiştir. Ancak, ana muhalefet partisinin Sayın Genel Başkanı, Başbakanın sağlık sorunları sebebiyle kendisi yerine partinin bir yetkilisini göndermesini bahane ederek katılmamıştır. Dolayısıyla liderler zirvesinin bir hükümet-muhalefet toplantısı olmaktan çok, siyasî partilerin görüş alışverişinde bulunduğu bir plâtfom olduğu gizlenmeye çalışılmıştır.

Bu durumda, partisinin ülkemizi ve milletimizi yakından ilgilendiren kritik konularda görüş ve önerilerini açıkça ortaya koymaktan kaçınıp kaçınmadığı hususu yeterince anlaşılammıştır.

Ancak, Milliyetçi Hareket Partisinin net bir şekilde ortaya koyduğu samimî görüş ve öneriler karşısında rahatsız olduğu görülmektedir.

Zirve toplantısı sonrası MHP'nin tutumu hakkında basına eksik ve yanıltıcı bilgiler yansıtılması ve Milliyetçi Hareketin duruşu hakkında gerçek dışı yorumlar yapılmaya başlanması karşısında, Zirve'nin ilk bölümünde ifade ettiğimiz görüşlerin kamuoyuna açıklanması gerekli hâle gelmiştir.

Bu konuda Zirve sonrası 7 Haziran 2002 günü

öğleden sonra yaptığımız basın toplantısında şu hususlar kamuoyunun bilgisine getirilmiştir.

“Zirve toplantısında Avrupa Birliği ile ilişkilerimiz, millî hassasiyetlerimiz ve üyelik sürecimiz hakkında Milliyetçi Hareket Partisinin baştan beri sergilediği tutarlı ve kararlı tutum bütün açıklığıyla bir kez daha dile getirilmiştir.

Temel konulara bakış açımızı ve ileriye dönük düşüncelerimiz hakkında ifade ettiğim görüşler aynan şunlar olmuştur:

Türkiye nazik bir dönemden geçmektedir. Hepimiz tarihî bir sorumlulukla karşı karşıya bulunuyoruz. Bu kritik dönemde, bu konuların Türkiye'nin uzun vadeli çıkarlarını herşeyin üzerinde tutan bir sorumluluk anlayışıyla ele alınması kaçınılmaz bir görevdir. Önümüzdeki sürecin bütün yönleriyle ve gerçeklere dayalı olarak açık ve samimî bir biçimde değerlendirilmesinin ortak sorumluluğumuz olduğuna inanıyorum.

Avrupa Birliği Türkiye'nin temel siyasî hedeflerinden biridir. MHP, Avrupa Birliği üyelik sürecimizi gönülden desteklemektedir.

Helsinki Zirvesinde adaylık statümüzün kabulü, MHP'nin ortağı olduğu 57. Hükûmet döneminde gerçekleştirilmiştir.

Helsinki sonrası dönemde Avrupa Birliğine uyum yönünde çok önemli adımlar atılmıştır. Bu konuda önemli açılımlar içeren Ulusal Program hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Aradan geçen dönem zarfında bu

programda yer alan başlıca hedeflere de büyük ölçüde ulaşılmıştır.

MHP, gerek Ulusal Program'ın hazırlanmasında, gerekse de köklü reformların TBMM'de kabul edilmesinde çok önemli siyasî bir destek sağlamıştır. Bu konularda gönül rahatlığı içindeyiz.

Ulusal Program'da Türkiye'nin üyelik sürecinde atacağı adımların ve bu konuda üstlendiği yükümlülüklerinin çerçevesi çok açık olarak çizilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisinin Ulusal Program'da belirlenen bu esaslara ve çerçeveye bağlılığı sürmektedir.

Bugün Avrupa Birliği ile ilişkilerimizde çok hassas bir dönemekten geçilmektedir. 2002 Aralıkta yapılacak Kopenhag Zirvesinde Türkiye ile üyelik müzakerelerine başlanması için bir karar çıkması, bu konuda bir tarih verilmesi önümüzdeki en kritik konudur.

Geldiğimiz bu noktada, 10 ilâ 12 yıl sürecek bir müzakere sürecinin başlatılması için bir tarih verilmesinin bile, Ulusal Program'ın çerçevesinin dışında kalan bazı konularda ilâve adımlar atılması şartına bağlandığı görülmektedir.

Ön şart olarak dayatılan bu talepler, idam cezasının bu safhada terör suçlarını da kapsayacak şekilde kaldırılması ve ana dilde eğitim-öğrenim ile televizyon yayını yapılmasına imkân verilmesidir.

Ancak, üyelik sürecimizin ilerletilmesi için bunlar da yeterli olmayacaktır. Bu üç ön şartın yanısıra Kıbrıs sorunu da Türkiye'nin önüne getirilecektir.

Avrupa Birliğinin niyeti, bu ay sonuna kadar Rum tarafıyla teknik üyelik müzakerelerini tamamlamak ve Aralık 2002'de Kıbrıs'ı üye almaktır. Bu artık anlaşılmıştır. Bu durumda Türkiye bir ikileme karşısı karşısıya bırakılacaktır. Türkiye'ye bir tarih verilmesi karşılığında şunlar talep edilecektir: Ya Kıbrıs sorununun Yunan/Rum beklentileri doğrultusunda çözümüne razı olarak Sayın Denктаşı buna ikna edin, ya da en azından siyasî çözüm öncesi Kıbrıs'ın üyeliğine rıza gösterin ve daha önce böyle bir durumda alacağınızı açıkladığınız tedbirleri uygulamaya koymayın.

MHP, Avrupa Birliği üyelik sürecimizin devletin temel nitelikleri ve üniter yapısı ile millî birlik ve beraberliğimiz korunarak sonuçlandırılmasını arzulamaktadır. Türkiye'nin sosyal dokusunun zedelenmesine, iç huzur ve istikrar ortamının tehlikeye düşmesine yol açmayacak bir dönüşüm süreci ile Avrupa Birliği üyesi olmasını samimi yetle istemektedir.

MHP, bugün ön şart olarak karşımıza getirilen bu üç konunun geçmişten kopuk olarak değerlendirilemeyeceğine, Türkiye'de yaşanan terör olgusundan ve sürmekte olan terör tehdidi potansiyelinden bağımsız olarak ele alınamayacağına inanmaktadır.

Terör örgütünün yeni siyasallaşma sürecinin ve Avrupa Birliği üyeliğini kullanarak bu amaçlarına ulaşma stratejisinin göz ardı edilemeyeceğini ve Avrupa Birliğinin taleplerinin PKK/KADEK'in bu siyasî plâtfomu ile örtüştüğü gerçeğinin doğru değerlendirilmesinin kaçınıl-

maz olduğunu düşünuyoruz.

Bunlar samimî inançlarımızdır. Bu nedenle bugünü dayatılmak istenilen üç konu ile Kıbrıs konusunda karşımıza çıkartılan denklemi, MHP'nin bugünkü konjonktürde kabul etmesi hiçbir şart altında mümkün değildir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğini gönülden destekleyen MHP, bu noktada diğer siyasî partilerden farklı düşünmektedir.

Bu anlamda karşımıza bir yol ayrımı çıkmaktadır.

Bu noktada, sorumluluğumuzun bilincinde olarak, siyasî parti liderlerimizin şu temel konulardaki görüşlerini öğrenmek istiyorum:

Bütün siyasî partilerimizi, Kıbrıs dâhil bu dört konuyu her şart altında yerine getirilmesi kaçınılmaz olan mutlak ön şart olarak mı görmektedir?

Bu konulardaki hassasiyetlerimizi paylaşıyorlarsa, bunların Avrupa Birliği ile açık ve samimî bir biçimde ele alınarak, bu konularda daha gerçekçi ve sağlıklı bir perspektif geliştirmesini sağlamak imkânlarımız hakkında ne düşünmektedirler?

Bu yaklaşımla, Avrupa Birliğinin haklı endişelerimizi göz önüne alan bir zihniyet değişikliğine giderek, bugüne kadar yapılanlar temelinde üyelik müzakerelerine başlanması için bir tarih vermeye ikna edilmesi şansımız olup olmadığını nasıl değerlendirmektedirler?

Bugüne kadar bize söylenen bunların olmazsa olmaz şartlar olduğu ve tartışmaya açık bulunmadığıdır.

Siyasî partilerimiz bu tespiti paylaşmakta mıdırılar?

Siyasî partilerimizin değerlendirmesi, böyle bir ikna şansımız olmadığı ve bu dört konunun mutlaka yerine getirilmesi gerektiği yönünde ise, ortaya çıkan bu durumun doğru olarak değerlendirilmesi ve bundan gerekli bazı sonuçların çıkarılması kaçınılmaz olacaktır.

Bu düşüncelerle, şartların bu yönde oluştuğunun belirginleşmesi hâlinde, sorumluluk anlayışımızın bir gereği olarak, bu durumun aşılabilmesi için bazı önerilerde bulunmak istiyorum.

Bizim dışımızdaki ortak değerlendirmenin bu şekilde tecelli etmesi karşısında, bu dört konunun bir eylem paketine dönüştürülerek Meclisin bu yönde istenilen kararları alması için ortak çaba sarfedilmesi ihtiyacı doğmaktadır.

MHP dışındaki siyasî partilerin bu amaçla Parlamento zemininde bir ortak siyasî plâtfon oluşturmaları gerektir.

Ancak, burada önemli bir konu ortaya çıkacaktır. MHP bu girişimlere ortak olmayacaktır. Bu süreçler Hükûmet tasarrufu olarak başlatılamayacaktır. Aynı şekilde, bu konularda Meclis içindeki partiler arası ortak girişimlere de MHP katılmayacaktır. Bunlara karşı oy kullanacak, tavır alacaktır.

Bunun siyasal açıdan bazı sonuçlar doğurmasının kaçınılmaz olduğu takdir edilecektir. Ortak hükûmet etme sorumluluğunu paylaşan Koalisyon ortaklarının bu temel konularda karşı karşıya gelmeleri, siyasî etik ve

siyasal gerçekler açısından bakıldığında, doğal bir durum sayılamayacaktır.

Bu durum karşısında, diğer siyasî partilerimiz bu dört konuda ortak hareket etmek hususunda mutabık iseler, bunları gerçekleştirecek siyasî irade ve desteğe sahip yeni bir hükûmet oluşumuna gidilmesi düşünülmelidir.

MHP'nin 127 milletvekiline karşı, bu yeni oluşum bunları Meclisten geçirmek için gerekli çoğunluğa fazlasıyla sahip olacaktır.

MHP, Türk devletinin bekasını ve Türk milletinin çıkarlarını herşeyin üstünde tutan bir gönül misyonunun adıdır. Biz Türkiye'nin çıkarlarına hizmet edeceğine inandığımız konuların sonuna kadar arkasında durmaktan çekinmeyiz. İnanıklarımızı sonuna kadar söyleriz.

Ancak, biz Türkiye'nin önünü tıkama iddiasını da asla kabul edemeyiz veya böyle bir görüntünün oluşmasına izin veremeyiz. MHP'nin hükûmette kalmak gibi bir hırsı ve hevesi yoktur. Bizler için önemli olan tek şey, hiçbir karşılık beklemeden sevdiğimiz Türkiye'miz ve aziz milletimizdir.

Bu düşüncelerle, bizim dışımızdaki siyasî partiler bu 4 konuda ön şart olarak dayatılan düzenlemeleri yapmaktan ve istenilen kararları almaktan başka bir çare bulunmadığını düşünüyorlarsa ve bunun Türkiye'nin hayrına olacağına inanıyorlarsa, biz Türkiye'nin önünü açmak için bu yeni hükûmet oluşumunun da önünü açmaya hazırız.

Böyle bir yeni hükûmet oluşumu imkânı varsa, bunun için gerekli ortak siyasî irade ve destek ortaya

konulursa, büyük bir vicdan rahatlığıyla bunun Türkiye için hayırlı olmasını dileriz.

Zirvede bizim söylediklerimiz aynen bunlardır.

Milliyetçi Hareket Partisinin Türkiye'nin çıkarlarını her düşüncenin üstünde tutan ilkeli ve sorumlu tutumu karşısında, MHP'yi hedef alan kampanyaların daha da hız kazanması üzerine bu konulardaki görüşlerimiz 11 Haziran 2002 tarihinde yapılan TBMM Grup Toplantısında bir kez daha ortaya konulmuştur.

Bu konuda belirttiğimiz hususlar şunlar olmuştur.

“Bilindiği üzere, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinde kaydedilen ilerlemeye rağmen, başta Kıbrıs sorunu olmak üzere, anadilde eğitim ve TV yayını, idam cezasının terörizm suçlarından da kaldırılması gibi dört temel ve kritik konu önemini korumaktadır.

Bunun yanında, AB yönetiminin Türkiye karşısındaki söylem ve politikalarının tutarsız ve belirsiz olma özelliğini sürdürüyor olması, yine bu zamana kadar ülkemize karşı yükümlülüklerini yerine getirmekten ısrarla kaçınması, altının çizilmesi ve hiçbir şekilde gözardı edilmemesi gereken diğer noktaları oluşturmaktadır.

İşte, Milliyetçi Hareket Partisine bu hususlarda samimi görüş ve inançlarını açıkça ortaya koyduğu için saldırılmakta, aleyhine yoğun kampanyalar düzenlenmektedir. Son bir iki hafta içinde çok geniş bir cepheye yayılan ve neredeyse insanın aklına gelebilecek her türlü aracın kullanıldığı ve vaadin pazarlandığı kampanya, bu sürecin

yeni bar aşamasını ifade etmektedir.

Hatırlanacağı üzere, 2001 yılının Kasım ve Aralık ayında Türkiye İlerleme Raporu üzerine yapılan değerlendirmelerle birlikte başlayan süreci, Kıbrıs ve 312. madde tartışmaları izlemiştir. Daha sonra Ulusal Program'ın yıl dönümünde ve bu ayın sonunda toplanacak olan Seville Zirvesinde Birlik yönetiminden takvim alınacağı propagandasıyla idam cezasının tamamen kaldırılmasının ana temayı oluşturduğu bir kampanya organize edilmiştir.

En son olarak da, Mayıs ayının ortalarından itibaren başlayıp giderek akıl almaz boyutlar kazanan ve hâlen de devam eden yeni ve yoğun bir süreç yaşanmaya başlanmıştır.

Özellikle belirli medya, sivil toplum örgütleri ve siyaset çevreleri tarafından yönlendirilen bu kampanyanın iki temel strateji etrafında şekillendiği görülmektedir.

Birinci boyutunu, Milliyetçi Hareket Partisinin ısrarla ve açıklıkla vurguladığı millî hassasiyetleri hafife alan ve dolayısıyla partimizi hedef yapan iddia ve yayımlar oluşturmaktadır.

İkinci ana boyutunda ise, Türk toplumunu çarpık ve yanlış bilgilendirmeye ve yönlendirmeye yönelik vaatler manzumesine yer verilmiştir. Hatta Avrupa Birliği trenini kaçırmama söylemi, “cennete yolculuk çağrışımı” yapan temel bir slogan hâline getirilmiştir.

Bütün bunlar yapılırken, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğinin, ancak karşılıklı iş birliği ve anlayış hâkim olduğu takdirde en erken 2010-2013 yıllarında mümkün

olabileceği ve bu tarihten itibaren en az 8-10 yıl boyunca serbest dolaşım hakkının tanınmayacağı gerçeği Türk toplumunun bilgisinden ve dikkatinden ısrarla kaçırılmaya çalışılmıştır. Yine 2005 yılından sonra üye ülkeler arasında varolan dengesizlikleri gidermek amacıyla kullanılan Avrupa Birliği fonlarının uygulamadan kalkacağı gözardı edilmiştir.

Bütün bu yoğun tartışma ve propaganda sürecinde, “Avrupa Birliği karşıtlığı” abartılarak “düşmanlık” gibi gösterilmiş ve suçlanmaya başlanmıştır. Özellikle de Milliyetçi Hareket Partisi, Avrupa Birliği cennetine yolculuk yapan ve hedefine varması için de çok kısa mesafenin kaldığı imajı yaratılan bir “tren”in yolunu tıkayan parti konumuna sokulmak istenmiştir.

Ama yanlış hesap tutmamış, gerçeklerin basit yazı ve söz oyunları ile örtülemeyeceği bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Çünkü Milliyetçi Hareket Partisi, meselenin daha sağlıklı ve sağduyulu bir şekilde ele alınmasının gerekliliğini ve önemini hatırlatmış, millî hassasiyetlerimizin göz ardı edilemeyeceğini bir kez daha haykırmıştır.

Kısacası, Milliyetçi Hareket, Avrupa Birliği yandaşlığı ve karşıtlığı oyununu bozmuştur.

Milliyetçi Hareket Partisi, Avrupa Birliği yönetiminin Türkiye'nin bırakınız tam üyeliği, müzakere sürecine başlama tarihi vermek için dayattığı ve abarttığı ön şartları kabul etmeyeceğini bir kere daha deklâre etmiştir.

Kıbrıs sorununda çözümünde Türkiye'den taviz bekleyen, ana dilde yayın ve eğitime başlanmasını isteyen ve

idam cezasının terörizm suçlarını da kapsayacak şekilde bir an önce ve tamamen kaldırılmasını ifade eden ön şartların yerine getirilmesini müzakere sürecinin başlaması için zorunlu gören siyasî partilerin bu konuda ortak hareket edebilecekleri ifade edilmiştir. Bununla birlikte, Milliyetçi Hareket Partisinin böyle bir oluşumun içinde hiçbir şekilde yer almayacağı vurgulanmıştır.

Buna ilâve olarak, meclis bünyesinde hayati ve önemli konularda ortak bir girişimin ve iş birliğinin başlatılması durumunda ise, böyle bir siyasî ittifaka paralel bir hükûmet yapısının şekillenmesinin de zorunlu olacağına işaret edilmiştir.

Bu yaklaşım biçimimizde, ne şaşırılacak, ne abartılacak, ne de farklı yorumlanacak bir yön bulunmaktadır.

Milliyetçi Hareket, yine ilkeli ve tutarlı siyaset anlayışına ve şanına yakışır bir tutum belirlemiş; bunu da hayata geçirmekten çekinmeyeceğini ilân etmiştir.

Huzurlarınızda, bu görüş ve inancımızı bir kez daha açıkça ifade etmekten onur duyduğumuzu bilmenizi istiyorum.

Bu tavrımızı anlamak istemeyenler için bir kez daha anlatmakta yarar vardır:

Bizim açımızdan, millî duyarlılıklar ve çıkarlar çerçevesinde hayatî öneme sahip konularda anlayış ve tavır birliği içinde bulunan siyasî partilerin hükûmet oluşturması, hem gerekli, hem de doğru olanı ifade eder. Diğer bir deyişle, siyasî ahlâkın gereği ve hükûmet etme prensipleri açısından söylenmesi ve yapılması gereken budur.

İkinci olarak da, Avrupa Birliği yönetiminin doğrudan muhatabının TBMM değil, hükûmet olduğunu unutmamak gerekir. Bunun için de, AB yönetimiyle bu tür ilişkileri uyumlu olarak götürecektir ve ön şartları kabul edecek bir hükûmetin bulunması zorunludur.

Görüldüğü gibi, Milliyetçi Hareket Partisinin söyledikleri gayet sarîh, samimî ve tutarlıdır. Bazı muhalefet partileri yetkililerinin tavrımız karşısında rahatsızlıklarını çarçabuk dışa vurdukları görülmektedir. Bu da, herhâlde bu kadar açık ve samimî bir şekilde ifade edilen görüşlere aşina olmamalarından kaynaklanmaktadır.

Konuşmamın son bölümünde idam cezasının biran önce ve tamamen kaldırılması konusunda yapılan tartışmalara ve partimizin bu çerçevede takip ettiği siyasete değinmeyi gerekli görüyorum.

Aslında, geçen haftaki grup konuşmamızda idam cezasının terörizm suçlarından da bir an önce ısrarla kaldırılmasını talep edenlerin bilerek veya bilmeyerek bir yanlışın içinde oldukları vurgulanmıştır.

Zaman zaman, bu konunun terörist başına indirgenmesinin hatalı bir yaklaşım olduğu ve caninin Türkiye'nin Avrupa Birliği yolculuğuna engel oluşturmaması gerektiği ifade edilmektedir.

Şimdi partimizin, terörizm ile mücadele yöntemlerinden biri olarak gördüğü ve terörizm tehdidi devam ettiği sürece de kararlı ve tavizsiz bir politikanın uygulanmasıyla ilgili yaklaşımlarını bu şekilde yorumlayanlara ve hatta acımasızca eleştirmek isteyenlere sormak lazımdır:

Eğer, terörist başının hakettiği cezayı çekmesi gerektiğini vurgulamak, AB üyeliğimiz önündeki en büyük engel ise, bu caninin hak ettiği cezadan kurtulmasını Türkiye'nin önüne sürekli ön şart olarak getirip dayatanların tutumunu nasıl yorumlamak gerekir?

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik müzakereleri sürecine başlayabilmesi için bir tarihin verilmesinin bile böyle bir canıyla ilişkilendirilmesi, ülkemize karşı yapılan bir haksızlık ve saygısızlık değil de nedir?

Evet, Avrupa Birliği üyesi ülkelerde idam cezası uygulanmamakta ve bu husus üyeliğe girişte bir kriter olarak değerlendirilmektedir. Ancak, Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında 15 yıl boyunca yıkıcı ve bölücü terör örgütleriyle mücadele etmiş olan ve Türkiye gibi zorlu bir jeopolitik coğrafyada bulunan bir başka ülke daha var mıdır?

Ayrıca, Türkiye'nin idam cezasının tamamen kaldırıldığında yarın Birliğe üye olarak alınması söz konusu değilken ve Avrupa Birliğiyle olan ilişkilerimizin geleceğini belirleyen temel belge mahiyetindeki Ulusal Program'da meselenin ele alınış zamanı ve biçimi açıkça düzenlenmiş iken, birkaç aydır kopartılan fırtınanın sebebi nedir?

Vahşi terör örgütünün siyasallaşma oyunları buna verilen desteklerin boyutlarını ve bunların gelecekte alacağı biçimleri fark etmek çok mu zordur?

Milliyetçi Hareket Partisinin idam cezasının tamamen ve hemen kaldırılmasını isteyenlere söylediği ve hatırlattığı temel hususlar bunlardır. Yine, idam cezasının

kaldırılmasının tartışma yerinin ve buna hukuken yetkili makamın Türkiye Büyük Millet Meclisi olduğu ifade edilmektedir.

Bu durumda çeşitli siyasî parti yöneticileri ve bazı medya mensupları, partimizin topu taca attığını veya hükûmette kalma pahasına buna razı olduğunu söylemeye çalışmaktadır. Bu eleştiri sahipleri, aslında Ulusal Program'ı inceleme ihtiyacı hissetmedikleri için, ya bilgisizlikten ya da art niyetten kaynaklanan çarpık anlayışlarını dışa vurmaktadır.

İdam cezasının kapsam ve şeklinin Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından orta vadede belirleneceği Ulusal Program'da bir prensip olarak kabul edilmiştir. Bu belgenin altında da 57. Hükûmeti oluşturan üç partinin genel başkanlarının imzası bulunmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisinin yaptığı, bu prensibi hatırlatmak ve herkesi imzasına sahip çıkmaya davet etmektedir. Görüldüğü üzere, idam cezasının doğrudan ele alınacağı ve tartışılacağı mekânın yüce meclis olduğu hususu, daha önce varılmış bir mutabakatı ifade etmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi de, her zaman olduğu gibi prensipler etrafında hareket etmekte ve sözünün arkasında durmaktadır.

Her partiyi ve siyasetçiyi de bu yöntemi benimsemeye davet etmektedir.

Bilinmelidir ki, böyle bir tutarlı ve dürüst yaklaşımın verdiği huzur ve güvenin değeri ve önemi çok büyüktür.

Sonuç olarak vurgulamak isterim ki, “Türk'e Türk

propagandası” yapılmasından dem vurup rahatsız olanların “Türk'e yabancı propagandası” yapmaktan kaçınması asgarî bir ahlâkî tutarlılık için zorunludur.

Yine, Türk milletini eksik ya da abartılı bilgi ve vaat bombardımanı ile yanlış yönlendirmenin ve beklentilerini gereksiz yere artırmanın üyelik sürecini zora sokacağı açıktır.

Unutulmamalı ki, üyelik sürecimizi tamamlamak, ancak Birlik yönetiminin ülkemize sürekli özel engeller çıkarmadığı ve karşılıklı iş birliği anlayışını benimsediği ölçüde mümkündür.

Bu süreçte “sanal trenler”le yol alınamayacağı iyi bilinmelidir.

Bunun için diyoruz ki, “ya kaos ya üyelik”, “ya cehennem ya Avrupa Birliği” gibi dayatmalar çözüm değildir. Çözüm olmadığı gibi, ahlâkî ve gerçekçi bir bakış açısı da değildir.

Doğru ve sağlıklı yol bellidir: Bu da, ancak adil, onurlu ve samimî iş birliği zemininde gelişecek bir müzakere sürecidir.

AB Yönetiminin Türkiye Politikalarındaki Tutarsızlıklara ve Art Niyetli Yaklaşımlara Dair Uyarılarımız

En son olarak, daha çok AB yönetiminin Türkiye karşısında izlediği politikaların samimiyetsiz ve tutarsız yönlerini açıkça ve delilleriyle ortaya koyan 25 Haziran 2002 TBMM Grup konuşmasında ise şu hususlar özellikle

vurgulanmıştır:

...Avrupa Birliğiyle olan ilişkilerimiz önemini korumakta, Partimize yönelik yalan yanlış ve maksatlı eleştiriler devam etmektedir.

Çeşitli gazete ve televizyon köşelerinde durumdan vazife çıkartan ve MHP müfettişliğini meslek edinenler, bir yandan Avrupa Birliği propagandası yaparken, diğer yandan da Partimizin konumunu gelişi güzel sorgulamaya devam etmektedir.

Fakat her nedense aynı çevreler, Avrupa Birliği yönetiminin Türkiye ve Kıbrıs politikalarını sorgulamayı, Birlik üyesi ülkelerde art arda çıkan antidemokratik göç ve entegrasyon yasalarını, genişleme sancılarının boyutlarını tartışmayı hiç ama hiç akıl etmemektedirler.

Bu tür çevrelerin hangi amaçla ve hesapla olursa olsun bir gerçeği çok iyi idrak etmesi gerekmektedir. Bizim Avrupa Birliği yönetiminin Türkiye politikalarını tartışmaktan yorulmayacağımız, plânlı ve art niyetli kampanyalarla doğru bildiğimizi eğri zannetmeyeceğimizi iyi bilinmelidir.

Milliyetçi Hareket Partisi, Türkiye'mizin hassasiyetlerini vurgularken ve Birlik yönetiminin art niyetli ve tutarsız politikalarını eleştirirken ne kadar samimî ve kararlı ise, Avrupa Birliğine tam üyelik hedefini ilke olarak benimsediğini ifade ederken de aynı ölçüde kararlı ve samimîdir.

İşte, bazı çevrelerin ve kronik MHP karşıtlarının anlayamadığı veya anlamak istemediği temel husus budur.

Dün, 57. Hükûmet döneminde Avrupa-Türkiye ilişkilerinde atılan önemli ve cesur adımları alkışlayanlar ile bugün millî hassasiyetlerimiz konusunda sergilediğimiz duruşumuzu karalamaya çalışanlar, ne yazık ki aynı çevrelerdir.

Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinde son üç yıl içinde katedilen mesafenin, 40 yıl boyunca alınan mesafeye eş değer olduğunun en iyi farkında olması gerekenler, yine aynı çevrelerdir.

Bu tablo karşısında cevaplandırılması gereken bazı kritik soruların, aydınlanması gereken bazı noktaların bulunduğu aşikârdır.

Biz, hiçbir zaman, sadece Avrupa Birliğini değil, herhangi bir uluslararası ilişki ve projeyi bir "iman alanı", bir "mahkûmiyet ilişkisi" olarak görmedik. Bundan sonra da görmeyeceğiz.

Böyle bir uluslararası ilişki anlayışının, meselenin daha en başında teslimiyeti ifade edeceği, ilişkilerin tek tarafı olarak muhataplarımızın inisiyatifine terk edilmesi anlamına geleceği yeterince açıktır.

Türk milliyetçilerinin böyle bir yaklaşımı kabul etmesi ve bu tür bir politikayı benimsemesi tabî ki mümkün değildir. Bunun adına ne denirse densin bizim bu temel bakışımız ve kararımız kesindir ve değişmeyecektir.

Bunun yanında, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkilerinde zaman zaman yaşanan tıkanıklık ve sıkıntıların bugüne mahsus olduğuna ve sorunların da sürekli Türkiye'den kaynaklandığına dair bir kabulün varlığı göze çarpmak-

tadır.

Özellikle, ne pahasına olursa olsun Birliğe girelim diyenler ile kronik MHP karşıtlarının ayırt edici vasıflarından birini bu husus oluşturmaktadır.

Çeşitli vesilelerle daha önce de vurguladığım gibi, Türkiye-Avrupa Birliği ilişkileri her zaman zorlu ve sıkıntılı bir süreci ifade etmiştir. İlişkiler çoğu zaman körler ve sağırlar diyaloguna dönmüş, bazen de kopma noktasına gelmiştir. Zaman zaman da bayram havası estirilmeye çalışılmış, toplumda gereksiz beklentiler yaratılarak iç politikada oya tahvil etme hesapları yapılmıştır..

Bizim parti olarak Avrupa Birliğine üyelik konusunda temel inancımız ve görüşümüz şudur.

Milliyetçi Hareket, Türkiye'mizin yararına olduğuna inandığı sürece üyelik hedefinin arkasında durmaya açıkça ve dürüstçe devam edecektir.

Milliyetçi Hareket, Avrupalı muhataplarımızın Türkiye'nin üyeliği karşısında daha açık, dürüst ve kararlı bir politika izlemesini temin etmek için gerekli uyarıları yapmayı millî görev kabul edecektir.

Milliyetçi Hareket, aynı şekilde Türkiye'mize karşı yapılacak haksızlıkların ve uygulanacak çifte standartların da sonuna kadar karşısında olacaktır.

Bu genel tespit ve değerlendirmelerden sonra, ülkemizde yürütülen tartışmaların ve kampanyaların boyutlarına ve arka plânlarına daha ayrıntılı biçimde temas etmeyeceğim. İdam cezasının hemen ve tamamen kaldırılmasını arzulayanların kendi aralarında yürüttükleri

zikkaklarla dolu görüş ve beyanlara değinmeyeceğim.

Bunun yerine, Avrupa Birliği yönetimlerinin Türkiye karşısında izlediği bazı politikaları mercek altına almak, bariz tutarsızlık ve çirkinlikleri sergilemek istiyorum. Belki böylece, ne pahasına olursa olsun Birliğe girelim lobisinin meselelere daha serinkanlı yaklaşmasına katkı sağlamanın mümkün olabileceğine inanıyorum.

Esas amacımız ise, Türk milletinin gerçekleri daha iyi kavramasına yardımcı olmak, tartışmaların daha sağlıklı bir zeminde yapılabilmesini temin etmektir.

Bilindiği üzere, Avrupa Parlâmentosunu ile Türkiye Büyük Millet Meclisi arasında diyalogu sağlama amacıyla görev yapan ve Türkiye konusunda Avrupalı parlâmenterleri yönlendiren bir Karma Parlâmento Komisyonu bulunmaktadır. Bu komisyonun 18 Haziran 2002 tarihinde, yani bir hafta önce Brüksel'de yapılan toplantısında yaşanan rezaletler ve çirkinlikler hafızalarımızda bütün canlılığıyla yerini almış durumdadır.

Rezalet ve çirkinlikler, toplantıya "sürgündeki sözde Kürt parlâmentosu"nun iki temsilcisinin alınmak istenmesiyle başlamış ve Avrupa Parlâmentosunu kanadı temsilcilerinin hadlerini aşan beyanlarıyla devam etmiştir.

Komisyon toplantısında söz alan bazı üyeler "Türkiye'de PKK'yı destekleyenlere eziyet edildiğini" ve "PKK'nın terörle mücadele listesine alınmasının bile hata olduğunu" söyleme cüretini göstermişlerdir.

Daha da vahimi, adı geçen komisyonun eş başkanı olan Hollandalı parlâmenterin (Joost Lagendijk) söyle-

dikleridir. Bu şahıs, Türkiye’de idam cezasının kaldırılıp Kürtçe eğitime izin verildiği takdirde her şeyin tamam olduğunun zannedildiğini, Kopenhag siyasî kriterlerinin yıl sonuna kadar yerine getirilemeyeceğini ifade etmiştir. Daha sonra da ağzındaki baklayı çıkartarak başka çirkin sözler de sarf etmiştir. Bu parlâmentere göre, bölücü yıkıcı terör örgütleriyle diyaloga girilmediği sürece Türkiye’nin Kopenhag kriterlerinden bir tanesini bile yerine getirmiş sayılması mümkün olmayacaktır.

Bu terbiyesizce, ama bilinçli olarak sarf edildiği aşîkâr olan sözleri ve sahibini hafife almak ve geçiştirmek isteyenler bulunabilir. Ama biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak böyle yapmıyoruz ve Avrupa Birliği yetkililerini izlemeye devam ediyoruz.

Çünkü ne Türk insanı böyle bir çirkinliği kabul edebilir, ne de Milliyetçi Hareket buna seyirci kalabilir.

Aslında bu rezalet ve çarpıklık yeni de değildir. Karma Parlâmento Komisyonu başkanı olan parlâmenterin daha önce verdiği demeçler de bariz çelişkiler içermekte ve bölücü terör örgütünün yönlendirmesine ne kadar açık olduklarını göstermektedir.

Türkiye’ye gelerek PKK-HADEP ilişkilerini araştıran aynı komisyon ve başkanı Brüksel’e dönüşlerinde 10 Mayıs 2002 tarihinde yaptıkları basın toplantısında bölücü-yıkıcı örgütün terör listesine alınmasının yanlış olduğunu söylemiş ve bu örgütün yeni etiketli hâli olan KADEK’in ise listeye alınmaması gerektiğini açıkça ifade etmiştir.

Aynı Hollandalı parlâmenter aynı ayın sonunda bir Türk gazetesine verdiği ve 01 Haziran 2002 tarihli nüshasında da yayınlanan demecinde ise “varlığı sona eren PKK’nın listeye alınmasının mantığı olmadığını ve bunun için de Avrupa Birliğinin KADEK’i terör listesine alması gerektiğini” belirtmiştir.

Evet bütün bunları bir ay içinde aynı şahıs söylemektedir. Biraz önce aktardığım komisyon toplantısında en son ifade edilen görüşleri hatırladığımızda, ortaya ya çok büyük bir ciddiyetsizlik ve samimiyetsizlik ya da çok büyük bir oyunun oynandığı gerçeği çıkmaktadır.

Her iki şart altında da bazı Avrupalı yetkililerin Türkiye karşısındaki seviyesiz, saygısız ve samimiyetsiz tutumu bütün çıplaklığıyla sırtmaktadır.

Bu çerçevede birçok çarpıcı örnek bulunmakta, iki yüzlü ve tutarsız yaklaşımlar kendini açıkça belli etmektedir.

Avrupa Parlâmentosunun Türkiye hakkında aldığı kararlar bunun en somut örneklerini oluşturmaktadır.

Teslimiyetçi zihniyetler açısından pek bir değer ifade etmese bile, milletimizin bilmesi ve Partimizin haklı ve gerçekçi yaklaşımının daha iyi anlaşılabilmesi için bir noktaya daha işaret etmeyi gerekli görüyorum.

Hatırlanacağı üzere, Avrupa Parlâmentosu 2001 yılının Ekim ayı sonunda yaptığı toplantıda, son yılların en ılımlı raporu denilen Türkiye İlerleme Raporu’nu ve karar tasarısını onaylamıştır. Buna göre, Türkiye’nin bir yıl içinde takvim oluşturması ve 10 yıl içinde de kriterleri yerine

getirmesi istenmiştir. Bu görüşmeler sırasında Fransız ve Yunanlı parlâmenterlerin desteklediği “Ermeni toplumunun maruz kaldığı soy kırımının tanınmasının ilişkilerin normalleşmesi için gerekli olduğu” şeklindeki değişiklik önergesi kabul edilmemiştir.

Aynı Avrupa Parlâmentosu, bu toplantı ve kararın ardından sadece 4 ay geçtikten sonra Türkiye’ye ve Türk milletine büyük bir saygısızlık anlamına gelen yeni bir karara imza atmıştır. Kendi kendisiyle de açıkça çelişen 2002 yılı Şubat ayı sonundaki karara göre Avrupa Parlâmentosu Türkiye’den bazı talepler de bulunmuştur.

Buna göre, Parlâmento Türkiye’den soy kırımını masalını resmen tanımasını istemiş, HADEP’e yönelik soruşturmaların derhâl durdurulmasını ve Partinin kapatılmamasını talep etmiştir.

Görüldüğü gibi, Avrupa Parlâmentosu 4 ay içinde birbirinden tamamen farklı olan iki karar alabilmekte, ülkemizden birçok haksız talepte bulunmakta ve beklenti içine girebilmektedir.

Şimdi sormak lâzımdır:

Bütün bunlar kafa karışıklığının, Türkiye karşısında ön yargılı politikanın somut göstergeleri değil midir?

Bütün bunlar, ülkemizin önüne her an yeni ön şartların konabileceğinin açık işaretleri değil midir?

Böyle bir zihniyet yapısına sahip bir Avrupa Parlâmentosunun Türkiye’nin üyeliğine sıcak bakması ne kadar mümkündür?

Bütün bunları göz önüne alarak gerçekçi bir Avrupa Birliği politikası geliştirmek tam üyelik karşılığı mıdır?

Yoksa ülkemizde birileri, bazı hassas ve kritik konuları bilerek ön plâna çıkartmakta ya da Türkiye’nin yoluna gönüllü olarak mayınlar mı döşemeye çalışmaktadır?

Aslında bu tür soruların sayısı oldukça fazladır. Ancak, meseleye çok yönlü ve gerçekçi bir perspektiften yaklaşamayanlar için bu sorular, maalesef pek fazla bir önem taşımamaktadır.

Aslında buna da çok şaşdırmamak gerekir. Çünkü “Kraldan fazla kralcı” olanlardan duyarlı ve hakkaniyetli bir tavır beklemek aşırı iyimserlik olacaktır.

Geçtiğimiz hafta sonu İspanya’nın Sevilla kentinde toplanan Avrupa Birliği Zirvesinde yayımlanan bildiri ve yapılan açıklamalar karşısında da aynı çarpık zihniyet kendini hemen belli etmiştir.

Zirve sonrasında yayınlanan bildirinin ülkemiz ile ilgili bölümünde önceki Laeken Zirvesinde yer alan ifadelerden farklı bir yaklaşım ortaya konulamamıştır.

İspanya dış işleri bakanının, “Türkiye özendirilmeli, Kopenhag kriterlerini yerine getirdiğinde müzakere tarihi verilmelidir” şeklindeki sözleri, Avrupa Birliği bürokratları ve başta Almanya başbakanı olmak üzere diğer ülke yöneticileri tarafından tekzip edilmiş ve Birlik yönetimini bağlamadığı söylenmiştir.

Bu örnek de göstermektedir ki, Avrupa Birliğinin Türkiye konusunda kafası karışıktır. Türkiye karşısında

bir türlü dostça ve dürüstçe bir politika geliştirememektedir.

Aynı şekilde, Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası, terörle mücadele ve Kıbrıs konusu da benzeri bir yaklaşımın kurbanı olmaya devam etmektedir.

Birliğin genişlemeden sorumlu yöneticisi Gunter Verheugen ile diğer bazı yöneticilerin yaptığı gayriciddî ve Rum-Yunan yanlısı değerlendirme ve açıklamalar önemini korumaktadır.

Sevilla Zirvesi sonucunda yayımlanan bildiri de Kıbrıs'ın üyelik takviminin hızla ilerlediği ve Avrupa Birliği'nin Kıbrıs'ı bir bütün olarak üye yapmak istediği görüşü, maalesef bir kez daha vurgulanmıştır.

Anlaşıyor ki, Birlik yönetimi Türkiye'ye rağmen Kıbrıs Rum Yönetimi'ni tam üye yapma kararlılığında. Bu durumdan Türkiye'yi dikkate almak istemediği, Kıbrıs Türk Toplumunun millî varlığını ve haklarını yok saymaya devam ettiği sonucu çıkmaktadır.

Bizler, Avrupa Birliği yönetiminin bu yanlıştan geri dönmesini, Rum tarafını cesaretlendirici tek yanlı ve dayatmacı Kıbrıs politikasından vazgeçmesini bekliyor ve istiyoruz.

Bu bağlamda Türkiye içindeki "teslimiyetçi çevreler" in de böyle bir manzara karşısında durumlarını sür'atle gözden geçirmesi gerekir.

Unutulmamalı ki, Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Türkiye'ye rağmen ısrarla Birliğe üye yapılmak istenmesi, Avrupa Birliğinin ülkemize önem ve değer vermediğini

göstermektedir. Türkiye'mizin, Rum Yönetimi'nin üyeliği sonucunda Yunanistan'dan sonra ikinci bir veto kalkanı ile daha karşı karşıya kalacağı kesindir.

Ama sonuç ne olursa olsun, bizler millî davamız olan Kıbrıs'a sonuna kadar sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Türk milletinin menfaatleri için mücadele eden, onurlu ve şerefli bir devlet adamı olan Sayın Rauf Denktaş'ın da sonuna kadar yanında olacağız.

Eğer Birlik yönetimi Türkiye'nin üyeliğini arzu ediyorsa yapacağı bir tek şey vardır.

O da Kıbrıs Rum Yönetimi'nin üyeliğini ertelemesi ve Türkiye ile üyelik müzakerelerine bir an önce başlamasıdır. Doğru olan da, yapılması gereken de budur.

Bütün bu gerçekler karşısında Partimizin tutarlı tavrını yalan yanlış bilgilerle ve ön yargılarla eleştirmeye çalışanların durumunu ise, milletimiz tabii ki en iyi şekilde değerlendirecek ve gereğini yapacaktır.

Bizler de, engin Türkiye sevgimizin gereği olarak gerçekleri haykırmaya devam edeceğiz...

Genel Değerlendirme ve Sonuç: MHP'nin

Avrupa Birliği ile İlişkiler ve Üyelik Sürecimize İlişkin
Temel Siyasetinin Esasları

Milliyetçi Hareket Partisi, uzun bir geçmişe sahip Türkiye Avrupa Birliği ilişkilerinin son döneminde siyasî yetki ve sorumluluk sahibi bir konumda olmuştur.

MHP'nin ortak hükûmet sorumluluğunu paylaştığı bu dönemde sergilediği politikalar, sağlam ilke ve inançlara dayanmış ve tutarlı ve inandırıcı bir bütünlük içinde ortaya konulmuştur.

Türkiye'nin temel çıkarlarının korunması ve aziz milletimizin mutlu geleceğinin teminat altına alınması düşüncesi, Türk milliyetçilerinin bu konudaki yaklaşımına yön veren esaslardır. MHP'nin bu konudaki ilkeli tutumunu tahrif etmek ve gölgelemek amacıyla sürdürülen sistemli çabalar bu gerçeği değiştiremeyecektir.

Bu konuda MHP'ye yöneltilen itham ve isnatlar, aslında tarihinden ve milletinden güç alan Türk milliyetçilerinin her şart altında savunmaya kararlı oldukları millî değer ve hassasiyetleri hedef almaktadır.

MHP'nin bu mihraklarla sürekli olarak siyasî bir polemige girme niyeti ve buna ihtiyacı bulunmamaktadır. Bizim için sadece Türk milletinin şaşmaz sağduyusu ile takdir ve değerlendirmesi önemlidir. Bu konudaki görüşlerimizin toplu olarak ortaya konulmasının yegâne amacı da budur.

Sonuç olarak, Milliyetçi Hareket Partisinin Türkiye-AB ilişkilerine ve üyelik sürecimize ilişkin konulardaki temel siyasetinin esasları şu noktalarda toplanmaktadır.

Avrupa ile siyasî ve ekonomik bütünleşme ve AB üyeliği, Türkiye'nin geleneksel siyasî ve ekonomik yönelimleri ışığında büyük önem taşıyan bir hedeftir. Türkiye, bu amacın gerçekleşmesi için gerekli her çabayı iyi niyetle sürdürecektir. MHP de, bu konuda üzerine düşen sorum-

luğun gereklerini yerine getirmeye karardır.

Türkiye, Avrupa Birliğine onurlu bir üye olacaktır. Bunun için AB'nin de gereken dikkat ve hassasiyeti göstermesi, vazgeçilemez bir siyasî sorumluluktur ve ortaklık ahlâkının bir gereğidir. Türkiye'yi, "özürlü bir aday ülke" olarak göstermek isteyen ve diğer adaylarla eşit statüsünü fiiliyatta anlamsız hâle getirecek ayrımcı yaklaşımların ve ön yargılı değerlendirmelerin terk edilmesi bu bakımdan büyük önem taşımaktadır. Ortaklık ilişkilerinin tam üyelikle sonuçlandırılmasını hedefleyen onurlu bir müzakere süreci, ancak böyle bir zeminde sürdürülebilecektir.

Türkiye millî ve manevî değerlerini koruyarak, dini ve kültürel kimliği ile Avrupa Birliğine üye olacaktır. AB'nin din ve kültür farklılığı temelinde ayrımcılığa dayalı bir siyasî felsefeye sahip olmadığının fiiliyatta gösterilmesi, bu konuda haklı tereddütler doğmasına yol açabilecek davranışlardan kaçınılması temel bir zorunluluktur.

Aynı şekilde, Türkiye'nin AB üyeliği Kıbrıs ve Ege gibi hayati konularda meşru çıkarlarımız ve uluslar arası hukuk ve anlaşmalardan doğan haklarımız korunarak sonuçlandırılacaktır. Bu süreçte Kıbrıs Türk halkı ve bağımsız devletinin temel hak ve çıkarları hiçbir şart altında haleldar olmayacak ve hiçbir amaç için feda edilmeyecektir. Türkiye'nin bu konudaki kararlılığına ilişkin bir hesap hatasına düşülmemelidir.

Türkiye, Helsinki Zirvesinden bu yana geçen süreçte AB ile ilişkilerini etkileyen konularda çok önemli adımlar atmıştır. Avrupa Birliği ile uyum yolunda çok önemli reformları hayata geçirmiştir. Kısa vadeli hedefle-

rin başlıcalarının hemen hemen tümü gerçekleştirilmiştir.

MHP, Türkiye'nin temel ve öncelikli siyasî hedeflerinden biri olan Avrupa Birliği üyeliğini samimiyetle desteklemektedir. Bu konuda paylaştığımız ortak Hükümet sorumluluğunun tüm gereklerini yerine getirmektedir. Bugüne kadar kaydedilen gelişmeler, büyük ölçüde MHP'nin bu kararlığının sonucu mümkün olmuştur.

Türkiye'nin Avrupa Birliğine olan taahhütleri Ulusal Program'da açıkça belirtilmiştir. Bu konuda yorum yapanların Ulusal Program'da yer alan hususlara tam olarak vakıf olmadıkları görülmektedir. MHP Ulusal Program'da belirtilen çerçeveye bağlıdır. Diğer ortaklarımızdan da aynı sorumlu anlayışı beklemek en doğal hakkımızdır.

Sorun, Ulusal Program'da belirtilen çerçevenin dışına çıkılmak istenilmesinden ve ilişkilerin diğer tarafı olan AB yönetiminin tutarsız politikalarının yeterince hesaba katılmamasından kaynaklanmaktadır.

Türkiye'de başlatılan reform sürecinin ve genel arzunun önemi doğru değerlendirilmelidir. Bu dinamik süreç içinde, demokratik istikrarın ve sosyal dokumuzun zedelenmesine yol açmadan ve huzur ve istikrar ortamı korunarak gerekli tüm düzenlemeler gerçekleştirilecektir. Bunların uygulamaya da yansımaları için iyi niyetli çabalarımız sürecektir. Bunu AB üyeliğinden bağımsız olarak da Türk milletinin gerçek beklentilerini karşılamak için

yapmaya kararlıyız.

Türkiye Avrupa Birliği normlarına uyum konusunda özel ve ayrıcalıklı bir statü istememektedir. Ancak, Kopenhag siyasî kriterleri de Türkiye için farklı bir içerikte yorumlanmamalı, bu kriterlere farklı bir anlam ve fonksiyon yüklenmemelidir.

Burada Avrupa Birliğinin Türkiye'de insan hakları ve demokratikleşme sürecine temel bakış açısı üzerinde bir kez daha durulması yararlı olacaktır. AB'nin bu konudaki yaklaşımının şekillenmesinde etkili olan başlıca unsurun "Güneydoğu sorunu" olduğu görülmektedir. Kopenhag siyasî kriterlerine uyum konusu da, bazen dolaylı bazen de açık bir şekilde aynı zemine oturtulmaktadır. Konuya münhasıran bu sorun optiğinden bakılması sonucu, farklı etnik kökenlere sahip vatandaşlarımız Kopenhag siyasî kriterleri açısından bir azınlık olarak görülmekte ve bu farklı kültürel özellikleri nedeniyle kendilerine bazı kültürel haklar tanınması istenmektedir.

Türkiye'nin AB üyelik süreci böylesine dar ve sorunlu bir çerçeveye oturtulmamalıdır. Çünkü böyle bir yaklaşım, Türkiye'de etnik ve mezhep ayrımcılığına zemin hazırlayacak risk ve tehlikeleri içinde barındırmaktadır. Ayrıca, bölücü terör örgütünün emellerine siyasî zeminde ve dolaylı yollardan ulaşmasını mümkün kılacaktır.

Terör örgütü olduğu tartışma götürmez olan PKK'nın ve yeni ismiyle KADEK'in son dönemde siyasallaşma çabalarına hız verdiği bilinmektedir. Bu konudaki talep ve beklentileri de ortadadır. Bunların Avrupa Bir-

liğinin bazı talepleriyle örtüştüğü de bir vakiydir. PKK, AB Üyeliği sürecini ve Kopenhag siyasî kriterlerini değiştirmeyen amaçlarına siyasî zeminde ulaşabilmek için araç olarak görmekte ve bu amaçla kullanmak istemektedir. Bizim, müşterek değerler zemini ile millî bütünlüğümüzün tahrip olması riski konusunda dile getirdiğimiz hassasiyetler bunlardır.

Avrupalı muhataplarımız bu konuları değerlendirirken Türkiye'nin iç dinamiklerini, yaşanan terör olgusunu ve bölücü terörünün siyasallaşma stratejisini gözönünde bulundurmalıdır. Kopenhag siyasî kriterlerine uyum konusu bunların ışığında değerlendirilmelidir. Avrupalı ortaklarımız Kopenhag siyasî kriterlerini Türkiye'yi AB'ye yakınlaştırmaktan çok, Birlikten uzak tutmak amacına hizmet edecek bir vasıta olarak görmemelidirler.

Avrupa Birliğinden beklentimiz, Kopenhag Zirvesinde Türkiye ile üyelik görüşmelerine başlanması için somut bir tarih verilmesi ve bu konuda somut bir takvim belirlenmesidir. Böyle bir karar, ilişkilerimizde çok olumlu yeni bir dönemi başlatacaktır. Bu yapıcı ortamın dinamikleri de yeni ve gerçekçi bir anlayışın ilişkilere hâkim olması için gerekli şartları hazırlayacaktır. Bu konudaki beklentimiz bu perspektifte değerlendirilmelidir.

Görüldüğü gibi, MHP'nin Kopenhag siyasî kriterlerine uyum konusuna yaklaşımı bu haklı ve samimî hassasiyetlere ve düşüncelere dayanmaktadır. Ana dilde eğitim ve yayın hakkının sınırlı bir çerçevede de olsa tanınması, bu yöndeki daha ileri ve aşırı talepler için zemin hazırlaya-

caktır. Katılım görüşmelerine başlanması için bir takvim alınabilmesi amacıyla bu konularda şimdi sergilenecek zaafiyet, en iyimser yorumla 9-10 yıl süreceği, yani en azından 2013 yılına kadar uzayacağı tahmin edilen müzakere sürecine bu boyunduruk altında başlanması sonucunu doğuracaktır. Bu sürecin her aşamasında karşımıza dayatma olarak getirilecek aşırı talepler, son tahlilde, tam üyelik hedefimizin gerçekleşmesini tehlikeye düşürecek, diğer bir deyişle Türkiye-AB ilişkilerinde yeni ciddi sıkıntıların ortaya çıkmasına yol açacaktır. Bu gerçekler, artık bütün çıplaklığıyla görülmeli ve değerlendirilmelidir.

Bu düşüncelerle bu hassas konuların Avrupa Birliği ile erken bir safhada samimî ve açık bir biçimde ele alınması ve Birliğin bu konularda daha gerçekçi ve sağlıklı bir perspektif geliştirmesinin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Avrupa Birliğinin bu konudaki haklı endişelerimizi göz önüne alarak temel bir zihniyet değişikliğine gitmesi ve bu yıl sonunda üyelik müzakerelerine geçiş için somut bir tarih ve takvim vermesi, AB ile ilişkilerimizde şüphesiz olumlu ve önemli bir değişikliğin ortaya çıkması için elverişli zemin oluşturacaktır.

Bu konularda bir anlayış birliği oluşacağına ve ortak bir zemin bulunabileceğine samimiyetle inanıyoruz. Türkiye'ye bu yıl sonunda açık bir müzakere takvimi verilmesi, AB'nin iyi niyetinin bir göstergesi ve yeni bir dönemin başlangıcı olacaktır. Bu yeni ortamda, Türkiye'de terör tehdidinin son bulduğu devlet organlarının ortak değerlendirilmesiyle tespit edilirse, bugün tartışılan konulara daha serinkanlı bir anlayışla yaklaşılması için asgarî şartların

oluşması mümkün hâle gelecektir. Türk vatandaşlarının eşit bireyler olarak demokratik hak özgürlükler alanının zenginleştirilmesi konusu da, böyle bir makul zeminde daha rahat bir şekilde ele alınabilecektir.

Sonuç olarak, MHP Türkiye'nin parlak geleceğine ilişkin hiçbir endişe duymamaktadır. MHP'nin stratejik hedefi, ülkemizi 21. yüzyılda barış ve istikrarın teminatı, güçlü bir lider ülke konumuna getirmek için gerekli tüm şartların hazırlanmasıdır. MHP, bu amaçla, Türk milletinin siyasî, sosyal ve ekonomik beklenti ve ihtiyaçlarının karşılanması için gerekli bütün tedbirleri almak ve köklü reform süreçlerini kendi dinamikleri içinde sonuçlandırmak konusunda kararlıdır. Bu yöndeki gelişmelerin AB üyelik sürecini de olumlu etkileyeceği bilinmektedir.

Uzun ve zorlu bir yolculuk olacağı bilinerek girilen AB Üyelikine giden yol, Türk milletinin bu azim ve iradesinden, ayrılmaz ve bölünmez bir bütün olarak var olma kararlılığından, Batı ile paylaştığı ortak değerlerden ve bu gerçeğin AB'li dost ve muhataplarımızca da anlaşılmasından geçecektir.

Türkiye'nin ve MHP'nin AB üyelikine ilişkin temel yaklaşımının şekillenmesinde etkili olan ana unsurlar bunlardır. Aynı yapıcı anlayışın ve stratejik vizyonun AB'ne de hâkim olması hâlinde, Türkiye'nin AB üyesi, gerçekçi bir vadede ve görülebilir bir gelecekte tahakkuk edebilecektir.

Aslında temel sorun, Avrupa Birliği'nin Türkiye'yi Avrupa'nın ortak geleceğinin bir parçası olarak görüp gör-

mediğinde yatmaktadır. Çünkü, Avrupa kamuoylarının ve AB yönetiminin, Türk toplumu ile dayanışma içinde bulunması ve Türkiye'nin üyesi hazırlanması da hayati öneme sahiptir. Avrupa Birliği'nin böyle bir anlayış sergilemesi hâlinde, Türkiye Avrupa Birliği ülkesi olarak ortak "Avrupa Evi"nin içinde hak ettiği mümtaz yeri alacaktır.